

УВОД

Просторни план општине Оџаци је донет 2007. године ("Сл. лист општине Оџаци", број 4/07) у складу са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03).

Након доношења новог Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/09, 81/09 и 24/2011), чланом 216. проистиче обавеза општина да изврше усклађивање просторних планова са одредбама истог. Општина Оџаци је 09.12.2009. године, донела Одлуку о усклађивању Просторног плана општине Оџаци ("Службени лист општине Оџаци", 17/09), којим се неће мењати планска решења.

У складу са чланом 21. Измена и допуна Правилника о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", број 69/10), приступило се изради Концепта за усклађивање просторног плана општине Оџаци са одредбама Закона, где је дефинисано да исти садржи: предлог начина спровођења плана и опредељење за подлоге, мере и обухвате шематских приказа.

У међувремену је донет Просторни план Републике Србије ("Службени гласник РС", број 88/2010), са којим планска решења Просторног плана општине Оџаци нису у супротности, већ је потребно термилошко усаглашавање.

На основу горе изнетог, проистиче да ће се извршити само методолошко и термилошко усаглашавање са горе наведеним документима, тако да је предложено да се донета Стратегија развоја општине као 1. фаза израде Просторног плана општине Оџаци, верификује као Концепт плана, с тим да је исти допуњен недостајућим или измењеним полазним основама, што се односи на: извод из Просторног плана Републике Србије ("Службени гласник РС", број 88/2010), регионалну и прекограничну сарадњу и функционалне везе, SWOT анализу и предлог спровођења плана.

Након стручне контроле Концепта Просторног плана општине Оџаци, израђен је Нацрт плана, у складу са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 72/09, 81/09 и 24/2011) и Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", број 31/10, 69/10 и 16/11).

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ПОЛОЖАЈ ОПШТИНЕ

Општина Оџаци се налази у западном делу Бачке, на левој обали Дунава. Окружена је општинама Апатин, Сомбор, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Бач и на Дунаву се граничи са Републиком Хрватском.

По величини територије општина Оџаци спада међу мање општине на подручју Војводине, а припада регионалном центру Сомбор.

Општински центар, насеље Оџаци, се налази у средишту територије општине док су остала насеља зракасто распоређена око општинског центра.

Геосаобраћајни положај општине Оџаци је повољан, јер се на територији општине налази више значајнијих путних праваца, а уређењем и интезивирањем граничног прелаза код Богојева општина ће имати још значајнији геосаобраћајни положај.

Општина Оџаци се састоји од девет катастарских општина: к.о. Оџаци, к.о. Бачки Грачац, к.о. Бачки Брестовац, к.о. Српски Милетић, к.о. Богојево, к.о. Каравуково, к.о. Дероње, к.о. Ратково, к.о. Лалић (подаци су преузети из РГЗ службе за катастар непокретности Оџаци).

Табела: Површине катастарских општина, број насеља и број становника 2002. године на подручју обухваћеном Просторним планом:

	Насеља	Површина К.О. (ha)	%	Број становника	%
1.	Оџаци	4.827,87	11,74	10.108	27,58
2.	Бачки Грачац	3.834,24	9,32	2.993	8,17
3.	Бачки Брестовац	5.387,64	13,10	3.698	10,09
4.	Српски Милетић	3.507,04	8,53	3.675	10,03
5.	Богојево	3.734,57	9,08	2.240	6,11
6.	Каравуково	5.842,13	14,21	5.089	13,89
7.	Дероње	5.557,10	13,52	2.913	7,95
8.	Ратково	5.098,41	12,40	4.230	11,54
9.	Лалић	3.228,88	7,85	1.702	4,64
	Укупно	41.115,89	100,00	36.648	100,00

Полазећи од историјског, културног, архитектонско - грађевинског наслеђа, географског положаја, расположивих привредних и друштвених ресурса као потенцијала развоја, постоји претпоставка да су насеља општине Оџаци, постала и развијала се под истом условима и утицајем истих друштвено-економских фактора. Ово се првенствено односи на период настанка насеља, када су први пут забележена у историјској документацији: Оџаци 1557. године, Ратково (Парабућ, Бачка Дубрава) 1650. године,

Богојево (Гомбош) 1691. године, Српски Милетић 1745. године, Дероње 1764. године, Лалић 1750. године, Бачки Брестовац (Велики Брестовац) 1543. године, Бачки Грачац (Филипово) 1652. године и Каравуково 1693. године. Сам настанак насеља везан је за насељавање ових насеља српским становништвом. Период друге половине 18. века карактеришу велика етничка померања, када се на ова подручја насељавају Немци, Мађари и Словаци.

Насеља општине Оџаци, имају карактеристике типичних војвођански насеља са елементима класичне колонизације и планске изградње, прилагођене рељефу и хидрографији терена. Плански основ насеља је задржан. Томе је допринела израда адекватне урбанистичке документације.

На простору обухваћеног планом налази се девет насеља, у којима укупно живи 36.648 становника.

Достигнути ниво развоја образовања, културе, физичке културе, здравствене, социјалне и дечије заштите у општини Оџаци је релативно задовољавајући. Развој и размештај привреде општине, демографски токови, економски и социјални фактори детерминисали су и усмеравали развој супраструктуре на такав начин да је данас мрежа објеката јавних служби прилагођена потребама становништва. Међутим, привредна рецесија, а тиме и смањена буџетска издвајања за друштвене делатности, утицали су да опремљеност и кадровска структура институција јавних служби не задовољавају прописане стандарде, чиме је директно отежано пружање квалитетних и разноврсних услуга њиховим корисницима.

Демографско пражњење простора, миграциони токови и негативан природни прираштај, допринели су погоршању и осталих виталних карактеристика становништва.

2. ОГРАНИЧЕЊА И ПОТЕНЦИЈАЛИ ОПШТИНЕ

Ограничења општине:

- Недостатак дугорочних програма укупног развоја општине, стратегије развоја инфраструктурних и других система; ограничења у финансирању развоја; стагнација развоја због проласка кроз транзиционе процесе, што се одражава и на општину; отежано укључивање у међународне токове привређивања због прилагођавања стандардима Европске уније; еколошка ограничења због високих улагања у технологије производње прихватљиве са становишта заштите животне средине и оптималаизација у коришћењу природних ресурса - воде, сировине, енергије, земљиште и др.
- Сложеност простора обраде: погранична општина, наслоњена на европски пловни пут реку Дунав (коридор 7), пресечена међународним путним и железничким правцем, сложеност система свих видова инфраструктуре, високо продуктивно пољопривредно земљиште, уситњеност поседа, постојање природних и археолошких вредности, релативно густа мрежа насеља, тренд опадања укупног броја становника, негативна кретања у привредном развоју, заостајање у развоју друштвених делатности и др. захтева да се изнађу економски оправдана решења одрживог развоја, базирана на природним и радом створеним вредностима, уз рационално коришћење расположивог простора.

Потенцијали општине:

- повољан геосаобраћајни положај општине Оџаци, јер њеном територијом пролазе коридори друмског, железничког и воденог вида саобраћаја од међународног и регионалног значаја. Посебно треба издвојити реку Дунав са постојећом међународном луком Богојево, која има услове да прерасте у центар интегралног транспорта (РТЦ),
- међународни гранични прелаз друмског и железничког саобраћаја Богојево,

- пољопривредно земљиште високих производних вредности (од 41.000ha територије општине више од половине површина чини ливадска црница карбонатна на лесној тераси 55%),
- потенцијале планског подручја чине шуме и шумско земљиште у површини од 2588,6 ha,
- развијену мрежу мелиоративних канала, са ОКМ-ом као окосницом, како у смислу пловног пута, тако и простора уз који се може планирати задовољавајући број рибака на околним неплодним површинама и за системе за наводњавање у пољопривреди,
- посебну културно, историјску, археолошку али и туристичку вредност за овај крај представља статуета "Црвенкоса богиња", пронађена 1991. године на археолошком налазишту Доња Брањевина, код села Дероње,
- задовољавајући ниво развијености, по квалитету у капацитету, телекомуникационе инфраструктуре, којом су обухваћени телекомуникациони објекти, телефонске централе, спојни путеви и примарна мрежа у насељима,
- близина алувиона Дунава, као потенцијалног изворишта квалитетне воде за пиће у систему регионалног система водоснабдевања,
- река Дунав и као природни еколошки коридор од међународног значаја, који је саставни део Паневропске еколошке мреже, као и Богојевски рит природни наставак заштићеног природног добра Специјални резерват природе "Горње подунавље" чинећи са њим јединствену еколошку целину добра, су основа за развој туризма свих облика,
- потенцијал подручја је и у великом броју напуштених стамбених објеката који могу бити употребљени, кроз разне фондове, за решавање стамбених потреба посебних група становништва, реализације специфичних пројеката, развоја малих и средњих предузећа, туризма и сл. уз услов да не дође до угрожавања животне средине.

3. ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Ради остваривања основних циљева заштите, развоја и уређења планског подручја у наредном периоду, као приоритети привредног развоја су утврђене следеће делатности:

- пољопривреда;
- туризам;
- развој Луке Богојево и робно транспортног центра Богојево и
- индустрија.

Становништво

Циљ будућих демографских кретања у општини Озаци се односи на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и стварање услова за повећање степена запослености у насељима.

Привредне делатности

Основни циљ у области привреде, је обезбеђивање просторних услова за развој стабилне и развијене привредне структуре која одражава могућности и потребе овог простора и које ће омогућити у дугом року одрживи развој уз оптимално коришћење природних и радом створених услова.

У том смислу, основно стратешко опредељење будућег развоја привреде општине представља адекватна валоризација веома великих природних потенцијала и антропогених услова ради комплексног развоја агроиндустријског комплекса, туристичке понуде и комплементарне индустрије.

Пољопривреда

Пољопривреда, као најзначајнија привредна делатност проистекла из природних услова, има веома велике развојне могућности.

Подручје општине Озаци је типично равничарско, на лесној тераси, испресецамо водотоцима и стајаћим водама, усмерено пре свега на ратарску и повртарску производњу са незнатним површинама под воћем, виновом лозом и рибњацима. Поред ораница у значајнијем проценту су присутне и ливаде и пашњаци, као остаци панонске степе, погодни за узгој стоке.

Индустрија

У области индустрије основни циљ је ревитализација постојећих индустријских капацитета и развијање свих грана индустрије, пре свега прерађивачке, које имају сировинску основу или друге погодности, у складу са захтевима заштите животне средине као и контрола утицаја индустријске производње на животну средину.

Шуме, шумско земљиште, ловишта

Шуме у оквиру плана треба да остваре заштитне, културно-социјалне, туристичке и производне функције.

Ловство на територији општине Озаци, има добре услове за развој и гајење дивљачи. Планским мерама се предвиђа:

- постизање пуног економског капацитета ловишта,
- заштита ретких врста дивљачи,
- изградња ловно-техничких објеката,
- повећање економских ефеката ловства.

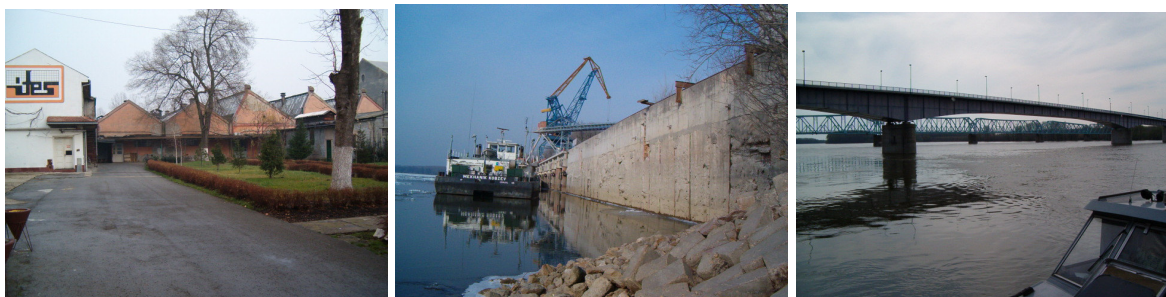
Туризам

Са аспекта развоја туризма, основни циљ израде плана, је да се природне и антропогене вредности на простору општине Озаци правилно валоризују као и да се утврде правци развоја туризма сагласно степену значаја за укупан развој ове делатности и свих других привредних активности.

Циљ израде плана је да се у оквиру потенцијала планирају садржаји и активности како би се повећао туристички промет и приходи од туризма на планском подручју.

Заштита животне средине

Стратешко опредељење просторног развоја општине је усмерено у правцу рационалног коришћења природних ресурса, реализације режима заштите природних добара и заштите природних и радом створених вредности животне средине.

II ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА

1.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу: њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре, док је обрадиво пољопривредно земљиште: њиве, вртови, воћњаци, виногради и ливаде.

У општини Оџаци највећи део простора чини пољопривредно земљиште, с тим у вези пољопривреда је најзначајнија привредна делатност проистекла из природних услова, има веома велике развојне могућности. Значајно је подстицање и даље развијање ратарске, повртарске и сточарске производње, подизање воћњака и повртњака, изградња рибњака, као и подстицање гајења лековитог, зачинског и ароматичног биља. Развој пољопривреде захтева и изградњу пољопривредних објеката: објекти за смештај механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење стоке, објекти за потребе гајења и приказивање старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и риба, а у складу са Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 61/06, 65/08 и 41/09).

У складу са смерницама за уређење и изградњу пољопривредног земљишта Просторног плана општине, као и другим планским документима, скупштина јединице локалне самоуправе, у складу са Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 61/06, 65/08 и 41/09), ће донети Пољопривредне основе ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

1.2. Шуме и шумско земљиште

Шумско земљиште је заступљеније у односу на друге општине Западно-бачког округа. Међутим потребно је кроз унапређење постојећих шума и шумског земљишта, формирањем ваншумског зеленила, рекултивацијом деградираних простора, формирањем пољозаштитних појасева, повећати проценат шумовитости.

Под шумом, у складу са Законом о шумама ("Службени гласник РС", број 46/91, 83/92, 53/93, 54/93, 60/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05, 30/10 и 74/2010), подразумева се површина земљишта већа од 5 ари обрасла шумским дрвећем, затим шумски расадници у комплексу шума и семенске плантаже, као и заштитни појасеви дрвећа површине веће од 5 ари. Шумско земљиште јесте земљиште на коме се гаји шума, земљиште на коме је због његових природних особина рационалније гајити шуме, као и земљиште на коме се налазе објекти намењени газдовању шумама, дивљачи и остваривању општекорисних функција шума.

Под општекорисним функцијама шума, се подразумевају: општа заштита и унапређење животне средине постојањем шумских екосистема, очување биодиверзитета, очување генофонда шумског дрвећа и осталих врста у оквиру шумске заједнице, ублажавање штетног дејства "стаклене баште" везивањем угљеника, производњом кисеоника и биомасе, пречишћавање загађеног ваздуха, уравнотежавање водних односа и спречавање бујица и поплавних таласа, пречишћавање воде, снабдевање и заштита подземних токова и изворишта пијаћом водом, заштита земљишта, насеља и инфраструктуре од ерозија и клизишта, стварање повољних услова за здравље људи, повољни утицај на климу, пољопривредну делатност; естетска функција; обезбеђивање простора за одмор и рекреацију; развој ловног, сеског и екотуризма; заштита од буке; подршка одбрани земље и развоју локалних зједница.

Унапређење и заштита шума ће се регулисати на основу овог плана, а у складу са основама и програмима газдовања шумама у складу са Законом о шумама ("Службени гласник РС", број 46/91, 83/92, 53/93, 54/93, 60/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05, 30/10 и 74/2010), надлежних регистрованих газдинских јединица и ловишта на подручју општине Оџаци.

1.3. Водно земљиште

Водно земљиште на простору обраде чине: површинске и подземне воде. Површинске воде се деле на воде I и II реда. Међународни пловни пут - река Дунав, се сврстава у воде I реда. Површинске воде су пловни путеви основне каналске мреже ХС ДТД, детаљна мелиоративна каналска мрежа са сливним подручјима.

Подземне воде, у зависности од водоносне средине, дубине и режима издани и других специфичности се деле на артерске издани и издани са слободним нивоом.

Значај подземних вода је у томе што се целокупно становништво и знатан део индустрије и пољопривреде оријентисао на тај ресурс.

1.4. Грађевинско земљиште

Грађевинско земљиште је земљиште одређено законом и планским документом као грађевинско, које је предвиђено за изградњу и редовно коришћење објекта, као и земљиште на којем су изграђени објекти и земљиште које служи за редовну употребу тих објеката.

Грађевинско земљиште се користи према намени одређеној планским документом.

Грађевинско земљиште може бити: градско грађевинско земљиште и грађевинско земљиште ван граница градског грађевинског земљишта.

1.5. Биланс површина

За формирање табеле су коришћени подаци из Републичког геодетског завода, који су прилагођени постојећој и планираној намени. Према подацима РГЗ СКН Оџаци, салаши су сврстани у категорију пољопривредног земљишта. Вредности дате у табели су оријентационе и нису ограничавајуће.

Планирано је повећање површина шумског земљишта, како би се достигао степен шумовитости предвиђен Просторним планом Републике Србије. Ово ће се постићи пошумљавањем пољопривредног земљишта, у складу са Законом о пољопривредном земљишту. Део пољопривредног земљишта који ће се претворити у шуме, ваншумско зеленило, ветрозаштитне појасеве, допринеће већој продуктивности преосталог пољопривредног земљишта, јер ће се смањити еолска ерозија и исушивање истог, као и побољшање фауне, која такође има позитиван утицај на пољопривредну производњу.

Изградњом планираних саобраћајних и других инфраструктурних коридора, површина пољопривредног земљишта ће се незнатно смањити, што ће се надокнадити интензивирањем пољопривредне производње, изградњом заливних система и применом савремених агротехничких мера. За очекивати је да ће се површине које заузимају атарски путеви смањивати с обзиром на очекивано укрупљавање земљишта.

ОСНОВНЕ КАТЕГОРИЈЕ КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА	2006.		2026.	
	ha	%	ha	%
1. Пољопривредно земљиште	34.165,95	83,08	33.119,57	80,55
- њиве	31.436,82		30.743,29	
- воћњаци, виногради	244,24		350,00	
- пашњаци, ливаде	1.888,16		1.389,75	
- трстици, мочваре	225,88		120,00	
- рибњаци	370,85		516,53	
2. Шумско земљиште	2.588,60	6,30	3.000,00	7,30
3. Водно земљиште	615,50	1,50	615,50	1,50
- река Дунав	213,21		213,21	
- канали	402,29		402,29	
4. Грађевинско подручје насеља	2.872,03	6,98	2.925,55	7,12
- грађевинско подручје насеља Озаци	820,67		754,46	
- грађевинско подручје насеља Бачки Брестовац	363,45		363,45	
- грађевинско подручје насеља Бачки Грачац	219,09		219,09	
- грађевинско подручје насеља Ратково	324,62		334,62	
- грађевинско подручје насеља Дероње	176,25		202,98	
- грађевинско подручје насеља Лалић	173,66		173,66	
- грађевинско подручје насеља Каравуково	369,37		427,15	
- грађевинско подручје насеља Српски Милетић	243,63		250,00	
- грађевинско подручје насеља Богојево	181,29		200,14	
5. Грађевинско земљиште ван насеља	882,53	2,15	1.455,77	3,53
- радне зоне	82,38		350,00	
- саобраћајни објекти и коридори	587,29		725,30	
- одбрамбени насипи	151,63		151,63	
- објекти у функцији спорта, рекреације и туризма	42,81		50,00	
- салаши	*		163,84	
- комунални и други објекти	12,14		15,0	
- остало	6,28		-	-
УКУПНО 1+2+3+4+5	41.115,89	100	41.115,89	100

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

2.1. Пољопривредно земљиште

Општина Озаци припада ратарско сточарском макрорејону, са површинама које су погодне за наводњавање (простор лесне терасе). Значајни делови овог рејона захваћени су погоршавањем структуре ораничног слоја. Ове неповољне тенденције су повезане са запостављањем развоја сточарства. Због дугорочне доминантне оријентације на ратарство, прелазна решења су: заоравање зелених органских ђубрива и жетвених

остатака, увођење плодореда, побољшање технолошких поступака обраде земљишта и друго.

Ратарско сточарски рејон има, посебно у условима наводњавања, изванредне потенцијале за вођење економски ефикасне и разноврсне ратарске, повртарске и сточарске производње. Основна производна оријентација је: пшеница, крмна жита, индустријске културе, свињско и живинско месо. Он има значајну улогу у снабдевању становништва поврћем. Осим тога, исту улогу треба да добију специјализовани производни системи (хмел, лековито биље, цвеће и сл.), као и интензивни засади воћа.

Заштита пољопривредног земљишта, подразумева следеће:

- коришћење пољопривредног земљишта искључиво у пољопривредне сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту;
- забрану испуштања и одлагања опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту и у каналима за одводњавање и наводњавање;
- обавезу испитивања пољопривредног земљишта и воде за наводњавање у циљу утврђивања количина опасних и штетних материја;
- примену противерозивних мера;
- контролу плодности обрадивог пољопривредног земљишта и количину унетог минералног ђубрива и пестицида;
- забрану коришћења обрадивог пољопривредног земљишта прве, друге, треће, четврте и пете класе у непољопривредне сврхе, осим за: подизање шума, вештачких ливада и пашњака на обрадивом пољопривредном земљишту четврте и пете класе по претходно прибављеној сагласности Министарства; за експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и др. по претходно прибављеној сагласности министарства; у другим случајевима ако је утврђен општи интерес;
- забрану уситњавања обрадивог пољопривредног земљишта уређено комасацијом, на површине мање од једног хектара.

2.2. Шуме и шумско земљиште

Шуме у оквиру плана треба да остваре заштитне, културно-социјалне, туристичке и производне функције, а ваншумско зеленило превасходно заштитну функцију.

Како би се постигли задати циљеви и оствариле основне функције шума и ваншумског зеленила у оквиру обухвата плана, потребно је:

- повећати површине под шумама, пошумљавањем чистог шумског земљишта и пољопривредног земљишта, коришћењем земљишта у складу са његовим биолошким капацитетима;
- унапредити стање постојећих шума превођењем изданаčkih шума у високе, мелиорацијом деградираних шума у високо продуктивне уз интензивну негу и заштиту постојећих шума у свим фазама развоја;
- фаворизовати садњу аутохтоних врста;
- органозовати трајну максималну шумску производњу уз тежњу очувања аутохтоних пејзажа;
- формирати ветрозаштитно и пољозаштитно зеленило на територији општине, која је предмет обраде, на просторима уз канале ХС ОКМ, саобраћајнице и у оквиру пољопривредног земљишта са циљем побољшања микроклиматских услова, смањења удара ветра и одношења усева у фази семена;
- формирати заштитно зеленило уз радне површине у атару, на просторима за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште), у зонама кућа за одмор;
- шуме и ваншумско зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система подручја;

- користити потенцијале шуме и шумског земљишта, као што су: производња шумских сортимената и њихов транспорт, туристичко-угоститељске и рекреационо-здравствене потребе, гајење и лов дивљачи и друго.
Посебни циљеви који се односе на подручје општине Озаци су:
- очување постојећих шума, шумског земљишта и ваншумског зеленила и унапређење њиховог стања;
- повећање површина под шумама на рачун шумског земљишта и пољопривредног више бонитетне класе од 6. пашњачких и ливадских површина;
- пошумљавање нових површина у оквиру изворишта вода, речних токова;
- подизање заштитних имисионих шума у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- повећање површина под ваншумским зеленилом формирањем заштитних појасева поред саобраћајница, канала ХС ОКМ и у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви) ради заштите од ветра и еолске ерозије;
- формирање заштитног зеленила у оквиру економија, салаша, комуналних и других објеката у атару као и свих деградираних површина (позајмишта, јаловишта, разних копова);
- формирање свих категорија насељског зеленила у свим насељима општине;
- обезбеђење и трајно јачање и развој општекорисних функција шума, повезивањем шума, ваншумског зеленила и зеленила насеља у систем зелених површина.

2.3. Воде

Воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

У складу са Законом о водама ("Службени гласник РС", број 46/91, 53/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05 и 30/2010), Водопривредном основом и овим планом ће се уредити заштита вода, заштита од штетног дејства вода, коришћење и управљање водама, као добрима од општег интереса, услови и начин обављања водопривредне делатности, организовање и финансирање водопривредне делатности и надзор над спровођењем одредаба.

Хидрографске и хидролошке карактеристике

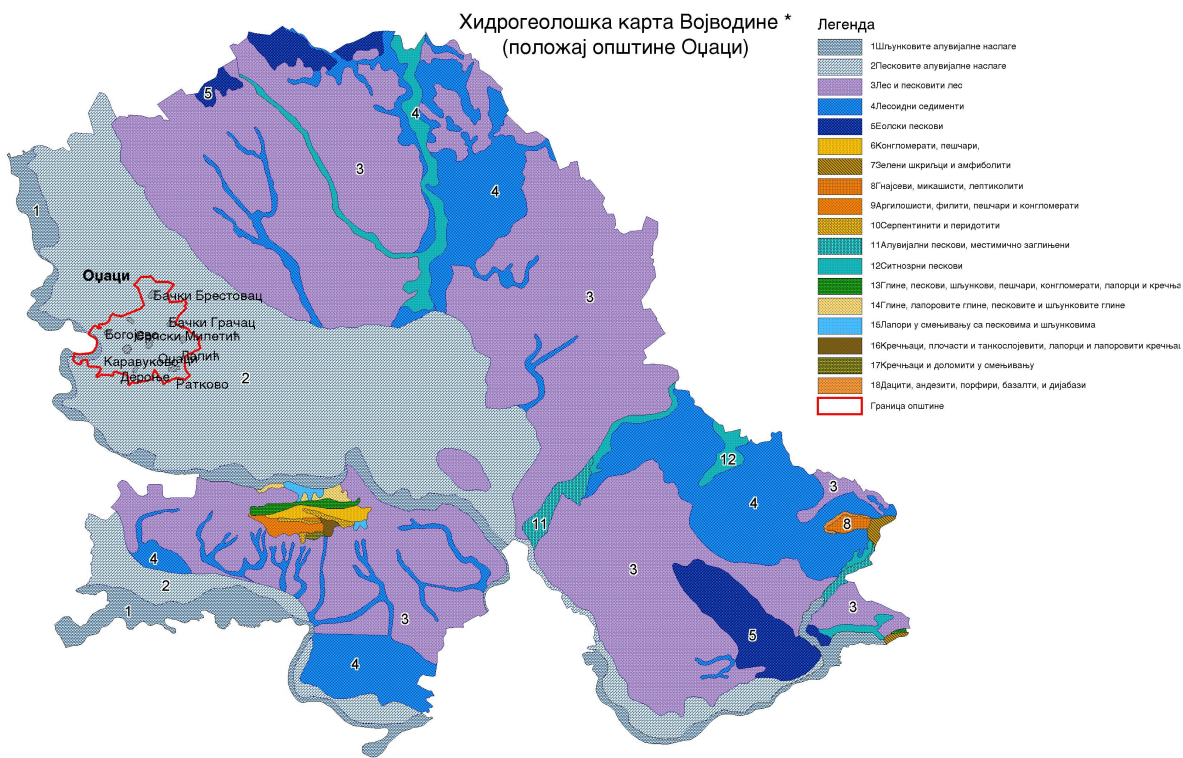
Општина Озаци у хидрографском погледу гравитира Дунаву преко сливних подручја канала хидросистема ДТД, то су канали: Бачки Петровац - Каравуково, Бечеј - Богојево, Озаци - Сомбор.

Они су спојени: триангл Озаци и триангл Каравуково.

Водостаји у ова три канала хидросистема ДТД, који се спајају у близини насеља Озаци и Каравуково су са диригованим режимом течења и дефинисани су истим вредностима: максимални 80,87 m нм, минимални 79,4 m нм и радни (најдужега трајања) 79,5-79,9 m нм.

На територији општине, поред основне каналске мреже, постоји још 5 канала из система за одводњавање који са каналима другог, трећег и четвртог реда покривају територију општине и шире. То су канали: Богојево, Плавна, Каравуково, Озаци и Јегричка.

* Извор података : Хидролошка карта СФРЈ Р 1 : 500 000,
Издавач: Савезни завод 1980
НАПОМЕНА : Карта је векторизована у ЈП "Завод за урбанизам Војводине"
за потребе информационог система о простору АПВ

Подземне воде

Кретање нивоа подземних вода на територији општине Оџаци прати јавно водопривредно предузеће "Дунав" из Бачке Паланке које је у склопу јавног водопривредног предузећа "Воде Војводине" из Новог Сада. У последњих десетак година ово предузеће осматра ниво подземних вода на територији општине Оџаци, на само два бунара стално и на једном повремено.

Обзиром да се другим подацима о нивоу подземних вода не располаже, узети су и подаци о нивоу подземних вода из документације претходно рађених планова.

Висина подземних вода креће се у дијапазону од 0 до 1,51m н. м. у пролетњем периоду, док је дубина подземних вода у летњем периоду нешто нижа. Највиши нивои подземних вода јављају се у западном делу општине, који је и најнижи са просечном котом терена од 80m н. м. У овом делу општине подземне воде се у време високог нивоа појављују на површини терена. Може се рећи да је највећи део општине има оптималан ниво подземних вода у односу на потребе пољопривреде (60% до 70% територије) док мањи део у приобаљу Дунава (око 30%) има висок ниво подземних вода који угрожава редовно обављање пољопривредних активности.

2.4. Биљни и животињски свет

Биљни свет простора општине Оџаци чине, у највећем проценту, култивисане биљне врсте, јер је највећи део простора општине Оџаци култивисан (81,06%) и користи се за узгајање пољопривредних култура, које представљају најзаступљеније биљне врсте овог простора.

Шуме на простору општине заузимају 6,8% површина, њихово коришћење је такође у великом проценту под утицајем људских активности.

Мањи део простора општине представљају вредне делове природе који су под претходном заштитом као што је река Дунав са својим мртвајама и рукавцима који су значајни за очување биодиверзитета влажних станишта и обухватају плавне шуме беле врбе између којих се пружају мање депресије обрасле вегетацијом муљевитих обала, шаша и другом воденом вегетацијом. Ту је и Богојевски рит као очувани комплекс, система бара са мочварном вегетацијом (трстици и шевари) и шумарцима беле врбе и беле тополе и већим бројем заштићених биљних и животињских врста и природних вредности као што је: жути локвањ, бели локвањ, водени орашак, црвена чапља, патка црнка, барска корњача. Затим су ту површине под слатинама које обухватају 320 хектара простора и које се простиру од Богојева према Сонти, Дорослову, Српском Милетићу и Каравукову. Посебно вредни делови природе су и шумски комплекси: Брањевина, Камарише, Каравуковачка шума и Милетићка шума. На простору Брањевине се налазе остаци природних мешовитих шума храста лужњака и пољског јасена у којима се јављају и брест, клен и граб. У овој шуми се налази колонија чапљи и орао белорепан као врста која се законом штити као реткост. Стари рукавац реке Мостонге и влажна станишта код села Дероње су такође значајни за очување биодиверзитета и представљају еколошки коридор који повезује животињске и биљне врсте вредних водених биотопа.

Људске активности на простору општине у великом делу утичу на разноврсност и бројност животињских врста. На територији општине се налазе три регистрована ловишта: "Камариште" на којем су главне гајене врсте дивљачи: дивља свиња и срнећа дивљач, и врсте које се штите: зец, фазан, дивља патка, дивља гуска и јаребица. Затим ловиште "Српски Милетић – рибњак", где је главна гајена врста дивљачи дивља патка – глувара и треће ловиште су " Лалинске ливаде" где су заступљене следеће врсте дивљачи: срнећа дивљач, зец, фазан пољска јаребица, дивља свиња.

Заштита биљних и животињских врста, ће се вршити кроз доношење и реализацију основа о коришћењу: пољопривредног, водног, шумског и ловног земљишта, као и других аката, у складу са законом и правилницима.

Подручја под заштитом су у ингеренцији Завода за заштиту природе и штитити ће се у складу са условима овог Завода.

Сталном пропагандом и едукацијом, посебно млађе популације, ће се указивати на значај заштите коју је потребно спроводити, као и кроз друге бројне активности.

2.5. Геолошки ресурси и друго

То су простори за експлоатацију минераних сировина: глина, шљунак, песак, термалне воде, нафта, гас и др.

С обзиром да се подручје општине Озаци налази у зони алувиона дунавско - моравског корита са лежиштима опекарске глине, као најзначајнијом врстом минералних сировина овог подручја, проистиче да је потребно дати акценат експлоатацији ових налазишта уз стриктно поштовање правила заштите околине и рекултивације деградираних и експлоатисаних површина.

Плановима ће се утврдити и резервисати површине за ове намене у оним катастарским општинама у којима, према геолошким истраживањима постоје довољне количине за исплативу експлоатацију. На овим локацијама ће бити забрањена градња било каквих сталних објеката, односно те површине ће се моћи користити за неки облик пољопривредне производње.

Примарно ће се поштовати постојећи просторни распоред циглана пошто су у њиховим зонама већ утврђена релевантна лежишта опекарске глине и земљиште је деградирано.

Лоцирано и каптирано лежиште природног гаса је малог производног потенцијала, те ће се користити за локалне потребе насеља у чијој се близини налази – Бачког Грачаца. До овог налазишта је потребно уредити приступни пут, односно постојећи пут ревитализовати и претворити га у пут вишег ранга од садашњег.

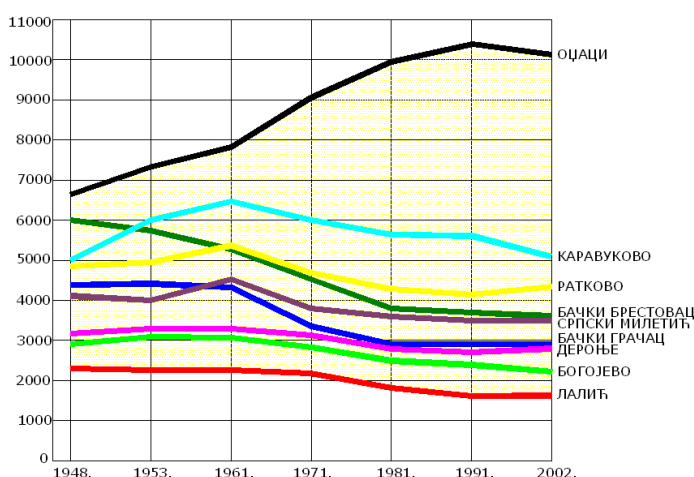
3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

3.1. Становништво

Анализа демографског развоја насеља у општини Оџаци извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1948-2002. године.

Општина Оџаци има просечну густину насељености од 89 становника на 1 km².

Према последњем попису у 9 насеља општине живи 36.648 становника. Просечна популациона величина насеља је 4.072 становника, с тим да што се у општинском центру - насељу Оџаци налази 27,5% општинске популације, и свега два насеља имају преко 5.000 становника то су Оџаци и Каравуково и једно насеље има мање од 2.000 становника, то је Лалић.

Табела: Преглед броја становника општине Оџаци по пописима у периоду 1948 - 2002. године

Насеље	1948.г.	1953.г.	1961. г.	1971. г.	1981.г	1991. г.	2002.г.
Општина Оџаци	39.355	41.124	42.242	39.585	37.967	37.501	36.648
Б.Брестовац	5.991	5.795	5.226	4.589	3.876	3.737	3.698
Б.Грачац	4.383	4.394	4.284	3.343	2.996	2.924	2.993
Богојево	2.930	3.053	3.037	2.874	2.557	2.301	2.240
Дероње	3.147	3.337	3.312	3.154	2.963	2.889	2.913
Каравуково	5.008	6.024	6.472	5.925	5.682	5.607	5.089
Лалић	2.365	2.351	2.351	2.125	1.859	1.699	1.702
Оџаци	6.607	7.266	7.841	9.052	9.933	10.567	10.108
Ратково	4.835	4.904	5.266	4.684	4.337	4.114	4.230
С. Милетић	4.089	4.000	4.453	3.839	3.764	3.663	3.675

Анализа кретања укупног броја становника у општини за период 1948-2002. године показује тренд укупног пада броја становника по просечној годишњој стопи од 0,13%. Природни прираштај је негативан уз високу стопу морталитета

Табела: Преглед броја и величине домаћинстава општине Оџаци по пописима у периоду 1948 - 2002. година

година	1948.	величина	1953.	величина	1961.	величина
општина Оџаци	8.851	4,4	9.585	4,2	11.086	3,8

1971.	величина	1981.	величина	1991.	величина	2002.	величина
11.690	3,3	12.122	3,1	12.596	2,9	12.657	2,8

Укупан број становника општине у 2002. години је 36.648, домаћинстава 12.657, а укупан број станова у општини је 13.202.

Просечна величина домаћинстава на нивоу општине је 2,89 чланова по домаћинству.

Анализа структуре становништва по старосним групама показује на повећање контингента старијег становништва. Просечна старост становника општине је 41 година.

Од укупног броја становника општине 36.648, активног становништва је 15.367 (41,93%), лица са личним приходом је 7.947 (21,68%), а издржаваних лица је 12.215 (33,33%). Којефицијент издржаваности (однос између издржаваних лица и броја активних) је 0,79. У наредном периоду се не очекују значајније промене у структури становништва.

Од укупног радног контингента становништва општине Оџаци делатност обавља 62,64% становништва, готово да сваки други радно способни становник општине није запослен, односно не обавља делатност. Према подацима Националне службе за запошљавање, филијале Сомбор, испоставе у Оџацима, на евиденцији ове Службе налази се 6.534 лица, односно сваки пети становник општине је незапослен или сваки трећи радно способни становник је без посла.

У структури активног становништва највише је активних у прерађивачкој индустрији 33,48%, затим у пољопривреди и шумарству 24,83%, трговини 10,66%, саобраћају и везама 5,38% и осталим делатностима 25,65%.

Структура становништва старог 15 и више година (према попису из 2002. године) према школској спреми и писмености је следећа: укупно 30.278- без школске спреме 2.308 (7,6%), 1-3 разреда школе 739 (2,44%), 4-7 разреда основне школе 4.688 (15,5%), основно образовање 7.468 (24,7%), средње образовање 13.005 (42,9%), више образовање 932 (3,02%), високо образовање 835 (2,75%) и непознато 284 (0,93%).

Може се констатовати да на простору општине Оџаци која има 411 km² у 9 насеља живи 36.648 становника (попис 2002. год.) или 89,16 ст/km². У периоду од 1948. год. до 1961. год. број становника општине је растао и одржаван је просек од 100ст/km², после тога стање се константно погоршава, број становника од 1961. године непрекидно опада, у току су миграциони процеси, негативан природни прираштај и демографско пражњење на читавом простору. У исто време негативне трендове у опадању броја становника не прати и опадање броја домаћинстава, него напротив раст броја домаћинстава и упоредо смањење просечне величине домаћинстава.

Ове проблеме у демографском развоју општине је потребно убрзано решавати јер се тек њиховим решавањем остварује један део услова за реализацију постављених циљева и концепције укупног развоја општине.

Циљ будућих демографских кретања у општини Оџаци се односи на успоравање негативних трендова у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и стварање услова за повећање степена запослености у насељима.

Пројекција становништва

У Просторном плану Републике Србије дате су две концепције демографског развоја, то је сценарио максималног броја становника или оптимистички сценарио приказује како би изгледала демографска будућност Републике Србије ако би истовремено дошло до осетнијег пораста нивоа плодности у односу на актуелни (потпуна реализација стратегије подстицања рађања), бржег пораста просечног животног века и

значајнијег прилива имиграната, тј. практичног претварања Републике Србије из емиграционе у имиграциону државу. Сценарио минималног броја становника или песимистички сценарио указује на крајње незавидну будућност која би настала ако би се подударили негативни трендови све три компоненте, при чему фаталну комбинацију представља пад плодности на ниво земаља јужне и источне Европе удружен са појачаном емиграцијом услед неповољне политичко-економске ситуације. Основна функција сценарија који приказују супротстављене демографске будућности Републике Србије до 2020. је да покажу какве последице на величину и старосну структуру популације могу имати крупне промене тенденција компоненти када наступе у синергији. Истовремено је указано и на дугорочну неодрживост садашњег начина демографског развика, који коначно води ка колапсу популационо-економског система. Осим тога, укључивање пробабилистичког елемента у пројекцију становништва омогућило је да прогнозе демографских индикатора буду изражене кроз највероватнију вредност и одговарајуће интервале предвиђања са одређеном вероватноћом остварења. Коначно, услед незадрживог јачања процеса демографског старења, крајње је извесно да ће популацији Републике Србије у најскоријој будућности бити неопходан значајан механички прилив становништва да смањи изузетно јак притисак популације старих на радни контингент. Како је капацитет фертилитета у том смислу лимитиран, пробабилистичка пројекција недвосмислено указује на миграциону компоненту као кључни фактор будућег демографског развоја Републике Србије.

Табела: Планирани демографски развој у општини Оџаци по насељима до 2021. године

Насеље	Број становника		Индекс	Прос.ст раста	Број домаћинства		Просечна вел. домаћинства	
	2002.	2021			2002.	2021.	2002.	2021.
Б.Брестовац	3698	3750	101,4	0,07	1264	1339	2,9	2,8
Б.Грачац	2993	3050	101,9	0,09	1103	1173	2,7	2,6
Богојево	2240	2300	102,6	0,13	841	884	2,6	2,5
Дероње	2913	3000	102,9	0,04	857	937	3,4	3,2
Каравуково	5089	5150	101,2	0,06	1675	1775	3,0	2,9
Лалић	1702	1750	102,8	0,14	667	700	2,5	2,5
Оџаци	10108	10500	103,8	0,19	3520	3880	2,8	2,7
Ратково	4230	4300	101,6	0,08	1353	1433	3,1	3,0
С. Милетић	3675	3750	102,1	0,11	1163	1250	3,1	3,0
Општина	36648	37550	102,4	0,12	12443	13371	2,9	2,8

Према оптимистичкој варијанти пројекције становништва Србије, која је дата у Просторном плану РС, број становника Србије до 2020 године би се повећао за 2,3 %, док по песимистичкој варијанти демографске пројекције број становника би био смањен за 4,6 %.

Имајући у виду оптимистичку концепцију демографске пројекције становништва дату у Просторном плану Републике Србије, као и демографске карактеристике насеља у општини, сматрамо да ће се у наредном планском периоду број становника у већем броју насеља у општини задржати на садашњем нивоу, или незнатно повећати, с тим што ће се наставити тенденције смањивања просечне величине домаћинства, што ће резултирати незнатним повећањем њиховог броја.

3.2. Однос градских и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центара

Полазећи од историјског, културног, архитектонско - грађевинског наслеђа, географског положаја, расположивих привредних и друштвених ресурса као потенцијала развоја, постоји претпоставка да су насеља општине Оџаци, постала и развијала се под

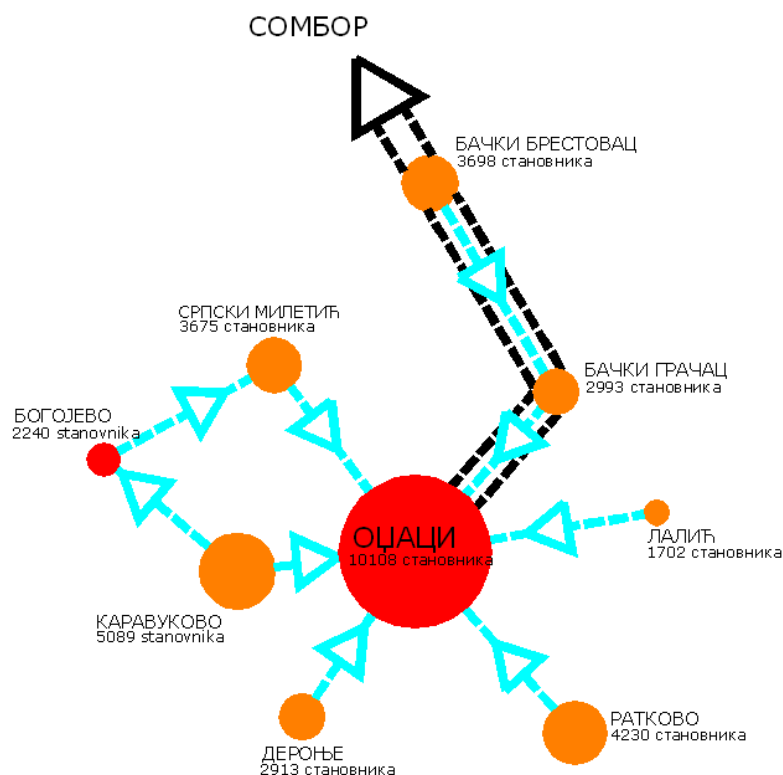
истом условима и утицајем истих друштвено - економских фактора. Ово се првенствено односи на период настанка насеља, када су први пут забележена у историјској документацији: Оџаци 1557. године, Ратково (Парабућ, Бачка Дубрава) 1650. године, Богојево (Гомбош) 1691. године, Српски Милетић 1745. године, Дероње 1764. године, Лалић 1750. године, Бачки Брестовац (Велики Брестовац) 1543. године, Бачки Грачац (Филипово) 1652. године и Каравуково 1693. године. Сам настанак насеља везан је за насељавање ових насеља српским становништвом. Период друге половине 18. века карактеришу велика етничка померања, када се на ова подручја насељавају Немци, Мађари и Словаци.

Насеља општине Оџаци, имају карактеристике типичних војвођански насеља са елементима класичне колонизације и планске изградње, прилагођене рељефу и хидрографији терена. Плански основ насеља је задржан. Томе је допринела израда адекватне урбанистичке документације.

На простору обухваћеног планом налази се девет насеља, у којима укупно живи 36.648 становника. Центар општине је насеље Оџаци са 10.108 становника и уједно највеће насеље у општини. Следеће је Каравуково са 5.089 становника и Ратково са 4.230 становника. Бачки Брестовац и Српски Милетић су приближно исте величине са 3.698, односно 3.675 становника. Приближно исте величине су Бачки Грачац и Дероње са 2.993, односно 2.913 становника. По броју становника најмања насеља су Богојево и Лалић, са 2.240, односно 1.702 становника.

Насеље Оџаци се са развијенијом индустријом, општинском администрацијом, школством, здравством, снабдевањем, издвојило у мрежи насеља општине, док су остала насеља, без обзира на број становника, са приближно истом развијеном супраструктуром, а у складу са основним потребама насеља.

Утицај Сомбора, на општину Оџаци је значајан, пре свега у административном смислу, интеракцијама у терцијалном сектору и кроз повезаност привреде и инфраструктуре.

Величина насеља и број становника, основна делатност, инфра и супраструктурна опремљеност и друго, је определило формирање мреже насеља општине, тако да насеље Оџаци као општински центар је мањи урбани центар, Богојево има тенденцију да добије улогу урбаног насеља, док су остала насеља руралног карактера.

Општина Оџаци припада функционалном урбаном подручју Сомбор, који ће и даље, задовољавати функционалне и развојне потребе општине Оџаци, нарочито у области: државне управе, здравства, школства, инфраструктурних и комуналних система и слично.

Мрежа насеља у општини Оџаци је организована по принципу ушорених (урбанизованих) насеља, где су заокружена сама насеља, међусобно одвојена пољопривредним, шумским и сличним површинама.

Основни чиниоци просторне структуре насеља су: стамбено ткиво, језгро (центар) насеља, радне зоне, комуналне површине, рекреативне површине, зеленило и саобраћај.

Насеље Оџаци, као насеље градског типа и центар општине, заузима средишњи део општине, док су остала насеља зракасто распоређена, са релативно подједнаком удаљеношћу од истог (осим Богојева и Бачког Брестовца) и саобраћајно повезана са истим. Међутим, планским решењима је омогућена и међусобна повезаност насеља, у циљу равномернијег развоја свих насеља.

Функционална диференцијација насељске мреже заснована је на следећој категоризацији:

- Насеље Оџаци као седиште јединице локалне самоуправе је мањи урбани центар;
- Насеље Богојево са развојем луке Богојево, робно транспортног центра, радних зона, граничног прелаза за међународни друмски, железнички и водни саобраћај, ће добити функцију урбаног насеља, што значи диференцијацију специјалних функција;
- Сеоска насеља су: Бачки Грачац, Бачки Брестовац, Српски Милетић, Каравуково, Дероње, Ратково, Лалић.

У мрежи сеоских насеља треба издвојити Каравуково, које због својих специфичности, као што су природне и створене погодности за развој свих облика туризма, формирани радне зоне, унапређење и развој лова и риболова, има услова да поприми одлике центра развоја наведених делатности, и поприми карактеристике урбаног насеља, упоредо са насељем Богојево.

У планском периоду, заснованом на досадашњем развоју, неопходно је преиспитивање постојећих површина и намена, а самим тим и преиспитивање граница грађевинских подручја насеља.

Сва насеља функционално су повезана са општинским центром, а центар општине усмерен је ка Сомбору, за задовољење потреба вишег реда (администрација, судство, здравство, високо и специјално образовање, култура, инфраструктура и сл.).

Основни циљеви за развој и уређење сеоских подручја су: стварање друштвено економских и тржишних услова за убрзани економски и социјални развој села; заустављање депопулације и погоршање демографске и социјалне структуре подручја; активирање потенцијала и мотивација сеоског становништва да развија и уређује сеоско подручје, као добар избор за живот и привређивање; побољшање комуналног и социјалног стандарда и квалитета живљења на селу; обезбеђивање економске и социјалне сигурности сеоских домаћинстава; очување и унапређење еколошких, културолошких и других вредности у сеоским насељима.

Концепција развоја села и унапређење квалитета живљења на селу, је базирана на вишефункционалном развоју сеоског подручја, за шта је неопходно: успостављање координације и комбинованог развоја пољопривреде и других привредних, услужних и посредничких делатности, од малих индустријских погона, занаства, трговине, сервисних и финансијских услуга, до туризма и домаће радиности. Оваква концепција развоја подразумева активирање и оптимално коришћење производног потенцијала пољопривреде и других привредних и услужних делатности, ради потпунијег

запошљавања на селу и делом амортизовања градске незапослености; смањивање разлика и успостављање развојног баланса на релацији град - село, односно на релацији урбано - рурално подручје; реструктурирање и модернизација пољопривреде; обнова, изградња и повећана доступност саобраћајне, социјалне, комуналне и информационе руралне инфраструктуре; диверзификацију производних активности и јачање предузетништва (промоција и инвестирање у реализацију концепта вишефункционалне пољопривреде, у складу са Стратегијом развоја пољопривреде, Стратегијом развоја туризма и другим стратешким документима на националном, регионалном и локалним нивоима); одрживи развој шумарства и водопривреде; промоцију, конзервацију и ревитализацију природне и културног наслеђа у циљу повећавања атрактивности и конкурентности подручја; ревитализацију, реконструкцију и уређење сеоских насеља и заштиту архитектонског наслеђа.

3.3. Организација јавних служби

Достигнути ниво развоја образовања, културе, физичке културе, здравствене, социјалне и дечије заштите у општини Оџаци је релативно задовољавајући. Развој и размештај привреде општине, демографски токови, економски и социјални фактори детерминисали су и усмеравали развој супраструктуре на такав начин да је данас мрежа објеката јавних служби прилагођена потребама становништва. Међутим, привредна рецесија, а тиме и смањена буџетска издвајања за друштвене делатности, утицали су да опремљеност и кадровска структура институција јавних служби не задовољавају прописане стандарде, чиме је директно отежано пружање квалитетних и разноврсних услуга њиховим корисницима.

Демографско пражњење простора, миграциони токови и негативан природни прираштај, допринели су погоршању и осталих виталних карактеристика становништва:

- између два пописа није забележено веће одступање у учешћу континента деце предшколског и школског узраста (до 14 година);
- у истом периоду смањен је континент омладине (15-24 године) у укупном становништву;
- повећање континента најстаријег становништва (преко 60 година), што је иницирало потребу за додатним материјалним обезбеђењем здравствене неге и помоћи.

Да би се процес "старења" општине зауставио неопходно је поред динамизације развоја привреде, већу пажњу посветити нивоу и квалитету задовољавања потребе становништва у сфери образовања, културе, здравства, заштити социјално угрожених лица, као и условима за правилан раст и развој младих у области дечије заштите и физичке културе.

Територијални размештај установа образовања задовољава потребе становништва. Мрежу установа основног образовања чини десет основних школа и две средњошколске установе.

Здравствена заштита становништва обавља се у дому здравља са стационаром и специјалистичким блоком, у центру општине и у две здравствене станице у Богојеву и Каравукову и шест амбуланти у осталим насељеним местима. Структура и територијална покривеност општине установама основне здравствене заштите задовољавају основне потребе корисника.

Дом здравља активно спороводи мере на очувању и унапређењу здравља људи, спроводи мере спречавања, сузбијања и раног откривања обољења у циљу благовременог и ефикасног лечења. Ова установа својим кадровски и материјалним могућностима припада типу здравствених установа изнад 30.000 становника и пружа здравствене услуге својим корисницима преко организоване Службе опште медицине са хитном помоћи, као и специјалистичких служби: диспансер за жене, интернистичка,

стоматолошка, рендген служба, лабораторија, диспанзер за децу, општа хирургија, офталмологија, неуропсихијатрија, служба за ултразвучну дијагностику, физијатријска, дерматовенеролошка, пнеумофизиолошка и служба медицине рада.

Здравствене станице отворене су средином седамдесетих година у насељима Каравуково и Богојево. Ниска улагања детерминисали су ниво опремљености и услове одржавања објекта. Неопходно је извршити комплетне радове санације и адаптације и заменити дотрајалу медицинску опрему и апарате.

Амбуланта које су отворене у местима Бачки Брестовац, Бачки Грачац, Дeroње, Лалић и Српски Милетић, својом опремљеношћу, кадровском попуњеношћу и условима у којој обављају рад деле судбину осталих здравствених установа на територији општине.

Снабдевање становништва лековима организовано је преко централне апотеке у Оџацима, осам апотекарских јединица у свим насељеним местима и приватним апотекама.

У свим насељеним местима, у зависности од материјалних, организационих и кадровских потенцијала, формиран су различити носиоци културних активности.

Расположивост инвестиционих фондова и интензитет улагања у објекте, опрему и активности установа супраструктуре, утицали су да се временом смањи број и ниво културних садржаја који се нуде становништву.

На територији општине, у зависности од броја становника и националне структуре, постоји по један до два верска објекта у сваком насељу, католичка и/или православна црква. Сви верски споменици су оронули и потребно их је рестаурирати и заштитити, осим рестауриране у Раткову и новоизграђене у Оџацима и Богојеву.

Просторни размештај културних установа је релативно задовољавајући, јер су оне преко месних домова културе и библиотека присутне у свим насељима и доступне су свим потенцијалним корисницима.

За пружање вишег нивоа услуга из области културе, неопходно је поред ангажовања креативних кадрова, који ће путем одговарајућих програма утицати на ширење навика код становништва за праћење културних активности, извршити грађевинско-занатске радове на свим објектима, набавити савремену технику и опремити установе неопходним инвентаром, у циљу обезбеђивања адекватних услова за њихов рад и ширења лепезе додатних активности.

Проблеми у пружању адекватних услова за одвијање квалитетне наставе физичке културе и генерално, правилан развој омладине општине Оџаци, директно су повезани са недостајућим објектима (фискултурне сале и отворених терена за мале спортове) при основним и средњим школама, односно са проблемима везаним за низак степен опремљености објеката спортским реквизитима и опремом.

Фискултурне сале, отворене терене за мале спортове и зелене површине имају основне школе у насељима Оџаци, Ратково, Богојево, Каравуково, Бачки Грачац, Бачки Брестовац и Српски Милетић.

Бројност и разноврсност спортских клубова показују велику заинтересованост становништва општине за спортским активностима. На територији општине постоје: Задружни дом и фудбалски терен ФК "Полет" у Каравукову (користе их и ђаци основне школе), Фудбалски клуб "Омладинац", градски стадион "Текстилац" у Оџацима, мали стадион ОФК "Оџаци", тениски терен при мотелу "Шумице", спортски терени и куглана у угоститељском објекту "Бриони" и у оквиру ПП "Младост", градски базен и базен у кругу фабрике ИТЕС "Лола Рибар", шаховски клуб, рукометни и карате клуб.

Изграђеност спортских објеката (затворених и отворених) и бројност спортских секција отворених у свим насељима, у великој мери указују на опредељење становништва, а пре свега младе популације, за бављење одређеним видовима спорта. У циљу решавања недостајућег простора за спорт и рекреацију ученика, спортских радника и становништва општине Оџаци, приоритетне инвестиције у области физичке културе су уређење терена и адаптација фискултурних сала, помоћних просторија, санација базена и комунално уређење, како би се поред рационализације мреже спортских објеката, обезбедили квалитетнији услови за бављење становништва спортом и рекреацијом.

Значајан напредак у пружању услуга у области дечије заштите обезбеђен је формирањем Предшколске установе "Полетарац" - Оџаци, која послује као самостална установа.

Осим насеља Бачки Грачац, Лалић и Ратково, која имају засебне објекте дечијих установа, сва остала насеља организовала су групе полудневног боравка деце при основним школама (Бачки Брестовац, Богојево, Дeroње, Каравуково, Српски Милетић).

Табела: Препоруке за организацију мин. јавних служби

Врста јавне службе	Оџаци	Бачки Брестовац	Бачки Грачац	Богојево	Дероње	Каравуково	Лалић	Ратково	Српски Милетић
Социјална заштита									
1.дечија установа	+	**	**	**	**	**	**	**	**
2.центар за социјални рад	+								
3.геронтолошки дом	**								
Образовање									
1.предшколско образовање	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.основна школа	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.средња школа	+								
4.виша, висока школа	**								
Здравствена заштита									
1.амбуланта, здрав.станица	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.дом здравља	+								
3.апотека	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4. ветеринарска станица	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Култура									
1.библиотека	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.дом културе	**	+	+	+	+	+	+	+	+
3.музеј	**								
4.галерија и изложб. простор	**								
5.народни универзитет	**								
Информ.делатност и комуникације	+			**					
Физичка култура									
1.уређени спорт. терени	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.уређени и опремљени сп. терени	**	**	**	**	**	**	**	**	**
3.рекр. центри мултинам.карактера	+			+		**			
НАПОМЕНА: + постојећи садржаји **планирани садржаји									

Обезбеђивањем бољих услова рада реновирањем и санацијом објеката, осавремењавањем услова рада набавком нове опреме, дидактичког материјала и спортских реквизита запосленима и деци у свим објектима по насељеним местима, стећи ће се услови за примену нове организације рада предшколских установа према нормативима.

Услед брзих промена у старосној структури, односно повећања контингента најстаријег становништва, проблеми социјалне заштите постају све израженији. Главни носилац и реализатор активности из делокруга социјалне заштите је Центар за социјални рад "Оџаци". Центар је вишефункционална установа социјалне заштите који рад заснива на мултидисциплинарном тимском раду одговарајућих стручњака, применом различитих метода и облика социјалног, педагошког, психолошког и правног рада.

На територији општине не постоји Дом за старе и пензионере, иако број и старосна структура становништва последњих година то захтева.

Планерски приступ у концептуализацији просторне дистрибуције и организације јавних служби у мрежи насеља, полази од претпоставке да ће политика развоја јавних служби бити усклађена са реалним могућностима и да ће бити утврђен обим обавезних услуга у различитим секторима јавних служби. Начела усклађивања јавних служби у мрежи насеља су: независност и самосталност развоја у доносу на управно-административне функције насеља, што би довело до прерасподеле установа јавних служби између централног и осталих насеља; примена већег броја критеријума у одлучивању о организацији јавних служби (демографска обележја, развијеност и потенцијали, активност локалне заједнице, саобраћајна повезаност и др.); доступност услуга (саобраћајна, информатичка, организација пратећих садржаја, прилагођавање радног времена, развој мобилних јавних служби); утврђивање минималних стандарда квалитета; равноправност свих облика својине у организацији рада јавних служби.

Применом начела усклађивања јавних служби у мрежи насеља општине, исте ће се подићи на виши ниво, усклађен са месним приликама и потребама насеља и општине.

Евидентна је потреба сеоских насеља и за објектима социјалне заштите, првенствено дечијих установа, као и уређених терена и објеката у функцији спорта и рекреације.

Седиште јединице локалне самоуправе, насеље Оџаци, је неопходно опремити садржајима везаним за социјалну заштиту (изградња геронтолошког дома), садржајима везаним за основне културне потребе (дом културе, музеј, изложбене просторе и др.).

У табели су дате препоруке за организацију јавних служби, што значи да организација јавних садржаја може да зависи од месних, економских и других прилика које могу да детерминишу опремљеност насеља јавним службама. Неки од неопходних садржаја јавних функција за потребе општине, се могу наћи и у другим општинским насељима, не само уз општинском центру. Исто тако општина може да садржи јавне функције вишег хијерархијског нивоа.

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Анализа досадашњег привредног развоја рађена је на бази података Регионалне привредне коморе Сомбор и резултата анкета које су рађене за потребе израде Генералног плана Оџаци и Регулационих планова Дероње и Богојево, због недостатка података од НБС - Центар за бонитет из Републичког завода за статистику - одељење у Новом Саду о кретању производње, увоза, извоза и финансијским ефектима.

Из расположивих података да се закључити да су индустрија и пољопривреда две основне привредне области у којима је запослено највише радно активног становништва општине и у којима се остварује највише прихода (брuto и нето). С обзиром на недостатак тачних података, може се претпоставити да је пољопривреда значајнија привредна област од индустрије, ако се као критеријум за оцену узме висина оствареног БДП и

народног дохотка, с обзиром на број радно активног становништва које је ангажовано у пољопривреди. У оквиру пољопривреде најзначајније је ратарство.

У оквиру индустрије, највећи значај има текстилна индустрија и производња конфекције, хемијска индустрија, млинско-пекарска, производња пољопривредних машина, прерада пластичних маса, дрвна и дрвнопрерађивачка и производња папира и папирне галантерије, прерада млека и производња млечних производа. У овој области је запослен највећи број радника од укупног броја запослених у општини. У овој области је према подацима РПК Сомбор (који су недовољно ажурни) регистровано укупно 53 привредна друштва у свим насељима општине.

Трећа по значају је трговина, где је регистровано 93 привредна друштва.

Основни циљ израде Просторног плана општине, у области привреде је обезбеђивање просторних услова за развој стабилне и развијене привредне структуре која одражава могућности и потребе овог простора и које ће омогућити у дугом року одрживи развој уз оптимално коришћење природних и радом створених услова.

У том смислу, основно стратешко опредељење будућег развоја привреде општине представља адекватна валоризација веома великих природних потенцијала и антропогених услова ради комплексног развоја агроиндустријског комплекса, туристичке понуде и комплементарне индустрије.

На основу анализа и процена, као најзначајније привредне активности у општини Озаци, за чији је развој потребна повећана подршка локалне, али и шире заједнице, утврђене су:

- пољопривреда (ратарство, повртарство, воћарство, сточарство, производња лековитог, зачинског и ароматичног биља, пчеларство, рибарство и др.),
- туризам и угоститељство (сви констатовани постојећи и потенцијалне форме и капацитети),
- индустрија (пољопривредно - прехранбена, машинска, метална, дрвнопрерађивачка, производња и прерада пластичних маса, текстилна и конфекцијска, производња, прерада и дорада папира и картона и др.),
- саобраћај,
- мала привреда и занатство и
- трговина.

Принципи и правила организације будуће просторне структуре привредних активности су:

- изградња и функционисање привредних капацитета мора се одвијати уз строго поштовање мера заштите животне средине, природних и непокретних културних добара утврђених Законом и овим Планом;
- капацитете са великим просторним и посебним саобраћајним захтевима градити у оквиру планираних радних зона;
- капацитете са специфичним захтевима (потенцијални загађивачи) градити на локацијама које обезбеђују услове за минимизирање негативних утицаја ових активности на животну средину;
- капацитете производно оријентисане мале привреде градити, по правилу, у оквиру планираних радних зона. Изузетно, када просторне могућности парцеле то дозвољавају, када технолошки процес производње и пратеће активности не угрожавају животну средину, те нису у супротности са преовлађујућом наменом зоне, ови капацитети се могу градити унутар дефинисаних стамбених зона, али не и у зони строгог центра;
- простор, објекте и опрему намењену развоју туризма уређивати и градити по строго утврђеним правилима и у строго планираним туристичким зонама, како се не би нарушила амбијентална вредност простора (природног или урбаног);
- мрежу капацитета намењену снабдевању и услугама становништва и привреде развијати у складу са нормативима и фреквенцијом коришћења појединих форми (у централној, односно зонама највеће концентрације становништва и посетилаца).

Будућу просторну структуру привредних капацитета чиниће следећи облици просторно-организационих јединица:

- радне зоне,
- појединачни радни комплекси на парцелама у оквиру насељских зона са другом преовлађујућом наменом,
- појединачни производни капацитети у склопу парцела са другом преовлађујућом наменом.

У склопу основних насељских функција (становања и зоне центра) могу се развијати и градити капацитети привреде, мале привреде, занаства, угоститељства и саобраћаја који немају негативног утицаја на животну средину, заштићена природна и непокретна културна добра, који не нарушавају преовлађујућу планирану намену зоне и парцеле на којој се развијају и граде, уз услов да испуњавају основне урбанистичке норме у погледу индекса изграђености, индекса заузетости, приступа јавним површинама и инфраструктури.

4.1. Пољопривреда

Подручје општине Оџаци је типично равничарско, на лесној тераси, испресецано водотоцима и стајаћим водама, усмерено пре свега на ратарску и повртарску производњу са површинама под воћем, виновом лозом и рибњацима. Поред ораница у значајнијем проценту су присутне и ливаде и пашњаци, као остаци панонске степе, погодни за узгој стоке.

Коришћење земљишта према катастраским културама

Табела: Биланс површина од значаја за пољопривредну производњу

култура	површина у ha			учешће %
	приватна својина	остали облици својине	укупно	
њива	18665	12772	31437	76,46
воћњак	75	61	136	0,33
виноград	102	6	108	0,26
ливада	194	423	617	1,50
пашњак	143	1447	1590	3,87
укупно	19179	14709	33888	82,42

Горња табела представља биланс површина према подацима којима располаже катастар непокретности, који нису усклађени са стањем на терену, међутим непосредним увидом на терену је констатовано да је остало веома мало површина под виновом лозом, као и да је део ливадских и пашњачких површина разоран и претворен у њиве.

У к.о. Оџаци преовлађују оранице, док је уз пут према Дeroњaмa лоцирана економија са воћњaком од око 130ha под јабуком, крушком и вишњом.

У к.о. Рaткoвo, Бaчки Грaцaц, Лaлић и Дeрoњe су заступљeнe oраницe, сa минимaлним површинама под воћем и виновом лозом. Економије су углавном на излазу из насеља.

У к.о. Кaрaвукoвo и Српски Милeтић поред оранице се налазе и значајније површине под рибњaком површине 370,85ha, ливaдe и пaшњaци.

У к.о. Бaчки Брeстoвaц су доминaнтнe oраничнe површине, чaк је и зaчaјaн дeо ливaдe уз кaнaл Мaли Стaпaр - Кoсaнчић прeтвoрeн у oраницe.

У к.о. Бoгoјeвo поред oраницa, зaчaјнe површине зaузимају ливaдe и пaшњaци, кaо и мoчвaрe и трстици уз Дунав.

На јeднoм мањeм дeлу површина, изграђени су зaливни систeми.

Сeтвeнa стрyктурa нa подручју општине Оџаци, поред утицаја коњуктуре и економске присиле, је под значајнијим утицајем и традиције, те се у том смислу издвајају

насеља Лалић и Дероње, у којима су у значајнијој мери заступљене повртарске културе (паприка, лук, купус, бостан, пасуљ и др.). У другим насељима су углавном заступљене класичне ратарске културе.

Бројност и структура сточног фонда није позната, али се може претпоставити, с обзиром на укупне трендове у држави, да је број условних грла веома низак, што угрожава физичко-хемијски квалитет земљишта, а није довољно ни за изградњу озбиљнијих прерадних капацитета. На територији општине нема већих фарми за узгој стоке које су у функцији.

Поред постојећег рибњака, на територији општине је могуће изградити још неколико шаранских рибњака, с обзиром на постојање непродуктивног земљишта у зони водотокова и обилност квалитетне воде. У формираним рибњачким објектима могућа је производња конзумне рибе и/или рибље млађи.

Према рејонизацији по критеријуму коришћења пољопривредног земљишта, општина Озаци припада ратарско-сточарском макрорејону, што утиче и на развојне могућности пољопривреде и прерађивачке индустрије у општини Озаци и у окружењу.

Потенцијали и ограничавајући фактори указују на перспективе и приоритете у развоју пољопривредне производње који се могу дефинисати као:

- развој и унапређење ратарске производње основних ратарских култура,
- увођење у плодосмену и плодород легуминоза и другог индустријског и крмног биља,
- увођење у производни асортиман лековитог, ароматичног и зачинског биља,
- повећање продукције крмног биља ради рентабилније сточарске производње,
- повећање површина под воћем,
- повећање површина под заливним системима,
- повећање свих облика сточарске производње под различитим производним режимима,
- повећање броја производних погона примарне и прераде више фазе,
- повећање броја рибњака уз развој прерадних капацитета за прераду рибе,
- повећање броја кошница, итд.

Природни и радом створени услови у општини Озаци детерминисали су следеће циљеве:

- утврђивање предуслова за оптимални развој тржишно оријентисане пољопривредне производње,
- правилна и свеобухватна процена специфичности и производних могућности овог подручја као компаративних предности у односу на друга подручја,
- општа инвентура просторних и развојних могућности различитих грана пољопривреде,
- стварање предуслова за рационално коришћење земљишних поседа увођењем у производњу "алтернативних", радно и капитал интензивних пољопривредних култура,
- стварање услова за што обухватнију финализацију примарних пољопривредних производа који се производе на овом подручју, било да су ратарски, сточарски, повртарски или други,
- повећање површина под воћем, поврћем, крмним и текстилним индустријским и лековитим, ароматичним и зачинским биљем,
- унапређење оних грана пољопривреде који су, упркос природних и радом створених услова, недовољно развијене (сточарство, рибарство, пчеларство, хелиокултуре),
- стварање услова за очување (обједињености) значајних комплекса обрадивих површина,
- старање услова за формирање већег поседа индивидуалних домаћинстава,
- отварање услова за рационално коришћење водних ресурса и изградњу заливних система,

- подстицање и стварање услова за повезивање пољопривредних произвођача у одговарајуће форме ради бољег коришћења продуктивне пољопривредне механизације, специјализације у производњи и организованог наступа на тржишту.

Пољопривреда, као најзначајнија привредна делатност проистекла из природних услова, има веома велике развојне могућности. Ради ефикаснијег привређивања и боље организованости, интензивирати активности:

- перманентна едукација пољопривредних произвођача о новим сазнањима и технологијама у пољопривредној производњи,
- подстицање удруживања пољопривредника ради рационалнијег коришћења опреме, унапређења продаје и подизања кредитне способности произвођача,
- формирање развојних фондова за подстицање перспективних грана,
- подстицање измене производне структуре у корист профитабилнијих производа итд.

Посебно се мора подстицати успостављање пуне комплементарности између:

- ратарства, повртарства и воћарства са сточарством, ради очувања квалитета земљишта и обезбеђења хранидбене основе стоке,
- пољопривреде и водопривреде ради обезбеђења оптималних хидролошких услова за гајење биљака и животиња и заштите вода од неконтролисаних и прекомерне употребе пестицида и минералних ђубрива,
- пољопривреде и прехранбене индустрије ради обезбеђивања потребне сировинске основе и пуне упослености производних капацитета обе делатности,
- планирања и изградње недостајућих инфраструктурних система у атарима,
- пољопривреде и туризма и угоститељства ради пуне валоризације пољопривредне производње и развоја туристичке понуде.

Ратарска производња ће се одвијати, по правилу, у ванграђевинском реону (атару), који мора бити комасационо и арондационо уређен, снабдевен потребном путном мрежом и потребним (тамо где је могуће) хидротехничким објектима (каналима за мелиорацију) и технологијама у пољопривредној производњи, посебно у производњи здравствено исправних прехранбених производа.

Повртарска производња ће се, такође по правилу, одвијати у ванграђевинском рејону, али је могуће да се у оквиру окућница врши производња за сопствене потребе или тржишта на отвореном или у пластеницима. У ванграђевинском рејону је могуће подизати и веће пластеничке/стакленичке комплексе, уз поштовање правила уређења атара и мере заштите животне средине.

Воћњаци ће се, по правилу, подизати у атару, на погодним земљиштима, уз обезбеђење саобраћајница, док ће у насељима бити могуће подизати мање засаде воћа било као улично зеленило, било у оквиру окућница за сопствене потребе и тржиште.

Сточарска производња ће, по правилу, бити организована на принципу модерног стајског узгоја, према правилима за подизање фарми. У оквиру насеља ће бити могуће узгајати стоку у мањим објектима, ван централне зоне насеља.

За нормално функционисање фарми, неопходна је потпуна комунална опремљеност.

Гајење лековитог, зачинског и ароматичног биља је могуће на свим слободним и за то погодним просторима.

4.2. Шумарство

Део планског подручја чине шуме и шумско земљиште у површини од 2028,0ха и заштитни појасеви у површини од 560,6 ха, што укупно износи 2588,6ха и представља шумовитост од 6,8 %.

Шумама и шумским земљиштем на територији општине Оџаци газдује:

- ЈП "Војводинашуме" Београд, ШГ "Сомбор", ШУ "Оџаци", газдинска јединица "Брањевина" и газдинска јединица "Камариште",
- Земљорадничка задруга "Агродунав" Каравуково, газдинска јединица "Агродунав",
- Пољопривредно предузеће "Агробогојево", газдинска јединица "Агробогојево",
- "Воде Војводине" Сомбор, шуме уз ОКМ ХС ДТД,
- ЈП "Дунав" Бачка Паланка, подунавске шуме.

Распоред шума на простору територије општине је неравномеран. Највећи шумски комплекси су лоцирани уз водоток Дунава и у две катастарске општине и то к.о Дeroње и к.о Каравуково, где се налази око 80% укупних шума општине. К.о. Српски Милетић, Богојево, Оџаци, Лалић, имају нешто мало шума и шумског земљишта, а к.о. Бачки Грачац, Ратково, и Бачки Брестовац немају уопште шума и шумског земљишта.

Шуме одликује, пре свега, неповољан распоред за укупно подручје општине и мала шумовитост. Овакав распоред шума, са гледишта унапређења еколошких услова средине, а посебно микрореона, је неповољан.

Насупрот овоме заштитни појасеви је заступљено у свим К.о. односно насељима, што донекле компензира неповољан распоред шума.

Заступљеност врсте дрвећа у шумама није велика па тако срећемо: храст лужњак, цер, пољски јасен, багрем, амерички јасен, пољски брест, бела топола, бела врба, брзорастући клонови топола итд.

Исто тако и атарско зеленило је сиромашно већим избором врста, а заступљено је у виду дрвореда поред путева, око канала, у оквиру пољопривредног земљишта - економија, салаша итд.

Насељско зеленило, међутим обилује већим избором, где поред лишћарских се налази и одређени број четинарских врста.

Што се тиче приноса дрвне масе најпродуктивније су шуме брзорастућих врста топола и врба, који при старости од 8 - 30 година имају дрвену залиху од 213,33m³/ha. Најмање приносе има багремова шума, стара од 1 - 30 година, која располаже са 49,02m³/ha.

Намена шума је условљена околностима средине, локалитета и основним функцијама шума.

На основу расположивих шумско-узгојних података, да се закључити да постоје добри услови за очување и унапређење шумарства и ваншумског зеленила.

Шумске површине на простору територије општине Оџаци, по количини су скоро на војвођанском просеку, исто тако имају сличну и другу карактеристичку, тј. неравномеран размештај.

4.3. Лов и риболов

На територији општине Оџаци су регистрована три ловишта:

1. Ловиштем "Камариште", (решење о установљењу ловишта на територији општине Оџаци број 324-02-00354/8-95 "Службени гласник РС", број 29/95) газдује ЈП "Војводинашуме" Петроварадин, ШГ "Сомбор", ШУ "Оџаци", чија је укупна површина 1.630ha, где су главне гајене врсте дивљачи: дивља свиња и срнећа дивљач, а споредне врсте односно врсте које се штите и користе су: зец, фазан, дивља патка, дивља гуска и јаребица.

По питању техничке опремљености ловиште располаже са ловачком кућом за пријем домаћих и страних ловаца-туриста, потребним бројем возила и запрега за извођење лова као и тракторима за изношење хране за дивљач у зимском периоду.

Ловиште је уређено, ограђено и опремљено довољним бројем ловно техничких објеката: ловни просеци, путеви и стазе, осматрачнице, чеке, хранилишта, солишта, појилишта, каљузишта, ограде, ускочница и друго.

2. Ловиште "Српски Милетић - Рибњак" којим газдује ДТД "Рибарство" А.Д. Петроварадин, је установљено решењем Министра пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије број 324-02-00336/3. Обухвата површину рибњака и непосредну околину (к.о. Српски Милетић и к.о. Каравуково). Површина ловишта је 458ha и лоцирано је као енклава у ловишту "Лалинске ливаде" и са овим ловиштем је практично повезано.

Због тога што ово ловиште располаже воденом површином, као главна гајена врста дивљачи изабрана је дивља патка - глувара. Као пратеће врсте у ловишту се појављују патка кржуља и лиска.

У ловишту су постављени ловни и ловно - технички објекти: високе чеке, ниске чеке и хранилишта за дивље патке.

3. Ловиште "Лалинске ливаде", којим газдује Ловачки савез Србије из Београда преко Ловачког удружења "Мостонга" Оџаци, (Решење о установљењу ловишта број 324-00085-95-06) организовано по друштвима у свим насељеним местима (9), а бави се узгојем, заштитом и одстрелом дивљачи у складу са Ловно-привредном основом. Заузима површину од око 39.008ha (преостала површина административне општине Оџаци).

Заступљене су следеће врсте дивљачи: срнећа дивљач, зец, фазан, пољска јаребица, дивља свиња.

У области развоја ловства на територији општине Оџаци, општи циљеви су:

- повећање бројности и структуре дивљачи као и очување ретких и угрожених врста. Посебни циљеви проистичу из специфичности ловишта и споводиће се кроз важеће ловне основе и годишње планове газдовања установљених ловишта,
- за ловишта у општини Оџаци, циљеви газдовања су постизање одређеног броја и квалитет полне и старосне структуре, густине популације, начин коришћења дивљачи и њених делова, побољшање природних услова станишта, а у складу са ловним основама.

4.4. Индустрија

Индустрија у општини Оџаци је, углавном комплементарног карактера сировинској основи у свом окружење. Због тога је развијена текстилна индустрија са производњом синтетичких и кудељних предива и производа на бази ових предива, производња конфекције, млевење и прерада житарица, производња хлеба и пецива и прерада млека и производња млечних производа, производња сточне хране (готових смеша, премикса, дехидриране луцерке и др.).

Поред тога, развијена је и хемијска индустрија, прерада пластичних маса, прерада дрвета, производња папирне галантерије, производња опеке за грађевинарство, а посебно место заузима производња пољопривредне механизације.

Просторни распоред производних погона указује на изврстан степен концентрације (метрополизације) у Оџацима. Поред Оџака, као значајнија привредна (индустријска) места у општини издиференцирали су се још и Ратково и Дероње. У осталим насељима, ако постоји који индустријски погон, од малог је значаја.

Ограничења у развоју индустрије у општини Оџаци последица су општег стања у друштву (неуспео процес приватизације, нису донети или нису усклађени сви системски закони из ове области, висока јавна потрошња, висок степен државне интервенције) и стања у самим привредним субјектима (низак степен техничке опремљености, ниска продуктивност, неликвидност, низак кредитни рејтинг, итд.). Поред тога, од великог значаја је и демографско стање, како са становишта броја становника (посебно радног контингента), тако и са становишта нивоа образовања и искуства радноактивног становништва.

Потенцијали развоја индустрије на територији општине Оџаци се темеље на расположивим природним ресурсима и радом створеним условима. Због тога су основни

развојни приоритети у области прехранбене индустрије, хемијске индустрије, прерада дрвета и текстилне индустрије и производње опреме за пољопривреду и прехранбену индустрију.

На нивоу целе привреде, носиоци развоја општине Оџаци ће бити пољопривреда, индустрија, грађевинарство, туризам и угоститељство, саобраћај и мала привреда.

У области индустрије основни циљ је ревитализација постојећих индустријских капацитета и развијање свих грана индустрије, пре свега прерађивачке, које имају сировинску основу или друге погодности, у складу са захтевима заштите животне средине као и контрола утицаја индустријске производње на животну средину.

Посебан циљ је и равномернији размештај индустријских капацитета на простору општине ради смањења коефицијента оптерећења животне средине у појединим насељима, водећи рачуна о погодностима сваког насеља за пружање туристичких услуга.

Посебан циљ је и изналажење адекватног места луке Богојево, као потенцијалне слободне зоне, за развој пропульзивних индустријских грана и изградња и развој робно транспортног центра у њеној непосредној околини.

Садашња структура индустрије у општини Оџаци треба и даље да буде задржана и развијана. Приоритет у развоју индустрије је првенствено прехранбена индустрија која се ослања на развијену сировинску базу. При томе посебан акценат треба дати развоју прераде житарица (пшенице и кукуруза), али и преради воћа, поврћа и меса.

Ове гране прехранбене индустрије имају потенцијално тржиште у оквиру туристичке понуде општине, али и на тржиштима унутар земље и у иностранству.

Индустрија пластичних маса и прерада пластичних маса ће и даље имати значаја на развој привреде, јер запошљава значајан број радника.

Развојне могућности има и дрвна и дрвнопрерађивачка индустрија због квалитетне сировинске основе, као и због квалитетне радне снаге и тржишних потреба.

Машинска индустрија такође треба да буде ревитализована с обзиром на потребе домаће пољопривреде за новим и квалитетним оруђима.

Текстилна индустрија и индустрија одеће, ће такође имати у наредном периоду значај с обзиром на тражњу ових производа. У том смислу, посебно место има производња тканина и ужарије од природних влакана.

Остале индустријске гране ће се развијати саобразно тржишној коњуктуре.

Циљ Плана је ревитализација постојећих индустријских капацитета и развој оних који имају сировинску основу, као и равномернији размештај индустријских капацитета у простору општине уз поштовање принципа заштите животне средине и вођење рачуна о туристичким потенцијалима сваког насеља.

Лука Богојево је Просторним планом Републике Србије дефинисана као лука/пристаниште. Чињеница да се лука Богојево налази на Дунаву у непосредној близини друмског и железничког међународног граничног прелаза даје овом објекту посебан третман у оквиру Просторног плана општине Оџаци.

Лука Богојево је од специјализоване луке за претовар зрнастих расутих терета, захваљујући одличном географском положају на Дунаву, одличним копненим саобраћајницама које је окружују, индустријски и пољопривредно развијеним залеђима, добила много већи значај отварањем наше земље према свету.

Захваљујући претходној чињеници, лука Богојево има све услове да постане робно-транспортни центар (РТЦ). Како лука располаже потребном инфраструктуром (саобраћајнице, складишта, механизација итд.), постоје сви просторно-технички услови да се, уз потребна улагања у модернизацију и допуну претоварне механизације обезбеде услови за несметан рад РТЦ Богојево. Како се лука Богојево налази на цца 50km од Сомбора, цца 100km од Суботице, цца 50km од Куле, цца 60km од Врбаса, а сви ови градови су значајни привредни центри и сви су саобраћајно повезани са Богојевом, ово речно пристаниште има све услове да постане матична речна лука за привреду овог дела Бачке.

Лука Богојево има значај и за републику Хрватску, јер је својом (тренутном) специјализацијом за расуте зрнасте терете, одлична супституција непотребном улагању у развој неке своје луке за ове намене.

Поред тога, лука Богојево има услове да постане и алтернативна лука луци Осијек, посебно у моментима када због ниског водостаја Драва престане бити плавна, а лука у Вуковару не располаже потребним капацитетима за претовар.

Функција слободне зоне се намеће као логична, с обзиром на величину простора, саобраћајну повезаност, близину потенцијалних тржишта, релативно ниских инвестиционих улагања у производне погоне, расположивост квалификоване и јефтине радне снаге, повољну законску регулативу итд.

4.5. Трговина

Према броју запослених у области привреде, трговина је трећа по значају. По броју привредних субјеката трговина је убедљиво најзаступљенија привредна делатност у општини Оџаци. Међутим, ниво и квалитет услуга и трговачки асортиман, врста и бројност трговинских објеката не задовољава савремене урбане стандарде. Готово у свим насељима недостају савремени трговински капацитети, мада близина великих трговинских центара у нашој земљи и иностранству, унеколико компензује овај недостатак. Поједина трговинска предузећа имају у својим пословним плановима да унапреде системе свог пословања изградњом модернијих продајних капацитета у Оџацима, чиме ће се подићи ниво трговинских услуга.

4.6. Угоститељство

Угоститељство није довољно развијено у општини и поред потенцијала и потреба. То се посебно односи на смештајне капацитете, ако се имају у виду потенцијали у туризму. Није добро развијен ни сектор промета јела и пића, пошто је највећи број објеката у категорији кафе-бар, кафана и сл., док је веома мали број објеката у категорији ресторана. Такође, није доследно спроведена ни категоризација угоститељских објеката, па је највећи број објеката или без категорије или у најнижој (са једном звездом). Веома је изражен недостатак објеката вишег стандарда (ресторан са две или три звезде), посебно имајући у виду потребу транзитног туризма.

Циљ израде Просторног плана општине са становишта ових делатности је ревитализација и развој ових услуга сагласно развоју технологије, стандарда и потреба становништва и гостију, равномернији распоред по насељима и утврђивање утицаја на животну средину ради очувања компаративних предности у области туризма.

4.7. Занатство

Број занатлија у општини Оџаци је у сталном паду. То се посебно односи на број занатлија у осталим насељима, јер се у насељу Оџаци углавном могу задовољити потребе како из домена производног занатства тако и из домена личних услуга, док се у другим насељима могу задовољити само потребе из домена неких личних услуга (фризер, и сл.). Због добре пословне коњуктуре, број превозника је знатан, са респектабилним транспортним капацитетом.

5. РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

Општина Оџаци има услове за развој транзитног, ловног, риболовног, спортско-рекреативног, наутичког, манифестационог, културног, природно-историјског, сеоског, излетничког и еколошког туризма.

Међутим, недовољно је развијена мрежа објеката за смештај туриста и реализација Стратегије развоја туризма на територији општине Оџаци.

Са аспекта развоја туризма, основни циљ израде плана, је да се природне и антропогене вредности на простору општине Оџаци правилно валоризују као и да се утврде правци развоја туризма сагласно степену значаја за укупан развој ове делатности и свих других привредних активности.

Циљ израде плана је да се у оквиру потенцијала планирају садржаји и активности како би се повећао туристички промет и приходи од туризма на планском подручју.

Планом треба дефинисати:

- идентификацију и валоризацију туристичких потенцијала у складу са захтевима савремене туристичке тражње и принципима развоја одговорног и одрживог туризма,
- приоритетне облике и обим туристичких активности,
- решење за уређење, изградњу и коришћење површина у складу са захтевима очувања културних и природних вредности и захтевима развоја локалне заједнице,
- изградњу саобраћајне и комуналне инфраструктуре која треба да омогући дужи и садржајнији боравак гостију (изградња неопходних путева, бициклистичких стаза, пешачких - крос кантри стаза, марина, аутобуских стајалишта, уређење железничких станица и других и пратећих садржаја),
- изградњу смештајних капацитета сагласно потребама према критеријумима нивоа, намене и локације,
- формирање и рад потребних служби и организација, методе и технике које ће омогућити реализацију постављених задатака.

Туристички потенцијали општине Оџаци су веома значајни. Та значајност се манифестује:

- у географском положају општине (простире се уз Дунав и кроз њу пролази значајан магистрални и међународни путни и железнички правац),
- у мноштву геоморфолошких и биолошких диверзитета (остаци панонске степе, остаци Дунавских плавних шума, влажна станишта, шумско-ловно подручје Камариште, Богојевски рит, Брањевина, птице мочварице, пловуше и грабљивице, висока и ситна дивљач, очуване реликтне и раритетне биљне врсте, итд.),
- у значајним археолошким налазиштима (Доња Брањевина),
- у очуваној и незагађеној природи,
- у очуваној етнолошкој традицији локалног становништва и
- у постојању капацитета и простора за смештај, истина недовољних и не сасвим уређених према потребама и могућностима простора.

То јасно упућује на велике могућности за развој различитих облика и форми туризма, како по простору и тематици на којој се одвија, тако и по садржају у ком се испољава, односно конзумира.

Основни ограничавајући фактори бржег развоја туризма су:

- материјална база, односно недовољно развијена мрежа објеката за смештај туриста, недовољно уређени туристички локалитети и општи недостатак финансијских средстава за ове намене;
- недовољно развијена свест о могућностима развоја туризма.

Као посебно ограничење развоју туризма треба нагласити недовољно диференциран туристички производ, или више производа, које јасно одређују ово

туристичко подручје од других и одређује му компаративне предности над сличним подручјима у околини.

У наредном планском периоду је потребно дати дужну пажњу уређењу туристичких локалитета, посебно довођењу потребне комуналне инфраструктуре и изградњи недостајућих смештајних капацитета.

Потребно је подстицати локалне заједнице да у оквиру својих специфичних етничких и локационих карактеристика развијају специфичне манифестације као претече развоја сеоског и манифестационог туризма.

Посебно је важно нагласити да је неопходна стална пропагандна активност носилаца туристичке понуде и/или туристичке организације у свим фазама процеса развоја туризма путем мултимедијалних презентација туристичког потенцијала, монографија о појединим туристичким локалитетима односно објектима, одржавањем презентација на лицу места, коришћењем сајмова, изложби, манифестација и др.

Туристичка понуда општине Оџаци у претходном периоду није била развијена и била је сведена, мање-више, на ловни и излетнички туризам.

Ловни туризам је практикован на целој територији општине као значајном и интересантном ловишту, за лов крупне дивљачи (пре свега јелена, срне и дивље свиње), али и осталих ловних врста, сисара и птица.

Излетнички туризам је био ограничен, углавном, на водотокове (Дунав и ХС ДТД) било као типичан излетнички, или као излетничко-риболовни.

Слабо или никако нису коришћене могућности развоја осталих форми туризма, те је у наредном планском периоду задатак локалне средине да својим мерама подстакне туристичке, угоститељске и друге организације и појединце да својим активностима искористе и унапреде туристичке потенцијале.

У формирању туристичког асортимана општине Оџаци, неопходно је активирање и неговање следећих видова туризма:

- наутичког туризма, за шта је потребно да се на погодним локацијама, а пре свега Дунаву, изгради марина за пристајање пловила, са свим потребним садржајима (снабдевање, смештај, оправке и сервиси итд.), као и пружање додатних садржаја (изнајмљивање пловила, организовање посета станишту црне роде и другим заштићеним подручјима);
- транзитног туризма, за шта је потребно да се повећају смештајни капацитети и обим и квалитет угоститељских услуга у насељима и на главним саобраћајним правцима;
- рекреативног туризма, за шта је потребно да се изграде потребне рекреативне површине било као самосталне целине (туристичко-рекреативна зона у Богојеву, поред већ постојећег камп насеља), било у склопу постојећих угоститељских објеката (као спортски терени уз мотел „Шумице“ и сл.), изградња бициклистичких стаза уз Дунав, стазе за трчање и пешачење итд;
- излетничког туризма, где је потребно уредити потенцијалне просторе (уз водотокове или уз шуме);
- манифестациони и културно-историјски, где је потребно развијати етничке особености становништва и културних и архитектонских вредности средине ради очувања и приказивања очуваних етнолошких вредности, као и подстицање развоја културних или спортских манифестација као форме повећања туристичке понуде; посебно треба дати акценат на простор организације тамбурашког фестивала "Тамбурица фест", затим простор - археолошко налазиште Доња Брањевина и археолошка артефакта са тог простора као значајне културне и историјске вредности, при чему је потребно да се поред уређења самог простора, уреди и потребна инфраструктура (прилазни путеви, смештај, објекти за заштиту и приказивање артефаката ако нису похрањени у неком од музеја, снабдевање и потребе и др);

- природно-историјски, у комбинацији са излетничким, где је потребно уредити просторе који представљају геоморфолошке, биолошке или еколошке, туристичке производе тако да та заштићена подручја не буду угрожена прекомерним бројем туриста;
- ловни и риболовни, где је потребно унапређење ловишта и простора за рекреативни и спортски риболов и смештајних капацитета према могућностима овог вида туризма; ту треба посебно имати у виду ловиште Камариште и приобаље Дунава (туристичко насеље и нова туристичко-рекреативна зона);
- сеоског, где је потребно развијати већи број јединица мањег капацитета (4-8 лежајева), било у насељима било у атарима (салаши), уз задовољење основних потреба; ова туристичка форма захтева омогућавање конзумирања и других видова туризма, било као организованих активности од стране домаћина било као изборних од стране туриста; овај вид туризма је посебно погодан за мања насеља неоптерећена привредним објектима и у којима је очувана архитектонска и природна баштина.

Заштићена природна и културно-историјска подручја, па чак и сеоска подручја, која се валоризују кроз туризам, морају се заштитити од прекомерног броја туриста и штета које могу из тога настати. Да би се то избегло, код планирања се примењује стандард "носећег капацитета простора", који се дефинише бројем туриста који један простор може да поднесе без девастације у току неког временског периода (дан, недеља, месец, година).

Сагласно утврђеној стратегији развоја речних marina на територији АП Војводине, једна marina ће бити изграђена и уређена на каналу Богојево-Бечеј.

Ловство на територији општине Оџаци, има добре услове за развој и гајење дивљачи. Планским мерама се предвиђа:

- постизање пуног економског капацитета ловишта, путем попуне простора популацијом дивљачи ради повећања бонитета ловишта (узгој, унос или привремени ловостај до довољног повећања популације) и побољшања квалитета саме дивљачи (ловних трофеја)
- заштита ретких врста дивљачи,
- изградња ловно-техничких објеката (чека, ремиза, солишта, хранилишта, појилишта, прихватилишта и др.)
- повећање економских ефеката ловства, путем развоја ловног и излетничко-рекреативног туризма.
- ради постизања ових циљева у наредном планском периоду ће се пратити реализација постојеће ловне основе општине Оџаци ради израде нове за период 2009 – 2019.

Ловно-технички објекти се могу градити у складу са ловном основом за газдовање шумама, годишњим планом газдовања ловиштем и условима дефинисаним овим планом.

Препоручљиво је да се овакви објекти граде у зонама важних саобраћајница ради лакшег приступа потенцијалним ловним туристима, у оквиру већих ремиза или шумица. Ови објекти морају имати све потребне садржаје да би могли бити категорисани у категорији мотела/пансиона, односно морају имати сву потребну инфраструктуру (струја, вода, ПТТ, и др.). Отпадне воде се морају решавати водонепропустним септичким јамама.

Општина Оџаци је донела Стратегију развоја туризма, којом су дефинисани простори, активности и приоритети, развоја туризма, а у надлежности су Туристичке организације општине Оџаци. Туристичка организација ће пратити реализацију ових простора.

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

6.1. Саобраћај

Посебни циљеви у области саобраћајне инфраструктуре су:

- стварање услова за развој свих облика саобраћаја на простору Општине Оџаци како би се подстакло развој општине, поготову села чиме би се смањила њихова депопулација,
- формирање мреже свих путева друмског саобраћаја на нивоу перспективног развоја међурегионалног повезивања,
- нова путна мрежа треба да омогући везе свих насеља са атаром као сировинским залеђем како би се летина могла обрати у свим временским условима,
- изградња обилазница око насеља у општини Оџаци,
- железнички саобраћај укључити у поделу транспортног рада за потребе простора општине са могућношћу имплементације капацитета интегралног транспорта,
- максимално коришћење присутних пловних путева за превоз масовних роба са повезивањем са другим облицима превоза,
- због повољног геостратешког и положаја у односу на саобраћајну инфраструктуру постојећа лука Богојево завређује да прерасте у јак робно-транспортни центар, што би поспешило укупан развој ове општине и шире територије,
- свеобухватни развој саобраћаја и саобраћајних манифестација треба да се оствари на стратешким принципима одрживог развоја животне средине у оквиру урбаних простора.

На простору општине Оџаци заступљена је инфраструктура три вида саобраћаја: друмског, железничког и водног.

Код друмске инфраструктуре заступљени су путеви различитог хијерархијског нивоа, који углавном задовољавају све захтеве за транспортом. Постојећа мрежа магистралних и регионалних путева омогућава задовољавајући ниво веза општине Оџаци са окружењем и широм територијом.

Државни путеви I реда број 3 (Граница Србије са Хрватском – Богојево – Оџаци – Кула – Србобран - Кикинда) и број 18 (Граница Србије са Мађарском - Бачки Брег – Сомбор – Оџаци - Бачка Паланка - Е-70), пресецају територију општине на правцу запад - исток, односно север - југ и реципијенти су свих интегралних кретања у оквиру општине и усмеравају их до жељених одређишта.

Трасе ових путева пролазе кроз насеља Богојево, Српски Милетић, Оџаци, Лалић и Дeroње са врло неповољним елементима хоризонталних кривина, тако да транзитни саобраћај на истим нарушава међунасељске и насељске токове и знатно угрожавају животну средину. Повећањем обима саобраћаја негативни ефекти ће бити још израженији тако да мора доћи до изградње обилазница или нових траса магистралних путева, како би се те негативности елиминисале или довеле у границе прихватљивости.

На простору општине присутни су државни путеви II реда број 101, граница Богојево - Апатин; број 102, Бач – Ратково - Нови Сад и број 104, Оџаци – Ратково - Жабал. Ови путеви имају функцију регионалног повезивања и кумулисање саобраћаја са општинских и атарских путева. Трасе државних путева II реда пролазе кроз насеља Ратково (број 102 и 104) и Оџаци (број 104), а изражен транзитни саобраћај на истим нарушава међунасељске и насељске токове и знатно угрожава животну средину. Интензитет саобраћајних токова је изражен на потезу Оџаци – Ратково - Нови Сад (ДП II реда број 104 и 102) са свим негативним ефектима и са трендом повећања, те се већ сада у оквиру урбанистичких планова евидентирају захтеви за обилазницама како би се транзитни токови елиминисали ван урбаних простора.

Мрежа општинских путева је неразвијена, јер недостатају општински путеви за краће трајекторије путовања између општинских насеља. Постојећи општински пут: Бачки Брестовац - Бачки Грачац – Оџаци - Камариште, чије експлоатационо техничке

карактеристике обезбеђују адекватан ниво безбедности и проточности имају радијални карактер, док недостају краће везе између сеоских насеља. Зато је неопходно нову саобраћајну матрицу употпунити новим општинским путевима за оптимално повезивање између општинских насеља.

Постојећу мрежу некатегорисаних путева неопходно је уклопити у нову саобраћајну мрежу тако да обезбеде оптимално повезивање насеља и сировинског подручја атара. Потешкоћу представља и велики број укрштања ових путева и железничког саобраћаја у нивоу тако да се у будућности мора наћи оптималан број укрштања, како би се исти безбедносно опремили.

На овом простору егзистира јавни друмски путнички превоз, локалног и даљинског карактера, који опслужује све захтеве за овом врстом превоза. Ниво превозне услуге је задовољавајући, мада би се конфор превоза могао побољшати.

На простору општине Оџаци железнички саобраћај је у стагнацији, тако да имамо пруге (Оџаци - Бачки Грачац - Црвенка, Оџаци - Бачки Брестовац - Сомбор и Каравуково – Дорослово - Сонта) на којима се не врши транспорт, а од истих је остао само земљишни појас, док на железничким пругама у експлоатацији Нови Сад – Богојево (регионална), Суботица – Богојево (магистрална Е – 771) и Каравуково – Бач (локална), транспорт робе и путника обавља се у малом обиму због услова експлоатације осталих облика превоза и прекида саобраћаја са Хрватском, због оштећења железничког моста на Дунаву. Локална железничка пруга од железничке станице Богојево до Луке Богојево на Дунаву, за чију реконструкцију је изражен интерес због развоја лучких капацитета, с тежњом за формирањем робно-транспортног центра, је ван употребе.

Изграђеност објеката и садржаја железничког саобраћаја се не користи у задовољавајућем обиму иако постоје одличне просторне могућности за имплементацију свих потребних садржаја за успостављање интегралног транспорта.

Простор општине Оџаци пресецају пловни путеви: река Дунав (коридор VII), канали Бачки Петровац - Каравуково, Бечеј - Богојево и Оџаци - Сомбор са терминалима луком Богојево и теретним пристаништем (товариштем) на каналу Бечеј - Богојево код Оџака. Постојећа лука Богојево на Дунаву својим капацитетима и просторним могућностима за развој, добра су основа за формирање робно-транспортног центра имајући у виду изражену потребу за реконструкцијом железничког колосека од железничке станице Богојево до оперативне обале луке, добру повезаност са основном мрежом друмских путева (ДП I реда бр.3 и ДП II реда бр 101). Погодност представља и међународни гранични прелаз друмског и железничког саобраћаја као и изражене потребе за граничним прелазом за водни саобраћај.

У наредном планском периоду простор општине Оџаци опслуживаће три вида саобраћаја: друмски - као примарни, железнички и водни, као секундарни, уз могућност интегралног повезивања при вршењу транспортног рада већег обима. Успостављање интегралног транспорта завређује пажњу на простору луке Богојево, где би се формирао робно-транспортни центар с обзиром на присуство инфраструктуре и терминала три вида транспорта.

Основно стратешко одређење у области друмског саобраћаја за наредни плански период је: успостављање новог коридора државног пута I реда на правцу од државне границе Србије са Хрватском, код Богојева, до планираног државног пута I реда Сомбор - Врбас (Е75) и даље – Бечеј - Кикинда до државне границе Србије са Румунијом и модернизација постојећег државног пута I реда број 18 са корекцијом трасе изградњом обилазница код насеља: Српски Милетић, Оџаци и Дериње. С обзиром да се не очекује скоро изградња новог путног правца I реда на целом потезу, неопходно је у првој фази изградити обилазницу постојећег државног пута I реда број 3 код насеља Оџаци и Лалић. Овако планиране трасе основних путних праваца привући ће сав транзитни саобраћај и омогућити висок ниво саобраћајне услуге у међурегионалном и међународном повезивању, као и ниво комфора и безбедности свим учесницима у саобраћају.

Време и динамика изградње ових путних капацитета ће зависити од економске моћи друштва у наредном периоду.

Постојећи регионални путни правци добијају ранг државног пута II реда, с тим што се траса број 101 задржава, а код државног пута II реда број 102 и 104 се траса коригује планираним двома обилазницама код насеља Ратково, чиме се транзитни саобраћај елиминише из ужег насељског ткива, смањује једно укрштање са железничком пругом и обезбеђује виши ниво безбедности свих учесника у саобраћају.

На потезу Богојево - Каравуково - Дероње планиран је државни пут II реда тако што би се на трасу постојећег локалног пута Богојево - Каравуково доградила деоница Каравуково - Дероње. Реализацијом обилазнице код Оџака и овог путног правца знатно би се повећала проточност и безбедност свих учесника у саобраћају у насељима Богојево - Српски Милетић и Оџаци, јер би се део саобраћаја са постојећег државног пута I реда број 3 (деоница Богојево - Оџаци) преусмерио на овај правац.

Такође, постојећи локални путеви Каравуково - Оџаци - Бачки Грачац - Бачки Брестовац – Стапар и Бачки Грачац - Крушчић -Црвенка планирани су као државни путеви II реда уз подизање нивоа експлоатационо-техничких елемената одговарајућих овом нивоу.

Планирани општински (локални) путеви: Камариште - Каравуково, Каравуково – Вајска - веза за Дероње, као и потез од постојећег државног пута I реда бр.3 до пограничне железничке станице Богојево, задржавају трасе постојећих локалних путева. Планирани су нови општински путеви на правцима: Ратково - Лалић, Бачки Грачац - Руски Крстур, Бачки Брестовац - Српски Милетић, Бачки Брестовац - Крушчић, Српски Милетић – Каравуково, Дероње – Ратково, Богојево - река Дунав и потез од постојећег државног пута I реда број 3 до трансфер станице комуналног отпада општине.

Остали општински - некатегорисани путеви ће се уклопити у нову мрежу путева у општини тако да обезбеде оптималну повезаност насеља и атара општине, суседних насеља ван општине, све у функцији развоја пољопривреде и укупног развоја.

Међународна бицикличка стаза (уз Дунав) - рута 6, кроз територију општине Оџаци пружа се дуж постојећих државних и локалних путева на потезу: Богојево- Српски Милетић- Оџаци- Каравуково-Камариште. Осим ове просторним планом општине утврђене су и бицикличке стазе уз основну каналску мрежу Хидросистема Дунав-Тиса-Дунав и међунасељске уз постојеће државне пузеве као и постојеће и планиране општинске путеве.

За потребе јавног путничког превоза аутобуска стајалишта могу се лоцирати у коридору јавних путева код радних зона, туристичко-рекреативних и других садржаја с тим да микролокација мора задовољити важеће прописе за ову врсту објеката.

Овим планом, железнички саобраћај на простору Општине Оџаци у наредном периоду треба да доживи афирмацију кроз:

- електрификацију међународне магистралне железничке пруге Суботица – Богојево (Е-771) и регионалне пруге Нови Сад – Богојево,
- прекатегоризација локалне железничке пруге Каравуково – Бач у регионалну,
- прекатегоризацију локалне железничке пруге: железничка станица "Богојево"- дунавска обала у регионалну и њена реконструкција,
- обнову железничких пруга Оџаци – Бачки Грачац - Црвенка и Оџаци - Бачки Брестовац – Сомбор,
- реконструкцију пограничне железничке станице Богојево,
- оптимизирање броја пружних прелаза и опремање тако да одвијање оба вида саобраћаја буде на сигурносно- безбедном нивоу. Железничке станице у функцији имају просторне могућности да задовоље потребе за изградњом нових садржаја чак и за интегрални транспорт.

Водни саобраћај на простору општине Оџаци треба да се афирмише у наредном периоду, захваљујући присутним пловним путевима: река Дунав, канали Бачки Петровац - Каравуково, Бечеј - Богојево и Оџаци – Сомбор, изградњом лука/пристаништа и

товаришта. Међународна лука и пристаниште Богојево за међународни речни саобраћај својим капацитетима и просторним могућностима за развој, добра су основа за формирање интермодалног центра имајући у виду изражену потребу за реконструкцијом железничког колосека од железничке станице Богојево до оперативне обале луке и добру повезаност са основном мрежом државних путева I и II реда. За употпуњавање туристичке понуде планирана је опремање марине код преводнице канала Богојево - Бечеј.

Кад је у питању ваздушни саобраћај на пољопривредном земљишту могу се уредити-градити летишта, која треба да испуњавају услове који су прописани за безбедно полетање и слетање ваздухоплова који се користе у пољопривреди, шумарству, за спортске активности и сл. као и аеродроми који ће се користити за летење за сопствене потребе. Локације и услови градње ће се одредити према условима надлежних (Директорат за цивилно ваздухопловство републике србије) за ову врсту објеката.

6.2. Водопривредна инфраструктура

Анализом постојећих података, рекогносцирањем терена те узимајући у обзир услове надлежних организација, констатује се да на територији општине Оџаци можемо издвојити следеће важније објекте водопривредне инфраструктуре:

- део отвореног водотока реке Дунав са делом насипа прве и друге одбрамбене линије за заштиту од штетног дејства спољашњих вода, преводница, црпна станица за регулацију вода унутар ОКМ-а;
- део одбрамбених насипа за заштиту од штетног дејства спољашњих вода се протеже од km 83+000 па до кривине иза граничног прелаза код Богојева на km 98+200; насип је пројектован и изграђен да издржи једнопроцентну воду и редовно се одржава; једини изузетак представља деоница на потезу km 93+500 до km 96+630 (од жељезничког моста низводно према преводници на ОКМ-у) где је насип нижи и потребно га је подићи за око 1,2m у просеку;
- бродска преводница на ОКМ-у је у солидном стању и редовно се одржава;
- црпна станица је капацитета $W=3 \times 5,00 \text{ m}^3/\text{s}$, у добром је стању и редовно се одржава;
- основна каналска мрежа (ОКМ), детаљна каналска мрежа (ДКМ) са припадајућим објектима устава.

Табела: Подаци о ОКМ-и (Податак ЈВП "Воде Војводине")

Канал	Слив	Дужина	Карактеристике канала на уливу				
			Ширина дна (m)	Кота терена (мн.м.)	Нагиб косина	Кота дна (мн.м.)	Пад дна (%)
I	Оџаци	10+800	1,5	83,45	1,5	80,87	0,2
I	Јегричка	22+673	3,0-1,0	84,04	1,5	79,00	0,1
I	Богојево	13+180	2,0	79,80	2	77,42	0,1
I	Плавна	25+000	7,0-1,5	78,77	2	74,12	0,05
	БелоПоље	Нема каналске мреже					

Детаљна каналска мрежа је у великој мери девастирана, те јој као таквој предстоји детаљна реконструкција.

Објекти водопривредне инфраструктуре присутни на територији општине Оџаци представљају изузетно вредан, а уз то недовољно искориштен предуслов за развој читавог региона. Почевши од самог присуства реке Дунав као пловног пута од вишег значаја која належе уз западну границу општинског атара, преко система постојећих одбрамбених насипа 1. и 2. реда, те свакако узимајући у обзир и постојеће објекте луке у Богојеву, са огромним потенцијалом развоја, долази се до закључка да све наведено има

значаја не само за простор општине Оџаци, већ за много шири регион наслонен на простор обраде. У сваком случају треба поменути и развијену мрежу мелиоративних канала са ОКМ-ом као окосницом, како у смислу пловног пута, тако и простора уз који се може планирати задовољавајући број рибњака на околним неплодним површинама. Све напред наведено упућује на закључак да простор општине Оџаци уз све предуслове постојећих објеката водопривредне инфраструктуре претендује да буде важан чинилац развоја ширег региона.

Циљеви развоја водопривредне инфраструктуре на простору општине Оџаци, су следећи:

- у области водоснабдевања тежити да свако насеље буде снабдевано довољном количином хигијенски исправне воде под задовољавајућим притиском, инсистирати на реконструкцији и осавремењавању постојеће мреже водоводне инфраструктуре, до изградње регионалног система водоснабдевања,
- извршити потпуну санитацију свих насеља у смислу контролисаног прикупљања, те одвођења отпадних вода, као и њиховог третмана пре упуштања у крајњи реципијент,
- евакуацију вишка атмосферичке воде побољшати претходно израдом одговарајућих елабората који би требали да имају у виду читав простор општине као нераздвојни систем,
- осигурати повољан режим коришћења и заштите подземних вода,
- инсистирати на континуираном плану заштите насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода,
- подржати одржавање постојећих система за наводњавање, уз развој нових, ослоњених на постојећу мрежу главних мелиоративних канала (ДКМ), са приоритетом наводњавања најквалитетнијих земљишних површина.

Снабдевање водом

У односу на 1984.годину када је усвојен Просторни план општине Оџаци у смислу водоснабдевања, нажалост није дошло до значајнијих промена. Насељена места општине Оџаци, листом се водом снабдевају из дубоко бушених бунара (који каптирају по неколико водоносних издани), и то углавном сировом, непрерађеном водом. Тако конципирани водозахвати, наравно са собом носе проблеме сваког водоносног слоја понаособ, како би у коначној мешавини резултирали мултиплицираном проблематиком, претешком за рационално решавање. Изузетак у овом низу чине Оџаци и Каравуково у којима су водозахвати оријентисани ка првој издани, те у складу са тако добијеном сировом водом приступило се изradi постројења за кондиционирање пијаће воде за ова два насеља понаособ.

За сва насеља оџачке општине може се рећи да су насељске мреже за дистрибуцију воде у веома лошем стању. Ово подразумева велики проценат азбестцементних цеви којима је прошао рок трајања, те су према томе склоне пуцању, што насељске водоводне системе чини несигурним у свом функционисању. Логичан наставак ове проблематике представља нефункционисање и запуштено стање водоводних арматура, које у великом броју нису у функцији.

Схватајући постојећу проблематику у овој виталној комуналној области, намеће се разматрање одређивања локације водозахвата који би подмиривао потребе за пијаћом водом свих насеља општине, до реализације регионалног водозахвата.

У наредном периоду, снабдевање водом система за наводњавање планира се и даље непосредним захватањем воде из ОКМ ХС ДТД и посредно, довођењем воде кроз главне канале (ДКМ), реконструисане за двојну функцију одводњавања и наводњавања.

Снабдевање водом становништва полази од постојећих водозахвата, уз планирани општински водозахват, све до регионалног система водоснабдевања. У складу са Просторним планом РС до изградње регионалног система водоснабдевања треба инсистирати на побољшању квалитета воде на локалним водозахватима (количина воде, притисак и квалитет испоручене воде). Планирано прелазно решење које ће се уклопити

у регионални систем је, свакако, општински систем водоснабдевања. Овим планом за ту намену је резервисан простор у појасу који се налази северозападно од насеља Оџаци, а од треме ОКМ-е ХС ДТД, до локалног пута Оџаци-Каравуково. О тачној локацији ће се моћи говорити тек након детаљних хидрогеолошких истраживања која свакако предстоје.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Контролисано прикупљање отпадних вода из насеља започето је једино у Оџацима и Раткову. Ова два насеља су једина у општини која поседују пројектну документацију за уличне колекторе фекалне канализације и уређаје за пречишћавање отпадних вода. Може се у закључку навести дакле, како се у великом проценту отпадне воде из насеља евакуишу путем аутоцистерни и потом одлажу на неуређена места, или се упуштају директно у подземље путем упојних бунара. Са оваквом праксом се мора одмах престати, посебно имајући у виду заштиту подземних вода као основног ресурса водоснабдевања читавог подручја.

Прикупљање и евакуација атмосферичке воде са простора насељених места унутар општине Оџаци врши се одвојеном мрежом колектора атмосферске канализације (углавном отворени јаркови, малим делом зацењена канализација). Реципијенти су постојеће депресије у околини насеља, или чак и унутар насеља, ређе су то мелиоративни канали. Каналска мрежа унутар насеља је углавном непроходна, те следи да су наведени канали упијајући. Овакво стање доводи до трајног повећања нивоа подземних вода.

Већ је напоменуто да постојеће стање у смислу одвођења отпадних вода мора бити напуштено. Апсолутни приоритет са аспекта заштите ресурса и осигурања повољног режима коришћења и заштите подземних вода мора бити у потпуној санитацији насеља што подразумева изградњу (односно, наставак изградње) сепаратног система колектора фекалне канализације по насељима са постројењима за прераду отпадних вода као нераздвајивим елементом.

Одвођење вишка атмосферичке воде ка мелиоративним каналима као крајњим реципијентима мора бити императив у смислу одржавања постојећих и доградње нових колектора.

Заштита од спољних и унутрашњих вода се већ спроводи кроз одржавање постојећих одбрамбених насипа 1. и 2. реда, као и одржавање ОКМ-е и ДКМ-е.

Хидротехничке мелиорације

Постојеће стање, када су у питању хидротехничке мелиорације (наводњавање и одводњавање) ни у ком случају не може задовољити. Обзиром на велике површине у атару намењене пољопривредној производњи, као и већ постојећу мрежу мелиоративних канала, следи закључак да на почетку 21. века велику пажњу треба посветити повећању површина (у првом реду најквалитетнијег земљишта) над којима треба устројити хидромелиоративне мере.

Наводњавање земљишта ће се врши: из ОКМ, из ДКМ, као и бунара.

Коришћење вода за наводњавање, је условљено довођењем квалитета вода до нивоа који дозвољава употребу истих за наводњавање пољопривредног земљишта.

Остали потенцијали

Имајући у виду положај реке Дунав, као и развијену основну и детаљну каналску мрежу која прожима целу територију општине Оџаци, намеће се закључак да би се наведени потенцијали могли користити за веома перспективне циљеве. Претходно се појављује као изузетно повољан услов за развој привреде у смислу повољних транспортних коридора, за рибњаке којима би на дохвату био довољан доток квалитетне воде, те туризма, за сада недовољно развијене гране у Војводини.

6.3. Енергетска инфраструктура

Развој енергетске инфраструктуре је у конфликту између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (земљишта, становништва итд.) и предузимању одговарајућих мера за смањење конфликта и санирање негативних последица (програми рекултивације/ ревитализације отклањање штета итд.).

6.3.1. Експлоатација гаса и гасоводна инфраструктура

На територији општине Оџаци не постоји изграђена гасоводна инфраструктура осим гасне бушотине РК1, која се налази у непосредној близини насеља Бачки Грачац.

У току су радови на реализацији планиране гасификације општине Оџаци. Гас за све потрошаче у општини обезбедиће се изградњом разводног гасовода за Оџаке и ГМРС "Оџаци". (У плану пословања "СРБИЈАГАС" Нови Сад за 2006. годину предвиђена је изградња разводног гасовода за Оџаке пречника 273mm и ГМРС капацитета 30.000 m³/h. Место прикључења разводног гасовода за Оџаке се налази на стационажи 49+800 km гасовода Госпођинци - Сомбор поред пута Кула – Руски Крстур, на већ изграђеном одвојку. Сва насеља у општини Оџаци биће снабдевена гасом преко ГМРС Оџаци, а у зависности од потрошње, снабдевања ће се вршити челичним или полиетиленским (ПЕ) гасоводима.

6.3.2. Нафтоводна и друга инфраструктура

На територији општине Оџаци не постоје изграђени нафтови.

На територији општине Оџаци не постоје изграђене нафтне бушотине.

Са аспекта експлоатације нафте, природног гаса и термоминералних вода, предметни простор потребно је планирати за истражне бушотине ЈП "Србијагаса", јер посматрани простор спада у одобрени истражни простор ЈП "Србијагаса", на основу Решења Министарства рударства и енергетике. Сходно томе, овај простор би требало резервисати за будуће истражне радове ЈП "Србијагаса", у сагласности са датим површинама и динамиком реализације истраживања.

6.3.3. Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом потрошача на простору обухваћеном планом обезбеђено је из ТС 110/35/20 kV "Оџаци", која има два инсталисана трансформатора од 31,5 MVA и делом из ТС 110/20 kV "Кула".

Преко простора општине Оџаци пролазе два 110 kV далеководи и то:

- ДВ број 181 Оџаци - Врбас и
- ДВ број 1107/3 Апатин - Оџаци.

Ови далеководи чине део основне електроенергетске мреже за територију АП Војводине.

На датом простору постоји изграђена преносна средњенапонска 20 kV мрежа, нисконапонска 0,4 kV мрежа и припадајуће трафостанице.

Насељено место Оџаци се напаја преко 20 kV извода "Оџаци 1, 2, 3 и 4", "Бачки Грачац", "Хипол 1 и 2" и "Лола Рибар".

Насељено место Каравуково се напаја преко 20 kV извода "Каравуково", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Вајска".

Насељено место Ратково се напаја преко 20 kV извода "Ратково", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Селенча".

Насељено Место Дероње се напаја преко 20 kV извода "Вајска", "Дероње" и "веза Бач 2", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Каравуково" и "веза Бач 1".

Насељена места Бачки Грачац и Бачки Брестовац се напајају преко 20 kV извода "Бачки Грачац", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Крушчић".

Насељено место Српски Милетић се напаја преко 20 kV извода "Српски Милетић" и не постоји веза за резервно напајање.

Насељено место Богојево се напаја преко 20 kV извода "Богојево", а постоји веза за напајање преко 20 kV извода "Сонта".

Насељено место Лалић се напаја преко 20 kV извода из ТС 110/20 kV "Кула".

Потребно је повећати сигурност и квалитет напајања свих насеља.

Постојеће капацитете електроенергетске инфраструктуре карактерише неприлагођеност захтевима стално растуће потрошње. Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница.

Капацитети изграђених трафостаница у већини насељених места су незадовољавајући. У наредном периоду је потребно повећати инсталисану снагу трансформатора и изградити нове капацитете.

Нисконапонска мрежа непосредно напаја потрошаче и покрива сва насељена места. Постојећа нисконапонска мрежа је углавном ваздушна. Реконструкција нисконапонске мреже је извршена делимично, потребно је урадити у потпуности.

У области електроенергетске инфраструктуре посебни циљеви су:

- обезбеђење квалитетне и сигурне испоруке електричне енергије диктиране потрошњом у наредном периоду за све потрошаче на подручју општине Оџаци,
- у потпуности ревитализовати преносну мрежу,
- по потреби изградити нове 20 kV водове,
- изградити нове и реконструисати постојеће трафостанице 20/0,4 kV, у складу са захтевима дистрибутивне мреже и порастом потрошње,
- у насељима изградити квалитетно јавно осветљење и реконструисати постојеће по захтевима јавног комуналног предузећа, које мора бити енергетски ефикасно.

На простору обухваћеним Планом постоји изграђена преносна и дистрибутивна мрежа, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити двострано напајање.

У том циљу предвиђа се изградња далековода 400 kV Сремска Митровица - Сомбор 3 и далековода 110 kV Оџаци - Бач - Бачка Паланка, за чију изградњу треба планирати коридоре.

Такође, предвидети повезивање насеља Лалић са ТС 110/20 kV "Оџаци".

Изградњом нових трафостаница 20/0,4 kV и инсталисањем већих трансформатора у постојеће обезбедити довољно капацитета за све потрошаче.

Средњенапонске водове и нисконапонску мрежу у појединим деловима општине потребно је реконструисати.

6.3.4. Коришћење алтернативних облика енергије

Штедњу и рационално коришћење енергије не треба схватити као ограничавање друштвеног и личног стандарда.

Коришћењем алтернативних облика енергије утиче се на раст животног стандарда, очување и заштиту животне средине.

Главна препрека коришћењу алтернативних енергетских извора лежи у захтеву да енергије из ових извора буду конкурентне конвенционалној. Такође разлог у застоју развоја алтернативних енергетских извора лежи и у:

- недовољном програмском повезивању научно-истраживачких и производних организација,

- недовољној обавештености инвеститора и одговарајућих државних органа о стању развоја технологија и могућим ефектима супституције, односно смањења енергетских трошкова експлоатације применом ових извора енергије,
- већим инвестиционим трошковима него за класичне системе и одсуством стимулативних мера финансијско-кредитне и пореске политике за њихово коришћење.

Биомаса

Енергетски потенцијал биомасе је сконцентрисан у отпаcima из пољопривреде, шумске и дрвопрерађивачке производње (98% отпаци из пољопривреде, 1,5% отпаци из шумске производње и 0,5% отпаци из дрвопрерађивачке производње).

Због специфичних услова и особина енергетска валоризација биљних остатака пољопривреде рационална је уз ограничење да се врши непосредно сагоревање у стању настанка и прикупљања са минимумом транспорта и манипулације и припреме. Из тих разлога треба тежити коришћењу биомасе у непосредној близини места настанка, у првом реду у циљу задовољења енергетских потреба саме пољопривредне производње.

Биогас

Биогас се производи и користи првенствено из разлога економичног управљања стајским ђубривом, ради оптимизације дохотка по хектару обрадиве површине, заштите човекове средине и радне околине и из потребе снабдевања фарми сопственом енергијом.

Сви досадашњи покушаји за производњу биогаса код нас нису дали задовољавајуће резултате. Још нису пронађена оптимална техничко-технолошка решења третмана стајњака. Застој у развоју сточарства је такође, један од фактора који дестимулативно делују на развој овог енергента.

У Војводини за сада не постоји јединствен програм производње и коришћења биогаса. Изграђена постројења на подручју Војводине не раде (ДППД "Пешчара" у Банатском Карловцу не ради од 1985. године због експлозије и оштећења постројења од 80%).

Геотермална енергија

На основу светских и домаћих искустава, оцењује се да би се геотермалне воде Панонског басена Војводине, с обзиром на физичко-хемијске и геотермалне одлике, могле користити у следећим областима: пољопривреди за загревање стакленика, у сточарству и живинарству за загревање фарми, у индустрији као технолошка вода, у балнеотерапији и спортско-туристичким центрима, за загревање објеката, у рибарству и сл.

Геотермална енергија је вид енергије који није економски оправдано транспортовати на велика растојања.

Сунчева енергија

Сунчево зрачење може да се користи за добијање топлотних и хемијских извора енергије, за трансформацију у механичку и електричну енергију.

Ограничавајући фактор коришћења сунчеве енергије је велика почетна инвестиција, а потребне су и велике површине за инсталисање сунчевих колектора. Коришћење сунчеве енергије треба комбиновати са неким другим видом конвенционалне енергије, због немогућности адекватне акумулације и коришћења током целе године.

Досадашњи развој соларне енергије у Војводини инициран је на Факултету техничких наука у Новом Саду.

Минихидроелектране

Са енергетском кризом, променио се однос према коришћењу хидроенергетског потенцијала у равничарским условима. Са напредовањем науке и технике, усавршена су турбинска постројења, која омогућавају да се користе веома мали падови и све је више

радова на уређењу вода, што пружа шансу да се хидропотенцијал користи у оквирима вишенаменских хидросистема.

Технички искористиви хидроенергетски потенцијал у Војводини можемо поделити у три категорије:

- у првој категорији су хидроелектране предвиђене на великим рекама Дунаву и Сави, полазећи од претпоставке да ће у перспективи обе реке бити потпуно каналисане, не само због коришћења хидроенергетског потенцијала, него и за друге потребе,
- у другу категорију спадају хидроелектране које би се градиле уз постојеће водне стенице на хидросистемима који су већ изграђени. Основна карактеристика ове категорије је да је коришћење хидроенергетског потенцијала секундарна функција хидросистема, док су примарне функције заштита од вода, регионално снабдевање водом, заштита вода, пловидбе и др.
- у трећу категорију спадају хидроелектране које би се градиле на евакуационим органима фрушкогорских акумулација.

Енергија ветра

Погодне зоне за изградњу ветроелектрана су делови АП Војводине (Западно-бачка зона, Северно-бачка зона, Јужно-бачка зона, Северно-банатска зона, Јужно-банатска зона и Сремска зона), посебно јужни Банат је погодан је за изградњу ветроелектрана и због добре путне и енергетске инфраструктуре, близине великих центара потрошње електричне енергије и др.

Приликом одређивања локације за ветроелектране потребна пажња биће посвећена ризику по животну средину (бука, утицај на птице, следе мишеве и пејсаж) и процени прихватљивости тог ризика са становишта домаћих прописа у области заштите природе и животне средине, пре свега Закона о заштити природе и европских стандарда и искустава у изградњи ветроелектрана (израда стратешких процена утицаја на животну средину и студија о процени утицаја на животну средину), што се посебно односи на заштићена и еколошки значајна подручја.

Критеријуми за избор локације за изградњу ветроелектране су:

- брзина, учесталост, правац и удари ветра (изложеност локације треба да је таква да омогућава проток ветра у свим правцима - локација не би требало да има дрвеће, куће или било какву другу препреку која би могла да утиче на снагу ветра;
- могућност изградње одређене ветроелектране на датој локацији - топографија, нагиб терена, величина простора, врста растинја и др.;
- близина електро мреже (далеководи), трафостанице и могућност прикључивања на електро-енергетски систем);
- квалитет приступних путева и тла;
- сеизмолошки аспекти;

6.4. Телекомуникациона инфраструктура

Телекомуникациона инфраструктура на подручју општине Оџаци, којом су обухваћени телекомуникациони објекти, телефонске централе, спојни путеви и примарна мрежа у насељима већим делом, и по квалитету и по капацитету су на задовољавајућем нивоу.

Секундарна мрежа је на задовољавајућем нивоу, највећим делом изграђена подземним кабловима и довољног је капацитета.

У насељима је извршена аутоматизација и дигитализација телекомуникационе опреме и система. Спојни путеви између телефонских централа су остварени оптичким кабловима.

Телефонске централе у Оџацима и осталим насељеним местима општине су инсталисане 1997. године.

За потребе система ГСМ мреже мобилних телекомуникација на простору општине Озаци изграђене су базне радио-станице у Озацима и већини места општине.

У области телекомуникационе и РТВ инфраструктуре посебни циљеви су:

- обезбедити потребан број телефонских прикључака за све кориснике, домаћинства у насељима и привредне субјекте,
- обезбедити мрежу високог квалитета, поузданости и расположивости изградњом јединствене транспортне мреже,
- изградити међумесни телекомуникациони систем ПТТ за осигурање квалитета међумесних веза довољног капацитета, положити оптичке каблове и омогућити савремен систем преноса,
- заменити дотрајалу опрему и модернизовати мрежу, да би се обезбедило поузданије и квалитетније функционисање телекомуникационог система ПТТ и услови за увођење савремених услуга,
- увести нове телекомуникационе услуге увођењем оптичких каблова у месну мрежу,
- увести мобилне услуге засноване на радио преносу,
- изградити модерне приступне кабловске мреже за обезбеђење широкопојасних сервиса, развој јавних, комерцијалних и локалних радио и ТВ програма, уз константно праћење и укључивање нових технологија у складу са светским трендовима,
- осигурање коридора за РР везе,
- изградња микроталасних система за дистрибуцију радио и телевизијских програма у сеоским и мањим градским срединама - изолованим острвима КДС.

Телекомуникациона и РТВ инфраструктура

За квалитетно одвијање телекомуникационог саобраћаја на подручју општине Озаци потребно је обезбедити квалитетну телекомуникациону мрежу до свих локалитета.

Предвидети полагање међумесних оптичких ТТ каблова на релацији Руски Крстур - Лалић и Богојево Лука - Сонта.

За свако домаћинство обезбедити по један директан телефонски прикључак, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике.

Изградњом антенских система и базних станица мобилне телефоније омогућити рад овог система телекомуникација на целом планском подручју.

За квалитетан пријем и дистрибуцију радио и ТВ сигнала у насељима је потребно обезбедити кабловски дистрибутивни систем (КДС).

6.5. Комунални објекти

6.5.1. Депоновање отпада

Депоновање отпада из насеља на простору општине ће се одвијати у складу са Националном стратегијом управљања отпадом, по том основу се насељске депоније отпада морају санирати и рекултивисати. Депоновање отпада са територије општине се може вршити и на депонију у Озацима која је у Стратегији управљања отпадом категорисана као званична депонија са могућношћу коришћења до 5 година, при томе је потребно преиспитати могућност коришћења депоније у Озацима за укупан број становника општине (36.648 становника по попису 2002. год.) а везано за период од 5 година експлоатације депоније.

Реализацијом Националне стратегије управљања отпадом, односно формирањем региона за управљање отпадом и потписивањем међуопштинских споразума о депоновању отпада, дефинисана је локација регионалне депоније која је, по Стратегији управљања отпадом за регион којем припада општина Озаци, планирана у Сомбору, трансфер станице је лоцирана према критеријумима за трансфер станице и сакупљачких станица и сабирних центара по насељеним местима у складу са важећим прописима.

Постоји могућност да се за два или више насеља формира једна сакупљачка или сабирна станица.

Трансфер станица (претоварна станица) служи за претовар отпада из свих општинских места ради његовог транспорта до регионалне депоније. Локација трансфер станице је планирана на постојећој локацији депоније комуналног отпада у Оџацима, која мора бити уређена према важећим прописима.

Уклањање кадавера угинулих животиња вршиће се одвозом у кафилиерију. У ту сврху до одвоза мора постојати контејнер за одлагање на месту угинућа. У случају епидемије сточних болести планира се локација сточног гробља према важећим ветеринарско санитарним прописима. Ова локација у Оџацима је планирана у близини депоније у Оџацима.

6.5.2. Водозахват

У складу са Простоним планом Републике Србије, општина Оџаци заједно са општинама Апатин, Сомбор, Бач, Кула, Мали Иђош, Бачка Топола, Врбас, Србобран, Бечеј и Нови Бечеј, чини Бачки регионални систем водоснабдевања. Окосница водозахвата овог система је алувион Дунава, при чему се експлоатација вода Дунава предвиђа било прерадом преко постројења за прераду воде, било упуштањем исте у подземље. Принцип на којем се заснива рационализација водоснабдевања је да се прво до рационалних, еколошко прихватљивих граница искористе локална изворишта подземних и површинских вода, па да се, тек након тога, регионалним системима допремају само недостајуће количине воде. Приоритет у локалним извориштима даје се подземним водама, уколико су квалитетне и ако се могу заштитити од загађивања. Поменуте споро обновљиве залихе подземних вода високог квалитета треба користити само за снабдевање насеља и оних технолошких процеса у индустријама које захтевају воду највишег квалитета.

Водећи се претходно наведеним постулатима, планско решење до реализације Регионалног система водоснабдевања, предвиђа развој Општинског система водоснабдевања. Планом резервисани простор за општински водозахват се налази у појасу који је северозападно од насеља Оџаци. Унутар планом предвиђеног појаса биле би постављене батерије бунара (највероватније базиране на први водоносни слој), док би прихрањивање предметних водоносних слојева олакшавала непосредна близина ОКМ ХСДТД. Међутим, тачној локацији унутар предложеног појаса претходе детаљна хидрогеолошка истраживања. Тако захваћена сирова вода упућивала би се на централно постројење за кондиционирање воде (планом предложена локација тренутно постојећег водозахвата насеља Оџаци), одакле би се магистралним цевоводима, а уз трасе постојећих саобраћајница пласирала до околних насељених места општине Оџаци.

Предложени концепт општинског система водоснабдевања, у складу са Просторним планом Републике Србије, ослања се, дакле, у хидролошко-еколошки прихватљивим количинама на постојеће насељске системе водоснабдевања. На истима се дозвољава, чак препоручује, наставак радова на побољшању услова испоруке воде становништву у смислу допремања санитарно исправне воде потрошачима у довољној количини, под одговарајућим притиском и задовољавајућег квалитета.

6.5.3. Уређаји за пречишћавање отпадних вода (УПОВ-и)

У смислу захтева артикулисаног кроз Просторни план Републике, предвиђа се потпуна санитација насеља канализационим системима сепарационог типа (раздвојене мреже колектора за отпадне од мреже колектора за атмосферске воде).

У зависности од потреба, пре испуста у мрежу колектора фекалне канализације неопходно је предвидети предтретман за технолошке отпадне воде код сваког загађивача, као и редовно пречишћавање на насељским постројењима за пречишћавање

отпадних вода. Забрањује се испуштање у отворене канале и водотоке било какве воде, осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији одговарају 2. класи. За испуштање осталих отпадних вода у ове водотоке, исте је неопходно пречистити, како не би нарушавале захтевану класу воде у реципијенту. Планским решењем предвиђа се изградња насељских уређаја за пречишћавање отпадних вода, за једно или више насеља.

Констатује се да тренутно стање прикупљања и испуштања употребљених вода унутар простора обраде, којим се исте или практично непречишћене упуштају у отворене водотокове или великим бројем упојних бунара пласирају у подземље, ни у ком случају не задовољава, чак забрињава. Како је изложено у претходном поглављу, дугорочна оријентација водоснабдевања општине Оџаци је управо оријентисана ка првој подземној издани, која је оваквим стањем сигурно угрожена. Овим се указује на кључни проблем који напада стратешки веома битан сегмент битисања. У складу са наведеним, закључује се да потпуна санитација свих насеља са изградњом насељских постројења за пречишћавање употребљених вода мора имати апсолутни приоритет.

7. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

7.1. Заштита животне средине и заштита, уређење и унапређење предела

Геоморфолошке карактеристике

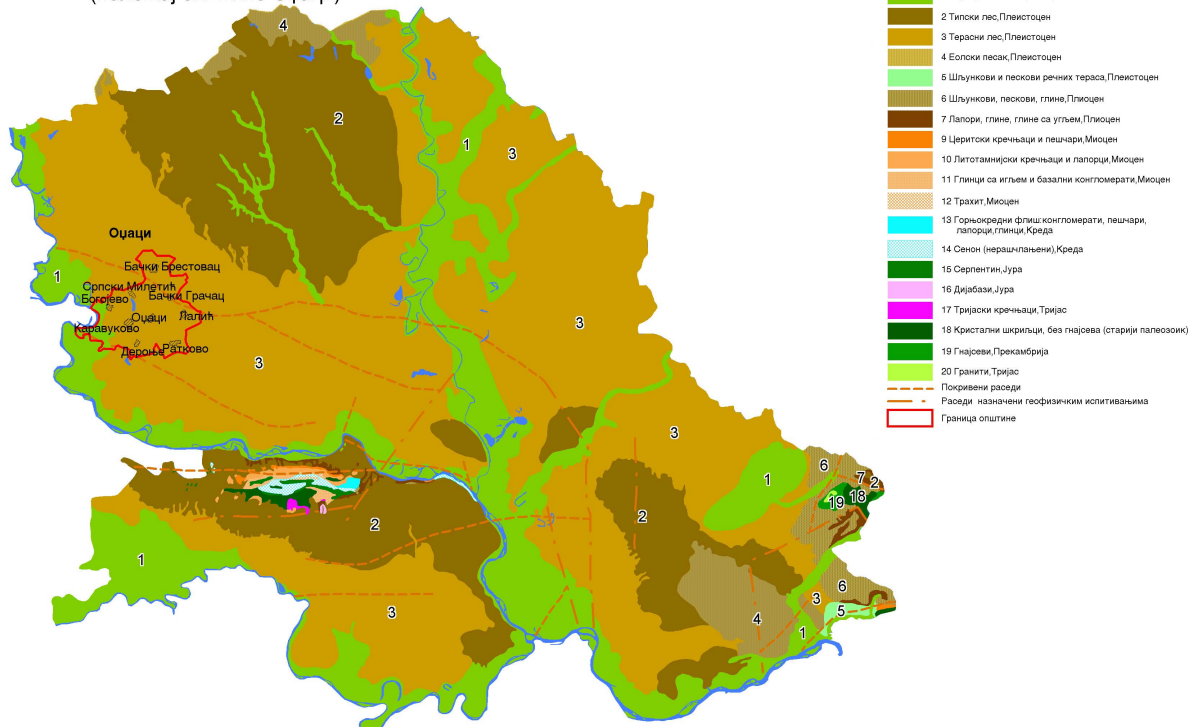
Основни геоморфолошки облици оџачког простора су алувијална равна Дунава, алувијална тераса и лесна тераса као најзаступљенији морфолошки елемент.

Алувијална равна Дунава се простира у крајњем западном делу општине и граничи се са левом обалом Дунава. Морфолошка издвојеност, мала надморска висина терена која износи од 79m н.м. у области Камаришта до 82m н.м. југозападно од Богојева, рељефна неразвијеност, висок ниво подземних вода, разнолик биљни и животињски свет су основне карактеристике овог простора. Алувијална равна Дунава има одређене негативности свих инундационих равни; плавна је и мочварна, што је донекле ублажено изградњом насипа и система канала. Насип дели алувијалну равна на небрањени и плавни део и брањени део на којем постоје услови за гајење одређених култура.

Алувијална тераса је прелазни морфолошки елемент, настала је у фазама успорене вертикалне и појачане бочне ерозије Дунава. Она представља прелазну рељефну степеницу између више лесне терасе и ниже алувијалне равни. На територији општине се простира у њеном југозападном делу, јужно од Каравукова и западно од Дeroња. Надморска висина јој је од 82 – 83 m. Њену источну границу чини каналисани ток Мостонге.

Најраспрострањенији морфолошки облик на територији општине је лесна тераса, по положају који заузима и условима које пружа за живот, је најзначајнија. Надморска висина терасе у просеку варира од 85 – 88m, код Каравукова је 85m, док је источно од Дeroња 89m. Главна обележје јој је обилан нанос леса на којем су се формирали плодни типови земљишта. Лесна тераса је заравњена са појединим микрорељефним облицима.

Прегледна геолошка карта Војводине*
(положај општине Оџаци)

*Извор података: Група аутора, Геолошка карта СР Србије, Р 1 : 400 000
Издавач: Институт за пољопривредна истраживања Нови Сад 1971.
НАПОМЕНА: Карта је векторизована у ЈП "Завод за урбанизам Војводине"
за потребе информационог система о простору АПВ

Геоморфолошке карактеристике не представљају ограничавајући фактор за развој и уређење општинске територије. Једноставност облика са доминацијом лесне терасе упућује на њено коришћење у правцу интензивне пољопривредне производње, док нижи делови од Мостонге до Дунава омогућују експлоатацију у шумске, ловно - риболовне и туристичке сврхе.

Минералне сировине и хидротермални потенцијали

У општини Оџаци постоје неколико локација за истраживање и експлоатацију минералних сировина. Минералне сировине се односе пре свега на неметале (глину) као основу опекарских производа. Локације су Српски Милетић, Каравуково и Ратково где се већ врши експлоатација глине.

Хидротермални потенцијали општине Оџаци нису испитани.

Климатске карактеристике

Анализа климатских елемената за простор општине Оџаци, извршена је на основу података за метеоролошку станицу у Сомбору која је најближа територији општине Оџаци.

Климатске карактеристике простора општине Оџаци и шире, имају карактеристике умерено-континенталне климе са специфичностима субхумидне и микротермалне климе. Прелазна годишња доба се одликују променљивошћу времена са топлијом јесени од пролећа. У летњем периоду услед померања поља високог ваздушног притиска према северу, ово подручје је под утицајем азорског антициклона са доста стабилним временским приликама и повременим краћим пљусковима. Зими су временске прилике под утицајем антициклонске активности са Атланског океана и Средоземног мора и зимског, тзв. сибирског антициклона.

Годишња температура (просечна) на овом простору је 10,86°C, просечна температура најхладнијег месеца (јануара) је -1,86°C и просечна температура најтоплијег месеца (јула) је 21,36°C. Јесен је у просеку топлија од пролећа за 0,66°C.

Годишња влажност (просечна) ваздуха је 77,3 %, а средња вредност највлажнијег месеца (децембра) је 88,4 %. По годишњим добима највећа влажност је зими (86,8%), а у току дана највлажније је јутро.

Облачност је највећа у децембру (76%), а најмања у августу (38%), док је просечна годишња облачност 58%.

Падавине су важан елеменат климе и манифестују се у годишњој количини од 589мм. Највише падавина се изручи зими 178,7мм, а најмање у лето 129,0мм. По месечним количинама истиче се јуни (69,6мм), а најмање падавина је у марту 31,5мм. Просторно се смањује количина падавина идући од запада према истоку.

Магла се појављује чешће у хладнијем периоду године (децембар 7,5 дана). Годишњи број магловитих дана је 34,4.

Ветровитост је такође важан климатски елемент. Укупна годишња ветровитост је 889‰, а тишине су 110‰. Најучесталији ветар је из југоисточног правца 146‰, и северозападног 142‰, а најређи ветар је из североисточног правца са 77‰. Јачина ветрова се креће од 1,8 m/s у септембру и октобру до 2,8 m/s у априлу.

Педологија

На територији општине Оџаци према педолошком картирању Војводине се налази седамнаест типова и подтипова земљишта.

Чернозем се као што је показано јавља у четири различита облика код којих три представљају чернозем у деградационим облицима. Алувијално земљиште се јавља у три облика јер им се разликује подлога. Ливадска црница се јавља као основни тип са два подтипа на којима су деградациони процеси оставили трајне негативне последице. Ритска црница се јавља у два облика. Заслањена земљишта се поред основних солончака, солоњца и солоја јављају још у два варијетета.

Од укупно 41.000 хектара територије општине, више од половине површина чини ливадска црница карбонатна на лесној тераси (55% или 22772,8 хектара).

Ливадска црница карбонатна захвата површине источно од линије насеља Српски Милетић - Оџаци - Ратково, што се у највећој мери поклапа за геоморфолошким обликом лесне терасе. На овом простору појављују се у виду мањих локалитета заслањена земљишта.

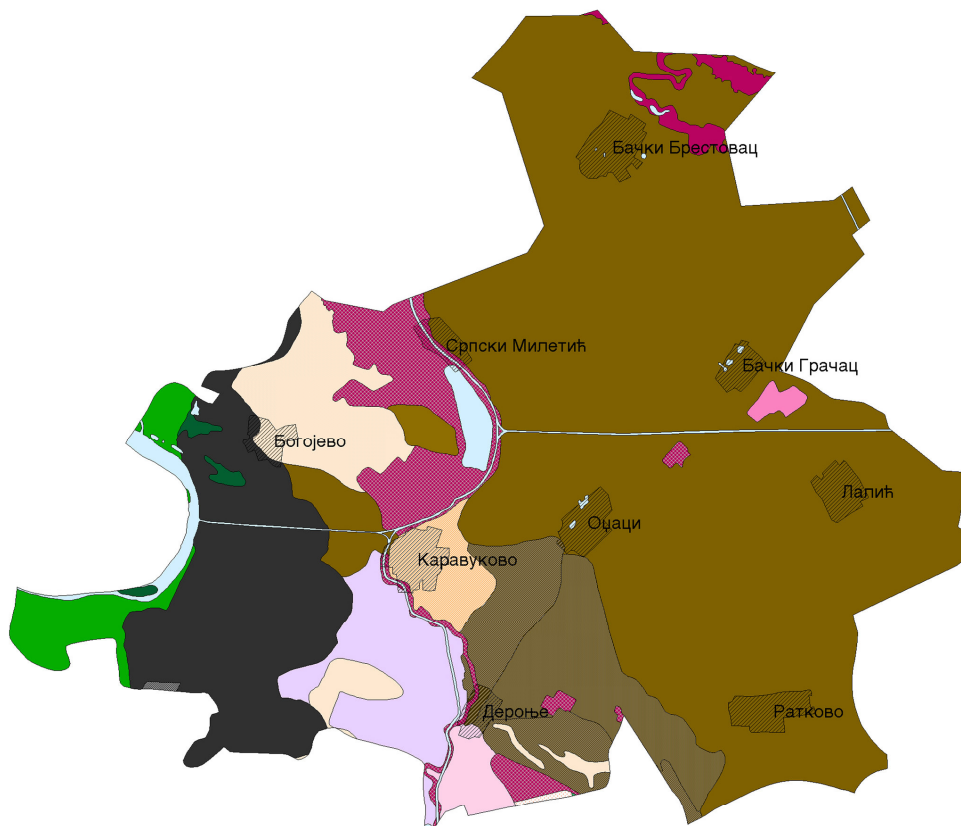
На овом простору по начину настанка заступљена је, генерално гледајући, следећа распрострањеност земљишта. Уз корито Дунава су распрострањена алувијална земљишта, уз алувијална земљишта заступљен је већи комплекс ритске црнице. Између ритске црнице и ливадске црнице која се налази на лесној тераси (у источном делу општине) заступљени су сви поменути типови, подтипови и варијетети, чернозема, ливадске црнице и слатина.

За све облике чернозема може се рећи да представљају производне творевине и да у њиховом искоришћавању посебно треба повећавати степен хумизације и фертилизације.

Алувијална земљишта су такође веома плодна земљишта под условом контроле њиховог водног режима. Из тих разлога је потребно реконструисати и проширити системе за наводњавање на овим типовима земљишта.

Од свих подтипова ливадске црнице који се налазе на простору општине најплоднија је ливадска црница карбонатна на лесној тераси. Она је уједно и најзаступљенији тип земљишта на територији општине (55,4%) и представља изразито пољопривредно земљиште врло високих производних вредности. Остали подтипови представљају продуктивна земљишта мањег интензитета.

Педолошка карта за општину Оџаци

* Извор : Група аутора, Педолошка карта 1: 50 000,
издавач: Институт за пољопривредна истраживања, Нови Сад 1971.
НАПОМЕНА :Карта је векторизована у ЈП Завод за урбанизам Војводине
за потребе информационог система о простору АПВ 2005. године

Легенда

22	Чернозем слабо огајњачени
23	Чернозем огајњачени
24	Чернозем огајњачени с флекама солоја
27	Чернозем на песковитом лесу
46	Алувијално песковито зем.
47	Алувијално иловасто земљиште
49	Алувијално забарено зем.
60	Ливадска црница карбонатна на лесној тераси
61	Ливадска црница бескарбонатна
62	Ливадска црница огајњачена
66	Ритска црница карбонатна
72	Ритска црница бескарбонатна
82	Солончак
83	Солонњец
84	Солонњец солончакасти
85	Солонњец и солој
86	Солој
87	Реке, језера, баре и мочваре

Тип	Површина ха	Проценат
22	2.153,15	05,24
23	765,93	01,86
24	32,80	00,08
27	217,03	00,53
46	134,09	00,33
47	986,47	02,40
49	0,70	00,00
60	22.832,44	55,53
61	1.891	04,60
62	1.600,78	03,89
66	4.627,94	11,26
72	26,67	00,06
82	386,40	00,94
83	2.143,13	05,21
84	130,29	00,32
85	444,11	01,08
86	1.793,56	04,36
87	897,34	02,18

Квалитет животне средине општине Озаци је у одређеној мери деградиран делом због утицаја природних и већим делом због утицаја антропогених фактора.

На територији општине Озаци једино Републички хидрометеоролошки завод врши мерења квалитета површинских вода у складу са Програмом систематског испитивања квалитета површинских и подземних вода Републике Србије. Републички хидрометеоролошки завод контролише квалитет воде водотока:

- Дунава на профилу Богојева,
- и канала Бечеј – Богојево на профилу Српски Милетић

Према Уредби о категоризацији Дунав је у сврстан у I категорију вода, док је захтевна класа за воду канала Бачки Петровац и Врбас – Бездан IIa, односно IIb класа. Класе бонитета воде наведених водотока у зони контролних профила одређене су у периоду 2000-2004 и приказане у табели.

Табела: Класе бонитета воде водотока

Водоток	профил	Година контроле				
		2000	2001	2002	2003	2004
Дунав	Богојево	III	II/III	III	III/IV	III
Бечеј - Богојево	Српски Милетић	-	II/III	III	III	III/IV

На бази резултата може се констатовати да квалитет воде ових водотока ни на једном контролном профилу у посматраном периоду није одговарао захтевној класи.

Осим наведеног испитивања квалитета површинских вода на ова два профила других мерења квалитета животне средине на простору општине нема. Међутим, имајући у виду комуналну опремљеност простора општине и активности које се у њој одвијају констатовани су извори загађења животне средине.

Главни извори загађења животне средине на територији општине су:

- недовољна комунална опремљеност насеља - односно недостатак фекалне канализационе мреже у насељима и уређаја за пречишћавање отпадних вода,
- упуштање фекалних отпадних вода у септичке јаме које нису водонепропусне чиме се директно угржава квалитет подземних вода,
- упуштање непречишћених или недовољно пречишћених отпадних вода у реципијенте – каналску мрежу хидросистема ДТД,
- неадекватно одлагање комуналног отпада у свим насељима општине,
- неадекватно и непрописно уклањање животињских лешева,
- одвијање транзитног саобраћаја кроз насељске просторе,
- недовољна пошумљеност простора,
- прекомерна и неконтролисана употреба пестицида и вештачких ђубрива у пољопривредној производњи.

У циљу заштите животне средине и одрживог развоја предметног подручја, неопходно је:

- одржавати квалитет воде реципијента у 2. класи,
- контролисати примену хемијских средстава за заштиту у оквиру агромера,
- успоставити савремени систем елиминације комуналног отпада, у складу са Стратегијом управљања отпадом за период 2010-2019.
- извршити санацију и рекултивацију дивљих депонија и других деградираних простора,
- потпуно комунално опремити сва насеља у општини Озаци,

- изградњу и експлоатацију објеката на простору општине, ускладити са законским прописима заштите животне средине.

Стратешко опредељење просторног развоја општине је усмерено у правцу рационалног коришћења природних ресурса, реализације режима заштите природних добара и заштите природних и радом створених вредности животне средине.

Простор је веома комплексан и обухвата и природну и радом створену средину, његово уређење и заштита се мора остварити применом одредби низа Закона као и низом других прописа којима се регулише обављање привредних и осталих активности.

На територији општине Оџаци, према подацима добијеним од општинске управе општине Оџаци и Покрајинског секретаријата за заштиту животне средине, не врше се мерења загађености животне средине, и стога није устројен катастар загађивача, изузев података које је доставио Републички хидрометеоролошки завод о стању квалитета површинских вода и то:

- Дунава на профилу Богојево и
- канала Бечеј - Богојево на профилу Српски Милетић.

Из тог разлога је потребно извршити "нулто" испитивање параметара квалитета животне средине и устројити катастар загађивача.

Такође је потребно предузети мере у складу са законима и условима надлежних организација, како би се квалитет животне средине довео на ниво одрживог развоја и ускладио са законском регулативом и условима које утврђују надлежни органи и организације.

Заштита ваздуха

Заштита ваздуха на простору општине и побољшање његовог квалитета оствариће се применом мера заштите за сваког појединачног загађивача, које треба да спрече или смање загађивање ваздуха на дозвољени ниво. Успостављањем контроле (мониторинга) квалитета ваздуха такође је једна од врло значајних мера. Смањење загађења ваздуха постићи ће се подизањем шумског и заштитног зеленила, ветрозаштитних и пољозаштитних појасева, као и других типова зеленила на простору општине и одржавањем и унапређењем постојећих шума и других зелених површина.

У циљу заштите ваздуха од загађења предвиђене су следеће активности:

- гасификација насеља,
- формирање заштитних зелених површина дуж канала, саобраћајница, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката,
- очување и унапређење шумског фонда,
- адекватна елиминација комуналног отпада у складу са основним принципима Националне стратегије управљања отпадом.

Заштита воде

Основна мера за спречавање негативних утицаја на квалитет воде, као природног ресурса, спроводиће се успостављањем континуираног мониторинга квалитета воде (подземних и површинских) у складу са законском регулативом надлежне институције, као и евиденцијом потенцијалних загађивача и праћењем њиховог рада.

На територији општине Оџаци за снабдевање насеља водом планиран је и општински водозахват са задржавањем постојећих насељских водозахвата као прелазног решења.

Снабдевање технолошком водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности пре и у току експлоатације.

У циљу заштите вода од загађења реализоваће се:

- снабдевање насеља водом највишег квалитета развојем регионалних система,
- водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације,
- сепаратни канализациони системи у насељима посебно за фекалне, а посебно за атмосферске воде,

- индустријске отпадне воде ће се упућивати на предtretман, а затим на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском водом; или потпуно пречишћавање пре упуштања у крајњи реципијент,
- одржавање квалитета воде реципијената у 2. класи,
- заштита од спољних и унутрашњих вода обезбедиће се одржавањем и доградњом каналске мреже, као и редовним одржавањем и реконструкцијом насипа,
- заштита изворишта водоснабдевања оствариће се утврђивањем зона и појасева санитарне заштите за снабдевање водом за пиће и применом прописаних мера заштите.

Заштита земљишта

Једна од најзначајнијих мера заштите је контролисана примена агротехничких мера у пољопривредној производњи.

Мере за санирање штетних утицаја саобраћаја на земљиште превасходно се односе на задовољавање свих законских прописа и стандарда изградње као и заштиту од евентуалних загађења.

Значајна мера контроле је континуирано праћење стања земљишта (и подземних вода) на местима потенцијалних угрожавања параметара животне средине (на местима где су лоциране радне површине, депоније односно трансфер станице, сточна гробља и бензинске пумпе).

За спречавање могуће еолске ерозије, планом су предвиђене мере заштите, а оне се односе на подизање пољозаштитних појасева.

У циљу заштите земљишта од загађивања предвиђене су следеће мере:

- адекватно одвођење отпадних вода из насеља,
- контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде,
- обезбеђивање заштите земљишта приобаља од поплава,
- санација и рекултивација старих и дивљих депонија,
- ревитализација каналске мреже и доградња потребних каналских система,
- адекватно одлагање комуналног отпада и животињских лешева у складу са принципима Националне стратегије управљања комуналним отпадом,
- формирање заштитног зеленила дуж саобраћајница, Дунава, канала, радних зона, фарми, комуналних и других објеката.

Повећањем процента шумовитости, подизањем шума на квалитетнији ниво и њиховим повезивањем са заштитним појасевима и насељским зеленилом у јединствен систем, унапредиће се санитарно - хигијенски и амбијентални услови предметног подручја.

Подизањем пољозаштитних појасева ће се спречити могућа појава еолске ерозије у пролећном периоду.

Привредне активности

Општи услови заштите животне средине садржани су у Закону о заштити животне средине, Закону о процени утицаја на животну средину и у складу са тим донетој Уредби о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину.

Обављање привредних активности на територији општине везано је за просторе који су дефинисани као радне површине. На овим површинама ће се обављање привредних активности одвијати у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину и другим прописима којима се регулише обављање појединих привредних активности. На деловима простора општине који се налазе изван грађевинског реона насеља и изван радних површина неће бити могуће обављање привредних активности, са изузетком објеката који су у функцији пољопривредне

производње по основу Закона о пољопривредном земљишту и објеката за прераду пољопривредних производа који би се градили у склопу са објектима за пољопривредну производњу, затим објеката инфраструктуре, објеката за експлоатацију минералних сировина и других објеката који се морају лоцирати изван радних површина и грађевинских реона насеља за које се може захтевати израда студије о процени утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину.

Шуме и заштитно зеленило

Планом је предвиђено повећање шумовитости општине подизањем шума на чистом шумском земљишту и пољопривредном земљишту са нижим бонитетним класама у складу са његовим биолошким капацитетима.

Планира се и унапређивање стања постојећих шума превођењем изданичких шума у високопродуктивне уз интензивну негу и заштиту. Шуме и заштитно зеленило имају веома велику улогу код заштите животне средине јер смањују загађеност ваздуха и нивоа буке, успоравају ерозију земљишта, поправљају микроклиматске услове и позитивно делују на естетске вредности простора.

Такође је планирано подизање ветрозаштитних и пољозаштитних зелених појасева уз саобраћајнице и водопривредну инфраструктуру, формирање заштитног зеленила уз радне површине у атару, уз комуналне објекте, на просторима за рекултивацију (напуштене депоније, деградирана земљишта) као и у зонама рекреативно - туристичких локалитета и у зонама кућа за одмор.

Подизање пољозаштитних зелених појасева је и у функцији повећања пољопривредне производње, што се односи на спречавање исушивања земљишта, као и могуће појаве еолске ерозије.

Заштита од буке

Заштита од буке на територији оствариће се применом одредби из Правилника о дозвољеном нивоу буке у животној средини, Правилника о методологији за одређивање акустичних зона и Општинском Одлуком о буци која је донета по основу овог Правилника.

7.2. Заштита, уређење и унапређење природних добара

На територији општине налази се дрворед платана (у Оџацима - 9) - споменик природе стављен под заштиту 1978. године (Решење: "Сл. лист општине Оџаци" број 11/78) површине је 0,1275 ха. Ревизија природног добра је у току.

Подручја у поступку заштите

Континенталне слатине као тип станишта који су приоритет заштите на европском нивоу. Од 2003. године Завод за заштиту природе Србије у оквиру програма рада ради на валоризацији природних вредности слатина у Војводини које представљају једне од најугроженијих типова станишта.

Подручја предвиђена за заштиту

На подручјима предвиђеним за заштиту и на њиховим стаништима се уважава се 1. степен режима заштите, према подацима Завода за заштиту природе. У границама 1. степена заштите забрањује се коришћење природних богатстава и искључују се сви облици коришћења простора и активности осим научних истраживања и едукације.

- **Река Дунав** (1) је природни еколошки коридор од међународног значаја који је саставни део Паневропске еколошке мреже. Узводно од овог подручја налази се специјални резерват природе "Горње Подунавље" док се низводно пружају еколошки такође вредна подручја - Плавански рит и Специјални резерват природе

"Карађорђево". Ради очувања функционалности коридора неопходно је одржавати обале и приобални појас вегетације у природном или полуприродном стању. Пожељно је регулисати намену обала у смислу одрживог туризма, на начин којим се стварају што веће зелене површине. Обзиром да река Дунав са својим мртвајама, приобалном зоном и депресијама некадашњег плавног подручја има извесне могућности за развој туризма (који је усаглашен са заштитом биодиверзитета и животне средине) препорука је да се њеној територији више улаже у ову грану привреде. Мртваје, стари рукавци су саставни део еколошког коридора, значајни за очување биодиверзитета влажних станишта. У сагласности са очувањем еколошких карактеристика, могуће их је користити као привремене ретензије у случају високих водостаја. Небрањени плављени део уз реку Дунав од железничког моста низводно, ограничен је насипом 1. одбрамбене линије, викенд насељем (у горњем делу) и реком Дунав. Обухвата плавне шуме беле врбе између којих се пружају мање депресије обрасле вегетацијом муљевитих обала, шаша и другом воденом вегетацијом. Налази се под директним утицајем плавних вода Дунава и представља остатак плавних ритских шума, које су приоритетна станишта за заштиту и данас представљају праву реткост, како код нас тако и у осталом делу Европе. Шумарке беле врбе неопходно је очувати, како због њихових еколошких вредности тако и ради очувања пејзажне вредности подручја.

- **Богојевски рит** (2) је природни наставак заштићеног природног добра Специјални резерват природе "Горње Подунавље" чинећи са њим јединствену еколошку целину. Обухвата очувани комплекс водених и мочварних екосистема који су задржали своју изворност и аутохтоност. Ту се налазе Папићево језеро, Задружна бара, Холцорова бара и Црна бара. Комплекс бара повезан је околном мочварном вегетацијом (трстици и шевари), шумарцима беле врбе и беле тополе и системом одводних канала. Констатован је већи број заштићених биљних и животињских врста као и природне вредности (жути локвањ, бели локвањ, водени орашак, црвена чапља, патка црнка, барска корњача) и већи број ретких реликтних врста које указују на очуваност ритског екосистема који је остатак старих ритова Подунавља. Препоручује се даље одржавање и ненарушавање изворности овог ритског комплекса, што подразумева немењање хидролошког режима, промене намене станишта (исушивање, преоравање, сеча стабала и сл.) и паљење вегетације.
- **Гнездо црне роде** (3) које се налази непосредно уз одбрамбени насип код Богојева, са леве стране (брањени део). Гнездо се налази у мањем шумском комплексу састављеном од аутохтоних врста дрвећа. У приватном је власништву. Како је црна рода заштићена као природна реткост забрањено је уништавање врсте и њеног станишта, уништавање јаја и младунаца. Такође је забрањено узнемиравање за време репродуктивног периода 1. април - 1. септембар. Простор који обухвата стабло са гнездом и заштитни појас пречника 100m око њега налазе се под режимом заштите 1. степена (најстрожији режим заштите).
- **Слатине** (4) простиру се североисточно од насеља Богојево и пружају према Сонти, Дорослову, Српском Милетићу и Каравукову. То је целовити комплекс који обухвата преко 320ha. Препоручје се кошење и пашарење, а забрањује се преоравање и изградња грађевинских објеката и рибњака.
- **Стабло крушке** (5a) старо стабло које се налази источно од Богојева према Каравукову. Због старости и очуваности потребно га је сачувати. Забрањује се сеча стабла и грана, као и оштећивање.
- **Стабло црног бора** (5) на гробљу у Богојеву - служило је за гнежђење беле роде, чије је гнездо однела олуја у августу месецу 2004. године. Забрањена је сеча стабла, како би се гнежђење наставило и наредних година.
- **Група стабала храста лужњака на Камаришту** (6) непосредно поред ловачке куће на Камаришту, налазе се две групе стабала (три стабла у групи), храста

лужњака, импозантних величина и хабитуса, за које се процењује старост око 400 година. Забрањена је сеча стабла и оштећивање грана и дебла.

- **Шумски комплекси - Брањевина, Камариште, Каравуковачка шума и Милетићка шума** (7а, 7б, 7ц, 7д). Шуме на подручју општине Озаци заузимају релативно мале површине. На подручју горње и доње Брањевине налазе се остаци природних мешовитих шума храста лужњака и пољског јасена у којима се јављају и брест, клен, граб и друге врсте. Такође у 8. одељењу ове шуме налази се колонија чапљи, а у 18. одељењу виђа се орао белорепан, врсте које се законом штите као природне реткости, а орао белорепан налази се на Светској листи угрожених врста и штити се на међународном нивоу. Шуме је потребно сачувати као станиште и из изведеног разлога забрањује се промена намене станишта и ширење шумских култура на штету природних шума. То значи да је неопходно процентуалне односе, са тенденцијом повећања процента шума аутохтоних врста након опходње шумских култура које се са аспекта не третирају као шуме, већ као пољопривредне културе.
- **Стари рукавац реке Мостонге и влажна станишта код села Дероње** (8). Ова станишта су значајна за очување биодиверзитета и представљају еколошки коридор који повезује животињске врсте и биљне врсте вредних водених и мочварних биотопа. Ова станишта у нестајању и представљају осетљиве екосистеме са израженом фрагментацијом, налазе се на удару околних пољопривредних површина. Препоручује се одржавање ових влажних станишта, забрањују се сви хидротехнички радови који могу имати негативан утицај на остатак станишта и биодиверзитета.
- **Археолошко налазиште из неолита „Доња Брањевина”** - Неопходно је заштити простор око локалитета. Забрањена је промена намене простора.

Основни циљеви у области заштите природних добара су:

- већ заштићена природна добра штитити у складу са условима и мерама заштите,
- за природна добра која су у поступку заштите потребно је дефинисати обухват заштите и извршити картирање простора,
- за подручја предвиђена за заштиту потребно је дефинисати ниво заштите и картирати простор под заштитом.

На основу података које је доставио Завод за заштиту природе Србије потребно је ускладити активности на заштити природних добара са достављеним подацима и условима, као и потребама и могућностима корисника простора.

- већ **заштићена природна добра** - мешовити дрворед платана у Озацима - штитити у складу са мерама и условима заштите,

- за **природна добра која су у поступку заштите** - континенталне слатине на простору североисточно од Богојева према Сонти, Дорослову, Српском Милетићу и Каравукову, Уредбом о заштити природних реткости су у зони режима 1. степена заштите. Потребно је дефинисати обухват заштите овог локалитета уз консултацију и картирање Завода за заштиту природе.

- **подручја предвиђена за заштиту** су река Дунав као еколошки коридор од међународног значаја, Богојевски рит као наставак природног добра "Горње Подунавље", шумски комплекси - Брањевина, Камариште, Каравуковачка шума и Милетићка шума као остаци природних мешовитих шума, стари рукавац Мостонге и влажна станишта код села Дероње, околни простор око археолошког налазишта "Доња Брањевина" и појединачна стабла крушке, дивље трешње, бора, храста лужњака.

На наведеним локалитетима потребно формирати заштићена подручја кроз картирање и валоризацију Завода за заштиту природе.

Коришћење ових локалитета ускладити са режимом заштите који буде утврђен.

7.3. Заштита, уређење и унапређење културних добара

На основу утврђених градитељско-урбанистичких, архитектонских, историјских, културолошких и археолошких вредности сачуваног културног наслеђа општине Оџаци, издвојена су следећа културна добра, са циљем њихове правне заштите и заштите кроз просторно планирање:

ОЏАЦИ

Непокретна културна добра:

- Сакрални објекти

1. Римокатоличка црква саграђена 1818-1821. године, стављена под заштиту решењем бр. 01-462/1-70 од 02.07.1970. године, регистар број 543, утврђена за споменик културе од великог значаја Одлуком Скупштине АП Војводине („Службени гласник АПВ“ бр. 25/91), к.п. број 1549/1 к.о. Оџаци.

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

- Појединачни објекти:

1. Кућа у Улици Бачкој бр. 6 (к.п. број 2299 к.о. Оџаци);
2. Кућа у Улици Светозара Марковића бр. 55 (к.п. број 1695 к.о. Оџаци);
3. Кућа у Улици Војводе Путника бр. 46 (к.п. број 695 к.о. Оџаци);
4. Кућа са летњиковцем у Улици Кнез Михајловој бр. 53 (к.п. број 1501 к.о. Оџаци);
5. Зграда Дома здравља из 1910. године у Улици Мостонга бр. 25 (к.п. број 2221 к.о. Оџаци);
6. Кућа у стилу сецесије, Улица Кнез Михајлова бр. 42 (к.п. број 1514 к.о. Оџаци);
7. Кућа Јохана Ертла, Школска бр. 20 (к.п. број 1561 к.о. Оџаци);
8. Зграда Хотела на непарној страни Улице Гагаринове, угао са Железничком бр. 26 (к.п. број 1441 к.о. Оџаци).

- Просторне културно-историјске целине:

1. просторну културно-историјску целину чине објекти на раскрсници Улица Сомборске и Школске:

- зграде у Улици Сомборска бр.21,23,25 (к.п. број 2050/1, 2050/2, 2065 к.о. Оџаци);
- потез у Школској улици од броја 16 до броја 20 (к.п. број 1563, 1562, 1561 к.о. Оџаци);

- потез у Школској улици непарна страна, зграда ОШ „Мирослав Антић“ (к.п. број 1555 к.о. Оџаци);

2. Низ зграда у Улици Војводе Путника бр.23-29 (к.п. број 1493, 1492, 1491, 1490 к.о. Оџаци);

3. Низ зграда у Улици Сомборској бр.32-40 (к.п. број 1170, 1169, 1168, 1167, 1165 к.о. Оџаци);

4. Низ зграда у Улици Кнез Михајловој од броја 24 до Улице Бачке (к.п. број 2066, 2067, 2068, 2068, 2070, 2071, 2072, 2073 к.о. Оџаци);

5. Управна зграда са фабричким кругом Фабрике ИТЕС, у Улици Лоле Рибара бр.40 са радничком колонијом Петефи (к.п. број 405/1, 718, 726 к.о. Оџаци).

- Археолошки локалитети:

- ЗОНА 1, на к.п. број 6014, 6016-6018, 6026-6032, 6033-6068, 6071-6074, 6188-6194 к.о. Оџаци, констатована су насеља и некрополе из различитих периода;

- на к.п. број 5001 к.о. Оџаци, констатовано је насеље из периода касне антике (сармати);

- на к.п. број 5001-5002, 5005 к.о. Оџаци, констатовано је насеље из периода касног средњег века;

- на к.п. број 5005 к.о. Оџаци, констатована су насеља из периода неолита-старчева, бронзаног и старијег гвозденог доба;

- на к.п. број 5005-5040, 5042, 5424-5428 к.о. Оџаци, констатовано је насеље из периода раног средњег века;

- на к.п. број 7032-7038, 7059-7062 к.о. Оџаци и западном делу Оџака, за који нису добијени бројеви парцела, констатована су насеља из периода бронзаног, гвозденог доба и касног средњег века и некропола из периода млађег гвозденог доба (латен);
- на простору аутобуске станице и простору источно од ње, налази се касно средњевијековно насеље;
- на к.п. број 6535, 6540, 6693-6717, 6755-6789 к.о. Оџаци, констатована су насеља из периода бронзаног и гвозденог доба и некропола из периода бронзаног доба,
- на к.п. број 7111-7120, 7122, 7174-7194, 7266-7282, 7343-7355 к.о. Оџаци, констатовано је насеље из периода неолита;
- на к.п. број 6540, 6548-6568 к.о. Оџаци, констатована су насеља из периода неолита, бронзаног доба и касноантичког периода;
- на к.п. број 6399-6410, 6140-6151, 7654 к.о. Оџаци, констатована су насеља из периода, бронзаног и гвозденог доба;
- на к.п. број 6100-6102 к.о. Оџаци, налази се вероватно праисторијска хумка и некропола из периода средњег века.

РАТКОВО

Непокретна културна добра:

- Сакрални објекти:

1. СПЦ – Св. Георгија - културно добро од великог значаја, решење број 1008 од 21.09.1950. године на к.п. број 1688 к.о. Ратково.

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

- Сакрални објекти:

1. Римокатоличка црква из 1810-1812. године (к.п. број 648 к.о. Ратково);
2. Црква са гробљем (к.п. број 3821, 3828 к.о. Ратково);

- Појединачни објекти:

1. Кућа у Улици Војводе Степе бр. 16 (к.п. број 671 к.о. Ратково);
2. Кућа у Улици Иво Лоле Рибара број 29 (к.п. број 742 к.о. Ратково);
3. Прека кућа у Улици Иво Лоле Рибара број 31 (к.п. број 744 к.о. Ратково) ;
4. Угаона кућа у Улици Маршала Тита број 18 (к.п. број 448/1, 448/2 к.о. Ратково);
5. Прека кућа у Улици Ратка Павловића број 19 (к.п. број 1227, 1228 к.о. Ратково);
6. Зграда железничке станице из 1895. године;
7. Салаш 1 (к.п. број 2853 к.о. Ратково);
8. Салаш 2 (к.п. број 2859 к.о. Ратково).

- Објекти народне технике:

1. Комплекс циглане, саграђен 1898. године (к.п. број 2334 к.о. Ратково);
2. Комплекс кудељаре-управна зграда (к.п. број 2337, 2337/1, 2337/2 к.о. Ратково).

- Просторне културно-историјске целине:

1. Просторну културно-историјску целину чине објекти на раскрсници Улице Ратка Павловића и сучељених Улица Иво Лоле Рибара и Маршала Тита. Евидентирани објекти формирају центар насеља и стециште примарних функција.

- Римокатоличка црква (к.п. број 648 к.о. Ратково);

- Зграда МЗ из 1901. године у Улици Ратка Павловића број 4 (к.п. број 1483 к.о. Ратково);

- Објекат на к.п. број 1482 к.о. Ратково;

- Плато - пијаца (к.п. број 1481 к.о. Ратково);

- Дом културе у Улици Ратка Павловића (к.п. број 1213, 1214/1, 1214/2 к.о. Ратково);

- угаони објекат у Улици Иво Лоле Рибара број 2 и Улици Ратка Павловића број 5 (к.п. број 1210, 1211, 1212 к.о. Ратково);

- угаона кућа у Улици Иво Лоле Рибара број 1 (к.п. број 650 к.о. Ратково).

- Низ кућа у Улици Маршала Тита број 78, 80, 82 (к.п. број 194, 192, 187 к.о. Ратково).

- Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја:

1. Спомен биста народном хероју Ратку Павловићу-Ћићку по којем је насеље добило име.

- Археолошки локалитети:

- на к.п. број 2405, 2835-2838 к.о. Ратково, налази се насеље из бронзаног и гвозденог доба;

- на к.п. број 2828, 2831, 2849-2852 к.о. Ратково, налази се насеље из периода бакарног доба (енеолита);

- на к.п. број 2826, 2931-2933 к.о. Ратково, налази се насеље из периода касног средњег века;

- на к.п. број 2424-2427, 2437-2445 к.о. Ратково, налази се насеље из периода касног средњег века;

- на к.п. број 2448-2449 к.о. Ратково, налази се насеље из периода касне антике (сармати);

- на к.п. број 2463 к.о. Ратково, налази се насеље из периода касног средњег века;

- на к.п. број 2527-2534, 2538-2546 к.о. Ратково, налази се насеље из периода раног средњег века;

- на к.п. број 4173-4177 к.о. Ратково, налази се насеље из периода касне антике (сармати);

- на к.п. број 3724-3742, 3754-3796, 3801-3843, 4118-4133, 4546, 4563 к.о. Ратково и јужни део села, налази се насеље из периода касног средњег века;

- на к.п. број 4326-4327 к.о. Ратково, налази се насеље из периода касне антике (сармати).

БОГОЈЕВО

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

- Сакрални објекти:

1. Римокатоличка црква посвећена Светом Ладиславу из 1773. године;

2. Капела на гробљу из 1899. године (к.п. Број 214 к.о Богојево).

- Појединачни објекти:

1. Кућа у Улици Маршала Тита број 3;

2. Кућа у Војвођанској улици број 12;

3. Кућа у Војвођанској улици број 14;

4. Салаш на Дунавском путу број 13;

5. Кућа на Дунавском путу број 15;

6. Комплекс старе железничке станице;

7. Комплекс железничке станице ван насеља са водоторњем (к.о. Апатин).

- Објекти народне технике:

1. Комплекс кудељаре на Дунавском путу.

- меморијални комплекси, споменици и спомен обележја:

1. Споменик Св. Тројства.

- Археолошки локалитети:

- ЗОНА 1, налази се на високој обали, захвата к.п. број 1176, 1177, 1179-1187, 1218-1227, 1250-1264, 1337-1359, 1363-1368, 716, 949-955, 2823-2849, 2939-2993 к.о. Богојево и западни део насеља, где се нижу бројни археолошки локалитети из различитих периода од праисторије до касног средњег века;

- на к.п. број 1159-1167 к.о. Богојево, налазе се остаци из праисторијског и касно античког периода;

- на к.п. број 1059-1062, 1072 к.о. Богојево, налази се насеље из периода које припада Винчанској култури;

- на к.п. број 1-9 к.о. Богојево и на простору око Дорословачке улице, констатовано је насеље Винчанске културе;

- на к.п. број 1423-1425, 1461-1465 к.о. Богојево, констатовано је насеље из праисторијског периода млађег гвозденог доба (латен);
- на к.п. број 1452-1460 к.о. Богојево, констатовано је насеље из периода бакарног доба (енеолит);
- на к.п. број 1504 и 1505 к.о. Богојево, констатовано је насеље из неолитског и касноантичког периода;
- на к.п. број 496-511, 1497 к.о. Богојево и делу Шумске улице, констатована је раносредњовековна-аварска некропола;
- на к.п. број 976, 978 к.о. Богојево, констатовано је насеље из енеолитског периода;
- на к.п. број 976, 980, 1510-1531, 1536 к.о. Богојево, констатовано је насеље из енеолитског периода;
- на к.п. број 1542, 1543 к.о. Богојево, констатовано је насеље из енеолитског периода;
- на к.п. број 1536, 1537, 1578-1585 к.о. Богојево и делом кућа и окућница са југоисточне стране Шумске улице, констатована је раносредњовековна-аварска некропола;
- на к.п. број 1570-1574 к.о. Богојево, констатовано је насеље из периода бронзаног доба;
- на к.п. број 1507, 1544-1551 к.о. Богојево, констатована су насеља из периода раног и касног средњег века;
- на к.п. број 1709-1717 к.о. Богојево, констатована су насеља из неолитског периода;
- на к.п. број 1694-1698 к.о. Богојево, прикупљени су налази који се не могу хронолошки одредити;
- на простору који захвата Улица љубичица и куће са окућницама око ње, констатована је некропола из периода 11-12. века;
- на к.п. број 1762, 1764, 1766, 1769-1771 к.о. Богојево, налазе се остаци насеља из касноантичког периода;
- на к.п. број 1774-1779 к.о. Богојево, налазе се остаци насеља из праисторијског и касноантичког периода;
- на к.п. број 1159-1167 к.о. Богојево, налазе се остаци насеља из енеолитског и касноантичког периода;
- на к.п. број 1799-1802, 2893-2896 к.о. Богојево, налазе се остаци насеља из периода бронзаног и млађег гвозденог доба.

СРПСКИ МИЛЕТИЋ

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

- Сакрални објекти:

1. СПЦ (к.п. број 521 к.о Српски Милетић);
2. Римокатоличка црква (к.п. број 542 к.о. Српски Милетић).

- Појединачни објекти:

1. Стара железничка станица (к.п. број 1446 к.о. Српски Милетић);
2. Ватрогасни дом (к.п. број 247 К.о. Српски Милетић);
3. Кућа у Улици Јабланичка број 58 (к.п. број 496 к.о. Српски Милетић);
4. Кућа у Улици Јабланичка број 60 (к.п. број 495/1 к.о. Српски Милетић);
5. Кућа у Улици Јабланичка број 61 (к.п. број 1326 к.о. Српски Милетић);
6. Кућа у Улици Косовска број 2 (к.п. број 1044 к.о. Српски Милетић);
7. Кућа у Улици Владимира Букелића број 20 (к.п. број 958 к.о. Српски Милетић).

- Објекти народне технике:

1. Кудељара;
2. Циглана.

- Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја:

1. Спомен плоча у холу ОШ "Коста Стаменковић".

- Археолошки локалитети:
- ЗОНА 1 - на високој обали поред канала констатован је низ археолошких локалитета из различитих периода.

ДЕРОЊЕ

Непокретна културна добра:

- Сакрални објекти:

1. Српска православна црква, изграђена 1867 године, Решење о заштити број 01-452/2-73, Нови Сад, 28.11.1973. године (к.п. број 604 К.о Дероње).

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

- Сакрални објекти:

1. Римокатоличка црква, изграђена 1814. године, угао Краља Александра број 53 и Железничке (к.п. број 327 к.о. Дероње).

- Појединачни објекти:

1. Водица у атару на летњем путу ка Каравукову;
2. Католички жупни уред, Краља Александра број 55, изграђен у првој половини 19. века (к.п. број 326 к.о. Дероње);
3. Зграда старе општине, седиште МЗ Дероње, крај 19. почетак 20. века, угао Краља Александра број 42 и Железничке;
4. Окућница, Улица Доситејева број 4 (к.п. број 426 к.о. Дероње);
5. Окућница, Улица Доситејева број 6 (к.п. број 425 к.о. Дероње);
6. Прека кућа са декоративном фасадом, Улица Његошева број 37 (к.п. број 784 к.о. Дероње);
7. Прека кућа, Његошева број 41;
8. Низ од две дужне и једне преке куће у Доситејевој улици број 31, 33 и 35 (к.п. број 541, 540, 539 к.о. Дероње);
9. Прека кућа са ајнфортом, крај 19. почетак 20. века, Железничка број 17 (к.п. број 329 к.о. Дероње);
10. Некадашња гостионица и биоскоп на углу Улица Краља Александра и Његошове, крај 19. века, рушевна;
11. Дужна кућа, угао Краља Александра број 52 и Његошове (к.п. број 609 к.о. Дероње);
12. Стамбена кућа, крај 19. почетак 20. века, Железничка број 16.

- Археолошки локалитети:

- ЗОНА 1, налази се на источној обали Мостонге од северног дела села до потеза „Водице“, на к.п. број 156, 1188-1204, 1215-1289, 1293-1310, 1393-1397 к.о. Дероње, где се налази шест археолошких локалитета који се надовезују један на други, а припадају периодима од праисторије до средњег века;

- ЗОНА 2, налази се на к.п. број 2287, 2389-2424, 2459-2484, 2554-2555, 2580-2602, 2630-2696 к.о. Дероње, дуж некадашње обале Мостонге до границе са к.о. Бач, где је констатовано девет археолошких локалитета из различитих периода;

- ЗОНА 3, налази се на потезу Брањевина на к.п. број 3116-3134 к.о. Дероње и обухвата више локалитета из времена праисторије и средњег века;

- ЗОНА 4, обухвата део потеза Клиса где се некада налазила средњовековна црква на к.п. број 1532-1600, 1719-1728 к.о. Дероње;

- на к.п. број 1002-1021, 1037-1039 к.о. Дероње, налази се неолитско-старчевачко насеље;

- на к.п. број 1042-1047 к.о. Дероње, налази се насеље млађег гвозденог доба – латен;

- на к.п. број 2072-2075 к.о. Дероње, налази се насеље из праисторијског периода;

- на к.п. број 2296-2304 к.о. Дероње, налази се насеље из средњовековног периода;

- на к.п. број 2980-2987 к.о. Дероње, налази се насеље из средњовековног периода;

- на к.п. број 2993-2998 к.о. Дероње, налазе се насеља из различитих периода;

-на к.п. број 2949 к.о. Дероње, налази се насеље из праисторијског и касноантичког периода;

-на к.п. број 3146-3152, 3275-3280 к.о. Дероње, налазе се насеља из различитих праисторијских периода;

-на к.п. број 3154-3160, 3202-3203, 3270-3273 к.о. Дероње, налази се насеље из неолитског-старчевачког периода, познат по имену „Доња Брањевина“ и на њему су у више наврата вршена археолошка истраживања. Локалитет је стављен под заштиту државе решењем број 01-579/1-70 од 13.08.1970. године;

-на к.п. број 3163/1,2-3170 к.о. Дероње, налази се насеље из касно античког и средњовековног периода;

-на к.п. број 3172 к.о. Дероње, налази се насеље из праисторијског периода;

-на к.п. број 3088-3092 к.о. Дероње, налази се насеље из праисторијског периода;

-на к.п. број 3086-3087, 3172-3173 к.о. Дероње, налази се насеље из средњовековног периода;

-на к.п. број 2958 к.о. Дероње, налази се некропола која се за сада не може хронолошки одредити.

Посебну културно, историјску, археолошку али и туристичку вредност за овај крај представља статуета "Црвенокоса богиња", пронађена 1991. године на археолошком налазишту "Доња Брањевина", код села Дероње. По овом проналаску су општина и наша земља постали чувени у свету. Фигура је посебна због своје монументалности у односу на сличне налазе. Њена висина износи 38цм и прави је див у поређењу са до сада пронађеним некомпленим статуетама. Према извршеним анализама потврдило се претпоставка археолога да су у раном неолиту, приликом вршења магијско-религијских обреда, приношене и људске жртве, а када је то било немогуће, симболично у току ритуала, жртвована је поломљена глинена статуета. Чињеница да статуета датира из времена од пре више од 7.000 година, даје посебну естетску и историјску вредност овом делу, које задивљује не само стручњаке историје уметности и археологије, него сваког човека. „Креативност праисторијског скулптора просто је непоновљива и указује на висок степен уметничке културе првих земљорадника у доба раног неолита на нашим просторима". Први земљорадици који су насељавали простор данашње Доње Брањевине, у земљу су укопали, тачније принели жртву Богиње плодности, да би заузврат од земље добили много плодова и много пшенице.

ЛАЛИЋ

Евидентирани непокретности које уживају претходну заштиту

- Сакрални објекти:

1. СПЦ Св. Великомученика Димитрија (к.п. број 702 к.о. Лалић);

2. Евангелистичка црква (к.п. број 1157/1, 1159, 1160, 1161 к.о. Лалић).

- Појединачни објекти:

1. Кућа у Улици Петра Драпшина број 72 (к.п. број 534 к.о. Лалић);

2. Дужна кућа на углу Улице Маршала Тита и Петра Драпшина (к.п. број 429/2 к.о. Лалић);

3. Кућа у Улици Петра Драпшина број 21 (к.п. број 430, 431 к.о. Лалић);

4. Низ кућа у Улици Лењиновој број 57, 59 и 61 (к.п. број 414, 413, 409 к.о. Лалић);

5. Кућа у Улици Лењиновој број 4 (к.п. број 622 к.о. Лалић);

6. Кућа у Улици Иво Лола Рибар број 18 (к.п. број 744 к.о. Лалић);

7. Кућа у Улици Иво Лола Рибара број 42 (к.п. број 391 к.о. Лалић);

8. Низ кућа у Улици Војвођанској број 9, 10, 11 (к.п. број 31/1, 32, 33 к.о. Лалић);

9. Кућа у Улици Југословенска број 57 (к.п. број 256 К.о. Лалић);

10. Кућа у Улици Југословенска број 51 (к.п. број 277 к.о. Лалић);

11. Кућа у Улици Јанка Чмелика број 18 (к.п. број 1017 к.о. Лалић);

12. Угоститељски објект (к.п. број 2086, 2089/1, 2089/2 к.о. Лалић).

- Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја:

1. Споменик испред зграде Месне заједнице - Статуа партизана;

2. Група надгробних споменика на словачком гробљу.
- Археолошки локалитети:
  - на к.п. број 2278-2289, 2363 к.о. Лалић, налази се касно средњовековно насеље;
  - на к.п. број 1747-1749, 1751-1753, 1755, 1756, 9374, 2013-2017 к.о. Лалић, налази се касноантичко насеље са сарматском керамиком;
  - на к.п. број 1988-2104 к.о. Лалић, налази се касно средњовековно насеље;
  - на к.п. број 1986-2007, 2023-2028, 2036-2045 к.о. Лалић, налазе се остаци енеолитског и касно средњовековног насеља;
  - на к.п. број 2029, 2043/2, 2041-2044, 2126, 2128, 2130, 2131, 2133, 2134, 2136-2140, 2145, 2147, 2152, 2154, 2156, 2158 к.о. Лалић и западном делу насеља, налази се насеље средњег бронзаног доба и некропола касног бронзаног доба;
  - на к.п. број 2974-2981, 3047, 2984-2988, 2940-2955 к.о. Лалић, налази се касно античко (сарматско) насеље са доста римског материјала;
  - на к.п. број 1465-1471, 2348-2352 к.о. Лалић, налази се гепидска некропола и насеље из 6. века;
  - на к.п. број 2361, 2362, 2424, 2458, 2463 к.о. Лалић, налази се енеолитско насеље (костолачка група) и касно средњовековно насеље;
  - на к.п. број 3305-3308, 3312, 3313 к.о. Лалић, пронађено је кремено језгро које указује на период енеолита;
  - на к.п. број 3268-3285 к.о. Лалић, налази се касно (сарматско) насеље са доста римског материјала;
  - на к.п. број 3129 к.о. Лалић, налази се касно античко (сарматско) насеље.

БАЧКИ ГРАЧАЦ

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту На основу утврђених градитељско-урбанистичких, архитектонских, историјских и културолошких вредности сачуваног културног наслеђа Бачког Грачаца, није евидентиран ниједан објект од споменичког значаја, те се даљи развој места може препустити новој регулацији и просторној интервенцији.

- Археолошки локалитети:
- на к.п. број 2539, 2551, 2552 к.о. Бачки Грачац, 1950. године, археолошким мањим радовима на овом простору потврђено је постојање раног средњовековног насеља и касноантичке (сарматске некрополе), али је радом саме циглане уништен већи број гробова;
- на к.п. број 3313-3324, 3812, 3933 к.о. Бачки Грачац, констатовано је насеље касног средњег века;
- на к.п. број 3018 к.о. Бачки Грачац налази се хумка (праисторијска гробница).

КАРАВУКОВО

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

- Сакрални објекти:
- 1. Римокатоличка црква (к.п. број 1390 к.о. Каравуково).
- Појединачни објекти:
- 1. Објект Ватрогасног друштва, Улица Маршала Тита број 66 (к.п. број 706 к.о. Каравуково).
- Археолошки локалитети:
- на к.п. број 93-110, 130-137, 193-302, 305-377, 2635-2665, 2906-2990 и 3007-3039 К.о. Каравуково, констатована је зона са већим бројем локалитета из различитих периода;
- на к.п. број 2665-2684 к.о. Каравуково, констатовано је касно бронзано-добско и касно средњовековно насеље;
- на к.п. број 2906-2910 к.о. Каравуково, констатовано је неолитско-старчевачко насеље које се пружа и у атару села Дероње.

БАЧКИ БРЕСТОВАЦ

Евидентиране непокретности које уживају претходну заштиту

- Сакрални објекти:

1. СПЦ Светог апостола Петра и Павла (к.п. број 1920 к.о. Бачки Брестовац) са парохијским домом и околним објектима (к.п. број 1922, 1921, 1918, 1919 к.о. Бачки Брестовац);

2. Римокатоличка црква (к.п. број 516/2 к.о. Бачки Брестовац).

- Појединачни објекти:

1. Улица Маршала Тита број 59 (к.п. број 2156, 2157 к.о. Бачки Брестовац);

2. Улица Маршала Тита број 83 (к.п. број 2178/1 к.о. Бачки Брестовац);

3. Улица Маршала Тита:

- број 99 (к.п. број 901 к.о. Бачки Брестовац),

- број 101 (к.п. број 900 к.о. Бачки Брестовац),

- број 103 (к.п. број 899 к.о. Бачки Брестовац);

4. Улица Срђана Узелца број 37 (к.п. број 154 к.о. Бачки Брестовац);

5. Улица Срђана Узелца број 41 (к.п. број 157 к.о. Бачки Брестовац);

6. Улица Војвођанска број 125 (к.п. број 158 к.о. Бачки Брестовац);

7. Улица Војвођанска:

- број 123 (к.п. број 517 к.о. Бачки Брестовац),

- број 121 (к.п. број 519 к.о. Бачки Брестовац),

- број 119 (к.п. број 521 к.о. Бачки Брестовац),

- број 132 и 134 (к.п. број 513, 514, 515/1, 515/2 к.о. Бачки Брестовац),

- број 113 (к.п. број 527 к.о. Бачки Брестовац),

- број 124 (к.п. број 505 к.о. Бачки Брестовац),

- број 126 (к.п. број 507 к.о. Бачки Брестовац),

- број 128 (к.п. број 509 к.о. Бачки Брестовац),

- број 90 (к.п. број 1097 к.о. Бачки Брестовац).

- Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја:

1. Спомен пирамида у центру села;

2. Споменик на аеродрому;

3. Спомен авион, постављен 1984. године, угао Улица Маршала Тита и Карађорђево;

4. Спомен плоча на згради Месне канцеларије, Улица Маршала Тита број 83 (к.п. број 2178 к.о. Бачки Брестовац).

- Археолошки локалитети:

- на к.п. број 3675-3678 к.о. Бачки Брестовац, пронађени су остаци касног средњовековног насеља;

- на к.п. број 3378-3383 к.о. Бачки Брестовац, налазе се некрополе тзв. циганског и јеврејског гробља;

- у источном делу села пронађени су остаци касноантичког, сарматског насеља.

Основни циљеви заштите непокретног културног наслеђа су:

- већ заштићена културна добра штитити у складу са условима и мерама заштите,
- за културна добра која су под претходном заштитом потребно је извршити валоризацију и картирање културних добара и утврдити режим и услове заштите за културна добра у складу са Законом.

Опште смернице за примену услова заштите непокретног културног наслеђа су:

- услови заштите непокретног културног наслеђа морају бити интегрални део просторног плана,
- потребно је усклађивање свих урбанистичких нивоа планирања са захтевима заштите и зонама евидентираним у овом елаборату,
- свака врста интервенције у евидентираним целинама, као и на појединачним објектима, мора се темељити на конзерваторским смерницама,

- истиче се потреба нужног обраћања Заводу за заштиту споменика културе при захватима и интервенцијама на непокретним културним добрима и евидентираним непокретностима, као и потреба чишћења историјских целина од непримерених интервенција,
- уколико постоје услови за обнављање старог грађевинског фонда, искључити сваку могућност девастације и рушења,
- поставити за циљ развој културног туризма, екотуризма и рекреативног туризма уз преиспитивање капацитета одређених зона и целина - заузети став који потенцира наменско коришћење баштине.

Услови заштите

Услови заштите непокретног културног наслеђа односе се на опште одреднице, на евидентирание карактеристике - специфичности насеља и посебне услове очувања, одржавање и коришћење, што подразумева очување свих карактеристика на основу којих је утврђено споменичко својство. Услови заштите односе се на све категорије добара.

Општи услови заштите

- очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације, заштиту постојећих профила улица, начина позицирања објеката, лимитирану спратност на уличној регулацији,
- очување евидентираних визура и реперних објеката,
- очување постојећих приступних водута.

Посебни услови заштите

Сакрални објекти

Очување карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера; забрана радова који могу угрозити статичку стабилност објекта; за сваку интервенцију је потребно консултовати надлежни Завод за заштиту споменика културе (не дозвољава се обнављање сакралних објеката без учествовања конзерваторске службе).

Објекти народног градитељства/грађанска архитектура

Очување изгледа, конструктивних и декоративних елемената, традиционалних грађевинских материјала као и других карактеристичних елемената које поседују поједини објекти, а који ће се детаљно утврдити путем мера техничке заштите; забрана извођења радова који могу угрозити статичку стабилност споменика културе; обратити пажњу на материјализацију и обликовање потенцијалне нове градње; у случају девастираних објеката извршити рехабилитацију на основу сачуваних обликовних елемената и података.

Просторно културно-историјске целине

Очување постојеће уличне матрице, концепције, просторне организације и целовитости; регулациони елементи старе урбане мреже морају се сачувати, а свака нова интервенција у циљу изградње, адаптације или реконструкције треба да поштује основну регулациону, односно грађавинску линију; парцеле у заштићеним зонама могу се повећавати спајањем, само у случају када се ради о значајнијем јавном градском садржају и то под посебним условима, нити је дозвољено увлачење грађевинске линије са циљем постизања нових целина у централној зони; у блоковима у којима се дозвољава изградња на новим парцелама, треба спроводити у потпуности принципе изградње који су карактеристични за старо језгро по питању позиције објекта, волумена, спратности, величине парцеле, облика крова, материјала, архитектонских елемената и сл; очување појединих објеката према посебним условима заштите који ће се детаљно утврдити путем мера техничке заштите.

Услови заштите непокретног наслеђа у зони заштићене околине

Подноумева примену општих регулационих мера заштите у просторном појасу могућих новоградњи непосредно уз границу заштите. Издавање услова за ову зону обухватало би утврђивање принципа и начина груписања објеката, утврђивање плана

парцелације, регулационих и грађевинских линија, одређивање спратности, примену основних материјала архитектонског изражавања и облика кровова.

Мере заштите заштићене околине непокретних добара и евидентираних добара под претходном заштитом су: дозвољено урбанистичко, комунално и хортикултурно опремање, уређење и одржавање; забрана извођења радова који могу угрозити стабилност објекта; забрана подизања објекта који архитектуром, габаритом или наменом могу угрозити споменик културе.

За све објекте наведене у списку, као и за њихову непосредну околину (припадајуће парцеле) важе одредбе Закона о културним добрима ("Службени гласник РС", број 71/94). За радове на тим објектима (адаптације, ревитализације, доградње, реконструкције и др.) сходно члановима 99-110 Закона о културним добрима, власници - носиоци права коришћења, морају прибавити посебне услове - мере техничке заштите од стране Покрајинског завода за заштиту споменика културе, као и да прибаве сагласност на пројектну документацију.

За археолошке локалитете из списка који чине део Услови, важе исте одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника да пре предузимања било каквих земљаних радова, обезбеди посебне услове од Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

Гробља, према Закону о културним добрима, уживају претходну заштиту, те се без посебне евиденције она третирају као заштићене целине.

7.4. Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода

На подручју општине Озаци континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, хидролошких, орографских и сеизмичких карактеристика на овом простору.

Због земљотреса, који по сеизмичким подацима на овом простору може имати интензитет 8° МЦС, оствариће се строго поштовање позитивних законских прописа о пројектовању и градњи објекта на турским подручјима.

Подручје општине Озаци је заштићено од високих поплавних вода Дунава изградњом насипа прве и друге линије одбране од поплава. Међутим, потребно је извршити реконструкцију насипа на потезу од железничког моста до преводнице на ОКМ (од 93+500 до 96+930 km). Реконструкцијом насипа и редовним одржавањем прве и друге линије одбране од поплава, као и редовним одржавањем каналске мреже створиће се услови високог степена заштите од поплава како насеља тако и пољопривредног земљишта.

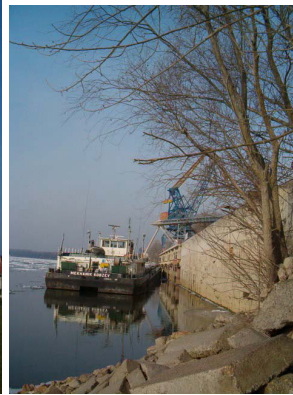
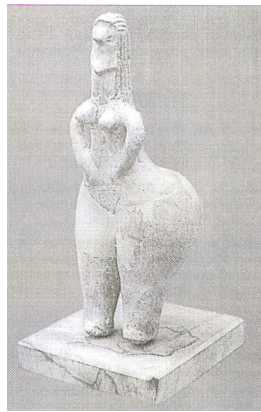
Појава пожара на овом подручју могућа је у насељима. Међутим, с обзиром да су то насеља сеоског типа са претежно приземним објектима, великим двориштима и широким улицама, пожари би били мањих размера, локалног карактера. Највећа опасност избијања пожара већих размера на овом простору је у Озацима у оквиру хемијске индустрије "Хипол" која има свој посебно организован систем заштите од пожара.

Шумски пожари су могући у шумским комплексима који заузимају највеће површине на локалитетима "Брањевина", "Камариште", "Каравуковачка шума", "Милетићка шума". У овим шумама су углавном заступљени лишћари; храст јасен, брест, клен, граб и друге врсте.

На простору општине Озаци се налази систем за противградну одбрану у свим насељима, које је потребно одржавати и унапређивати.

За простор општине Озаци од Министарства одбране нису постављени услови за прилагођавање потребама одбране земље.

III ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

Планска решења Просторног плана општине Озаци ће се реализовати на основу:

- Просторног плана општине Озаци,
- Шематских приказа уређења, као саставни део просторног плана,
- Просторних планова подручја посебне намене,
- Планова генералне регулације,
- Планова детаљне регулације,
- Урбанистичких пројеката.

1.1. Целине и зоне одређене планским документом

1.1.1. Пољопривредно земљиште

Ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, стварања предуслова за спречавање депопулације и разарања земљишног простора, израда програма и пројеката заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, процене угрожености пољопривредног земљишта, процене погодности за уређивање и коришћење пољопривредног земљишта, стварање предуслова за примену научно-технолошких достигнућа у области заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта и израде стратегије развоја пољопривредне производње, у складу са укупним економским, социјалним, еколошким и културно-историјским развојем, обавеза је јединице локалне самоуправе, доношење пољопривредне основе, као плански документ.

Пољопривредне основе се доносе у складу са просторним или урбанистичким планом, а које морају бити хијерархијски усаглашене.

Овај план садржи основне елементе за израду пољопривредне основе, као што су: мере биолошке агрикултуре, наводњавање, спречавање еолске ерозије (шумски појасеви), препоруке за обједињавање поседа (стварање већих комплекса) као и мере за изградњу неопходне инфраструктурне мреже: саобраћајне, хидротехничке, енергетске и друге.

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта, на пољопривредном земљишту се могу градити следећи садржаји:

- изградња објеката у функцији пољопривредне производње и пољопривредних објеката;
- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- експлоатација минералних сировина;

- проширење постојећих и формирање нових грађевинских реона за потребе привреде, туризма, рекреације и др. у складу са планом;
- изградња водопривредних објеката, комуналних и других у складу са планом.

У циљу рационалнијег коришћења пољопривредног земљишта, препорука је да се повртарско развија на алувијалној тераси, која је погодна за узгој повртарских култура без стакленика и пластеника, док је лесна тераса погодна за узгој ратарских култура.

1.1.2. Шуме и шумско земљиште

У складу са Законом о шумама ("Службени гласник РС", број 46/91, 83/92, 53/93, 54/93, 60/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05, 30/10 и 74/2010), шуме, као добро од општег интереса, мора да се одржавају, обнављају и користе тако да се: трајно одржава и унапређује њихов производна способност, биолошка разноврсност, способност обнављања и виталност. Овим се унапређује њихов потенцијал за ублажавање климатских промена, као и њихова економска, еколошка и социјална функција, а да се при томе не причињава штета околним екосистемима.

Очување, заштита и унапређење стања шума, коришћење свих потенцијала шума и њихових функција и подизање нових шума јесу делатност од општег интереса.

Унапређење и заштита шума ће се вршити у складу са Законом о шумама ("Службени гласник РС", број 46/91, 83/92, 53/93, 54/93, 60/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05, 30/10 и 74/2010).

У функцији повећања пољопривредне производње, ради спречавања одношења влаге из земљишта, као и могуће појаве еолске ерозије, неопходно је подизање пољозащитних појасева дуж саобраћајних коридора и др.

Заштитни појасеви

Зеленило у виду ветрозаштитних и пољозащитних појасева је потребно формирати у оквиру саобраћајне, водопривредне инфраструктуре и пољопривредног земљишта. Пројектном документацијом је потребно одредити оптималне ширине и типове заштитних појасева, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта. Препоручују се вишередни ажурни појасеви ширине 10-15m. Потребно је студијом оценити оправданост подизања појасева који би били на пољопривредном земљишту или ван линија путног појаса.

Рекултивација постојећих легалних и дивљих депонија ће унапредити стање животне средине, формирањем пошумљених површина, у складу са правилницима који дефинишу ову област.

1.1.3. Водно земљиште

У складу са Законом о водама ("Службени гласник РС", број 46/91, 53/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05 и 30/2010), воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном и уз водно земљиште се могу градити следећи садржаји:

- изградња објеката у функцији водопривреде, одржавање и реконструкција водотока, пловних путева, речног саобраћаја;
- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- изградња објеката мелирационих система;
- изградња малих хидроелектрана;

- изградња објеката за експлоатацију речног материјала;
- изградња пристаништа – товаришта;
- изградња објеката марине;
- реконструкција и доградња постојеће луке Богојево;
- изградња објеката свих видова туризма и рекреације, риболова и друго, а све у складу са условима надлежног Водопривредног предузећа.

Изградња ових објеката ће се вршити у складу са: Законом о водама ("Службени гласник РС", број 46/91, 53/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05 и 30/2010), условима и сагласности надлежног водопривредног предузећа, као и другим законима и правилницима који дефинишу ову област, а на основу смерница овог плана, или на основу урбанистичког плана.

1.1.4. Грађевинско земљиште

У складу са Законом о планирању и изградњи, грађевинско земљиште је земљиште одређено законом и планским документима као грађевинско, које је предвиђено за изградњу и редовно коришћење објекта, као и земљиште на којем су изграђени објекти у складу са законом и земљиште које служи за редовну употребу тих објеката.

Грађевинско земљиште се користи према намени одређеној планским документом, на начин којим се обезбеђује његово рационално коришћење у складу са законом.

Грађевинско земљиште може бити: градско грађевинско земљиште и грађевинско земљиште ван градског грађевинског земљишта.

Градско грађевинско земљиште јесте земљиште у грађевинском подручју насељеног места које је као такво одређено планским документом.

На простору обраде је организовано девет насеља која су дефинисана својим границама грађевинског подручја и представљају градско грађевинско земљиште: Оџаци - као општински центар, Каравуково, Српски Милетић, Дероње, Ратково, Богојево, Лалић, Бачки Грачац и Бачки Брестовац.

Грађевинско земљиште ван граница градског грађевинског земљишта јесте земљиште у грађевинском подручју изван насељеног места, које је као такво одређено планским документом: сви видови инфраструктуре са пратећим садржајима и објектима, радне зоне, зона граничног прелаза за међународни друмски, железнички и речни саобраћај, пољопривредни објекти, викенд зоне, туристичко-рекреативне зоне, спортско-рекреативне површине, саобраћајни терминали, објекти за експлоатацију минералних сировина, комунални објекти, објекти у функцији културе, образовања, рекреације и др.

Коридори планиране инфраструктуре, као и локације комуналних садржаја су дате оријентационо, а коначне ће се дефинисати кроз истражне радове, израду студије оправданости и изводљивости, као и одговарајуће планске документације.

Поједини садржаји ван граница грађевинског подручја, за које је дефинисано грађевинско земљиште, као и његова регулација у односу на површине јавне мамене и није потребно утврђивање јавног интереса, а који су притом усклађени са наменом површина из овог плана, ће се реализовати на основу смерница дефинисаним овим планом.

Подручја која ће се разрадити шематским приказом уређења су насељена места: Лалић, Бачки Грачац и Бачки Брестовац и иста су разрађена овим планом.

1.1.4.1. Градско грађевинско земљиште

Градским грађевинским земљиштем су обухваћена сва насеља у општини Оџаци: Оџаци - као општински центар, Каравуково, Српски Милетић, Дероње, Ратково, Богојево, Лалић, Бачки Грачац и Бачки Брестовац.

Насељено место Оџаци

Насељено место Оџаци, има централан положај у односу на остала насељена места у општини и по попису из 2002. године броји 9.940 становника. Оџаци имају добар саобраћајни положај. Саобраћајнице се концентрично спајају, односно зракасто разилазе на територији насељеног места.

Централни део насељеног места чине гушће распоређене централне функције уз породично и вишепородично становање. Због велике густине насељености у североисточном делу насељеног места, могуће је проширење централне зоне према североистоку како би се задовољиле потребе становника за овим функцијама на овом потезу.

Централне садржаје уоквирује зона становања, породична и вишепородична, са организацијом спортско рекреативних и зелених површина. Као анекс насељу је постављена индустријска зона у североисточном делу.

Насељено место Оџаци је индустријско.

У оквиру три основне функције насељеног места: становање, рад и рекреација, оквирно се могу дефинисати веће просторне целине и то: површина центра насељеног места, са јавним и пословним функцијама и објектима породичног и вишепородичног становања, површине породичног становања, површине вишепородичног становања, радне зоне, пословне зоне, спортско рекреативне површине, комуналне површине, заштитно зеленило. Све ове површине и функције су међусобно саобраћајно и инфраструктурно повезане, како би се обезбедио несметан живот и рад становника насељеног места.

Планом саобраћајне мреже насељеног места омогућити измештање транзитног саобраћаја из насељског ткива на обилазницу, која ће представљати нову деоницу државних путева. Постојећа мрежа саобраћајница, растеређена интензивних токова транзитног саобраћаја, издиференцираће се према новој функцији у насељеном месту, а својим капацитетима мора обезбедити одговарајући ниво услуге и максималну безбедност свих учесника у саобраћају.

Граница грађевинског подручја насеља је дефинисана Планом генералне регулације насеља Оџаци ("Службени лист општине Оџаци", број 4/11).

Насељено место Каравуково

На неколико километара западно од Оџака, налази се Каравуково.

Каравуково због свог саобраћајног положаја у општини Оџаци има карактер секундарног саобраћајног центра. Атар насеља се налази на три морфолошка елемента: алувијалној равни, алувијалној тераси и лесној тераси. Само насеље се налази на контакту лесне и алувијалне терасе.

Карактеристичан је сам положај Карвукова, у трианглу канала ОКМ ХС ДТД, тако да је са северне и западне стране опасан каналима, док је са јужне и источне стране, границом катастарских општина Оџака и Дероња.

За насеље Каравуково је карактеристичан већи број вештачки створених депресија, које сада представљају неуређене забарене поршине.

Просторне целине насеља (блокови) су неуједначени, са неправилном шемом улица. Повећање густине насељености је реализовано на периферији насеља, где се уочавју мање грађевинске парцеле и ортогонална шема нових улица са изграђеним новим објектима, док су у централном делу насеља евидентне веће грађевинске парцеле породичног становања.

Центар села маркирају објекти Дома културе, Римокатоличке цркве и вредан пажње објекат ватрогасног друштва.

Израдом планске документације је потребно регулисати следеће: планирати радну зону, основно комунално опремљену, за изградњу погона за прераду и складиштење пољопривредних производа и других компатабилних делатности; обезбедити нову локацију за пијацу ван уличног коридора; стварати услове за формирање спортско рекреативних површина; стварати услове за проширење водозавхвата; стварати услове за

изградњу УПОВ-а; стварати услове за реконструкцију и изградњу насељске инфраструктуре и др.

Граница грађевинског подручја насеља је дефинисана Планом генералне регулације Каравукова ("Службени лист општине Оџаци", број 13/08).

Насељено место Српски Милетић

Насеље Српски Милетић се налази у северном делу општине Оџаци. Кроз насеље пролазе два државна пута I реда број 3 (од границе Србије са Хрватском – Богојево - Српски Милетић – Оџаци – Кула – Србобран - Кикинда) и број 18 (од границе Србије са Мађарском - Бачки Брег - Српски Милетић – Оџаци - Бачка Паланка - Е-70). Трасе ових путева су од значаја како за насеље тако и за општину, јер ови путеви пресецају територију општине на правцу запад-исток, односно север-југ и реципијенти су свих интегралних кретања у оквиру општине. Осим тога поред насеља пролази и канал Оџаци - Сомбор и коридор напуштене железничке пруге Оџаци - Сомбор.

На раскрсници главне улице из правца Оџака ка Сомбору и улице која води ка друмском мосту у правцу Богојева, формиран је данашњи центар насеља којим доминира Римокатоличка црква и Дом културе новије изградње. У оквиру центра, на главној раскрсници, налазе се и објекат месне канцеларије, основне школе и ватрогасног дома. Православна црква је лоцирана у непосредној близини, у улици паралелној са главном улицом.

За насеље је неопходна урбанистичка разрада, како би се дефинисало следеће: радне зоне за мање пословне погоне, чиме би се омогућило измештање пословања из простора намењеног становању, односно отворила би се могућност привлачења инвеститора, дефинисање простора за изградњу објеката везаних за пољопривредну производњу (мини фарме, складишта, силоси, сушаре и др.), дефинисање услова градње у центру насеља, са лоцирањем простора неопходног за функционисање насеља (пијаца, школа, верски објекти, парковске површине и сл.), измештање транзитног саобраћаја ван насеља планирањем обилазница, дефинисање зоне водозахвата у смислу омогућавања утврђивања зона санитарне заштите, планирање простора за спорт и рекреацију дуж канала ДТД са могућношћу изградње туристичких објеката на истом потезу, проширење гробља и друго.

Планирано је задржавање постојеће површине грађевинског подручја насеља, са евентуалним проширењима која би обухватила бесправно саграђене објекте.

Граница грађевинског подручја насеља ће бити дефинисана Планом генералне регулације.

Насељено место Дeroње

Насеље Дeroње се налази у југозападном делу општине Оџаци. Насеље је изграђено на левој обали Мостонге на лесној тераси. Атар Дeroња има издужен неправилан облик.

Дeroње припада војвођанском типу насеља, са правим широким улицама. Насеље има правилан облик, а дужа оса има правац североисток-југозапад. Објекти су грађени дуж регулације улучних коридора на "бразду" и "уз пут". У средишњем – централном делу, блокови су издељени на мање грађевинске парцеле, по ободу насеља парцеле су веће – делови блокова су неизграђени. Објекти су уједначене спратности, углавном приземни.

У центру насеља су смештени јавни објекти.

Планом генералне регулације су дефинисане: површине за становање (постојеће и планирано проширење), рад, јавне објекте и сервисе (образовање, комунално, социјално, саобраћај и инфраструктурно опремање), спорт и рекреација и мере за очување животне средине, стварање планског основа за уређење парковских површина површина за спорт и рекреацију на потесу Мостонга Бара и Стара Мостонга, обезбеђење локације капеле и др.

Граница грађевинског подручја насеља је дефинисана Планом генералне регулације насеља Дероње ("Службени лист општине Оџаци", број 8/07).

Насељено место Ратково

Са географског становишта положај Раткова у општини Оџаци је веома повољан. Повезан је локалним путевима као и железничком пругом са већим местима у околини и важнијим економским и културним центрима. Ратково је удаљено од Дунава око 20,0km, а ближе насељу су и канали Дунав – Тиса - Дунав. У близини су излетишта: Каравуковачка шума, Камариште, Дунав код Богојева и мања језера Штранд и Провала.

Насеље је издуженог облика са правилном уличном матрицом.

Претежан вид становања је у породичним зградама на просторним парцелама са помоћним објектима намењеним пољопривредном занимању становништва. Друштвени центар је ексцентричан уз односу на насеље. Формиран је на раскрсници Улице Ратка Павловића и сучељених улица Иво Лоле Рибара и Маршала Тита. Објекти који чине центар насеља стециште су примарних функција и друштвено културног живота мештана.

Спортско рекреативне површине, нису у потпуности реализоване. Радне зоне су реализоване у западном делу насеља, непосредно уз улазно – излазне правце и уз железничку пругу.

Укупна територија насеља је пространа и омогућава да се у њеним оквирима оствари трансформација садржаја сходно новим потребама насеља.

Циљеви заштите, развоја и уређења подручја су: стварање планског основа за организовани просторни развој, заштиту и уређење насеља; рационално коришћење простора ради повећања функционалне и развојне ефикасности; задржавање становништва унапређењем квалитета живљења и обезбеђивањем услова за запошљавање; очување, унапређење и заштита природе, посебних природних вредности и непокретних културних добара; интеграција заштите животне средине у све појединачне, секторске политике и стратегије развоја; планирање и одрживо коришћење природних ресурса, добара и енергије; подстицање производње и примене технологије које смањују загађивање животне средине и производњу отпада; планирање радне зоне, основно комунално опремљене, за изградњу погона за прераду и складиштење пољопривредних производа и других делатности; стварање услова за формирање спортско рекреативних површина; стварање услова за реконструкцију и изградњу насељске инфраструктуре; проширење водозавода са обезбеђивањем зона и појасева заштите изворишта водоснабдевања; и др.

Граница грађевинског подручја насеља је дефинисана Планом генералне регулације насеља Ратково ("Службени лист општине Оџаци", број 8/10).

Насељено место Богојево

Богојево се налази у западном делу Бачке у непосредној близини Дунава. Насеље је својевремено имало веома велики чворно - транзитни значај који ће се у перспективи вероватно активирати.

Атар Богојева се налази на три морфолошка елемента: на алувијалној равни, алувијалној тераси и лесној тераси средње Бачке.

Само насеље се налази на повишеном терену лесне терасе, ван поплавних зона Дунава, на транзитној линији, државном путу I реда број 3 који пролази кроз само насеље.

Насеље Богојево са развојем луке Богојево, робно транспортног центра, радних зона, граничног прелаза за међународни друмски, железнички и водни саобраћај, ће добити функцију урбаног насеља, што значи диференцијацију специјалних функција.

Планирано је формирање нове радне зоне у северном делу насеља. Планирано је повећање спортско рекреативних површина, неопходна је рекултивација постојећих површина у насељу и у његовом непосредном окружењу. Реализација фекалне канализације са пречишћачем и гасне мреже, је такође један од елемената који ће се регулисти урбанистичким планом.

Граница грађевинског подручја насеља је дефинисана Планом генералне регулације насеља Богојево ("Службени лист општине Оџаци", број 11/05).

Насељено место Лалић

Опис границе грађевинског подручја насељеног места Лалић: граница грађевинског подручја насељеног места, почиње од геодетске тачке број 1 (тачка број 1). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у правцу југоистока, до геодетске тачке број 2 (тачка број 2). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 3 (тачка број 3). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 4 (тачка број 4). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу североистока до тромеђе к.п. број 3347, 1618 и 3326 К.о. Лалић (тачка број 5). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу југоистока до тромеђе к.п. број 1618, 3326 и 3371 К.о. Лалић (тачка број 6). Од ове тачке, граница скреће у правцу југа до геодетске тачке број 6 (тачка број 7). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до четворомеђе к.п. број 3371, 1254/1, 520 и 1615 К.о. Лалић (тачка број 8). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 7 (тачка број 9). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока, до геодетске тачке број 8 (тачка број 10). Од ове тачке, граница се креће у правцу југоистока, међном линијом која повезује геодетске тачке број 8 и 9 до геодетске тачке број 9 (тачка број 11). Од ове тачке, граница се креће међном линијом која повезује геодетске тачке број 9 и 10 до геодетске тачке број 10 (тачка број 12). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада до геодетске тачке број 11 (тачка број 13). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до геодетске тачке број 12 (тачка број 14). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, скреће у правцу севера до геодетске тачке број 13 (тачка број 15). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 14 (тачка број 16). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, међном линијом која повезује геодетске тачке број 14 и 15 до геодетске тачке број 15 (тачка број 17). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до геодетске тачке број 16 (тачка број 18). Од ове тачке, граница скреће у правцу југа до геодетске тачке број 17 (тачка број 19). Од ове тачке, граница се креће у правцу запада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 17 и 18 до геодетске тачке број 18 (тачка број 20). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу југа, међном линијом која повезује геодетске тачке број 18 и 19 до геодетске тачке број 19 (тачка број 21). Од ове тачке, граница скреће у правцу истока до геодетске тачке број 20 (тачка број 22). Од ове тачке, граница скреће у правцу југа до геодетске тачке број 21 (тачка број 23). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, међном линијом која повезује геодетске тачке број 21 и 22 до геодетске тачке број 22 (тачка број 24). Од ове тачке, граница се креће у правцу истока, међном линијом која повезује геодетске тачке број 22 и 23 до геодетске тачке број 23 (тачка број 25). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, до геодетске тачке број 24 (тачка број 26). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 24 и 25 до геодетске тачке број 25 (тачка број 27). Од ове тачке, граница се креће у правцу југоистока до геодетске тачке број 26 (тачка број 28). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 27 (тачка број 29). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 27 и 28 до геодетске тачке број 28 (тачка број 30). Од ове тачке, граница се креће у правцу југоистока до геодетске тачке број 29 (тачка број 31). Од ове тачке, граница се креће у правцу југозапада до геодетске тачке број 30 (тачка број 32). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока, међном линијом која повезује геодетске тачке број 30 и 31 до геодетске тачке број 31 (тачка број 33). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 31 и 32 до геодетске тачке број 32 (тачка број 34). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 33 (тачка број 35). Од ове тачке, граница скреће према геодетској тачки број 34 (тачка број 36). Од ове тачке, граница се

креће у правцу југозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 34, 35, 36, 37 до геодетске тачке број 37 (тачка број 37). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 37 и 38 до геодетске тачке број 38 (тачка број 38). Од ове тачке, граница се креће у правцу југозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 38 и 39 до геодетске тачке број 39 (тачка број 39). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 39 и 40 до геодетске тачке број 40 (тачка број 40). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 40 и 41 до геодетске тачке број 41 (тачка број 41). Од ове тачке граница скреће у правцу северозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 41, 42 и 43 до геодетске тачке број 43 (тачка број 42). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до тромеђе к.п. број 2043/2, 2043/1 и 3348 К.о. Лалић (тачка број 43). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада, међном линијом к.п. број 2043/1 и 2043/2 К.о. Лалић до тромеђе к.п. број 2043/1, 2043/2 и 2042 К.о. Лалић (тачка број 44). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до најсеверније тачке к.п. број 2043/2 К.о. Лалић (тачка број 45). Од ове тачке, граница се креће северозападном међном линијом к.п. број 2043/2 К.о. Лалић до геодетске тачке број 48 (тачка број 46). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 49 (тачка број 47). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада, међном линијом која повезује геодетске тачке број 49 и 50 до геодетске тачке број 50 (тачка број 48). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока, међном линијом која повезује геодетске тачке број 50 и 51 до геодетске тачке број 51 (тачка број 49). Од ове тачке, граница скреће до геодетске тачке број 52 (тачка број 50). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока, међном линијом која повезује геодетске тачке број 52 и 1 долази до почетне тачке (тачка број 1).

Опис границе грађевинског подручја је приказан у графичком прилогу број 5.1. "Грађевинско подручје, намена површина и саобраћајно решење".

Унутар дефинисане границе грађевинског подручја, је Шематским приказом уређења насеља (Графички прилози број 5.1. и 5.2.) приказана претежна намена просторних целина. Грађевински реон је подељен на 28 блокова различите намене: центар насеља, породично становање, спортско рекреативне површине, гробље, водозахват, уређај за пречишћавање отпадних вода, површине планиране за рекултивацију и саобраћајни коридори.

Становање заузима највећи део површине насеља Лалић. Као пратеће активности у зони становања могу се јавити: снабдевање становника, задовољење друштвених потреба омладине и одраслих, угоститељски објекти, обављање занатских и услужних делатности, здравствена и социјална заштита, образовне, културне и друштвене активности и друго и без стамбеног објекта.

У зони централних садржаја не могу се лоцирати делатности које буком, загађењем ваздуха, воде и земљишта, те великим обимом транспорта, негативно утичу на животну средину (индустрија, пољопривредна производња, складишта и слично).

Радни садржаји су првенствено привредне активности: индустрија, производно занаство, складиштење, прерада пољопривредних производа и слично. У овој зони је омогућена изградња и пратећих садржаја неопходних за функционисање привредних делатности.

У насељу од спортско - рекреативних терена, постоји само фудбалско игралиште, недовољно комунално опремљено, без пратећих садржаја које овакав објекат захтева.

Задржавају се постојеће локације гробља. Дозвољени су радови на уређењу истог, уз могућност изградње пратећих комуналних и других садржаја и објеката у функцији намене простора, а у складу са правилницима који дефинишу овакве просторе и датим условима.

Насељено место Бачки Грачац

Опис границе грађевинског подручја: граница грађевинског поручја насељеног места, почиње од или геодетске тачке број 1, или тромеђе к.п. број 1/1, 1654 и 3798 К.о. Бачки Грачац (тачка број 1). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у правцу југоистока до тромеђе к.п. број 1/7, 1/1 и 3798 К.о. Бачки Грачац (тачка број 2). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, скреће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 2 или тромеђе к.п. број 1/7, 1585 и 3798 К.о. Бачки Грачац (тачка број 3). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до геодетске тачке број 3 или четворомеђе к.п. број 3798, 3901, 1585 и 3828 К.о. Бачки Грачац (тачка број 4). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 4 или тромеђе к.п. број 3828, 2551 и 1585 К.о. Бачки Грачац (тачка број 5). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 5 (тачка број 6). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 2541, 2553 и 1585 К.о. Бачки Грачац (тачка број 7). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 6 (тачка број 8). Од ове тачке, граница скреће у правцу југа, до тромеђе к.п. број 2541, 1585 и 2540 (тачка број 9). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока, међном линијом к.п. број 2540 и 2541 К.о. Бачки Грачац до тромеђе к.п. број 2540, 2541 и 2543 К.о. Бачки Грачац (тачка број 10). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу међном линијом к.п. број 2540 и 2543 до тромеђе к.п. број 2540, 2543 и 2545 К.о. Бачки Грачац (тачка број 11). Од ове тачке, граница скреће у правцу истока до тромеђе к.п. број 2540, 2547 и 3800 К.о. Бачки Грачац (тачка број 12). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, пресеца канал и железничку пругу, до тромеђе к.п. број 3823, 2693 и 2684 К.о. Бачки Грачац (тачка број 13). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока, до геодетске тачке број 12 или тромеђе к.п. број 3823, 3804 и 2722 К.о. Бачки Грачац (тачка број 14). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 13 (тачка број 15). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 16 (тачка број 16). Од ове тачке, граница скреће у приближно истом до геодетске тачке број 17 (тачка број 17). Од ове тачке, граница до геодетске тачке број 18 (тачка број 18). Од ове тачке, граница се креће у правцу југозапада и долази до геодетске тачке број 19 (тачка број 19). Од ове тачке, граница се креће до геодетске тачке број 20 (тачка број 20). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, се креће правцу југозапада и долази до геодетске тачке број 21 (тачка број 21). Од ове тачке, граница скреће у правцу запада, прелази железничку пругу и долази до тромеђе к.п. број 3235, 3825 и 3236 К.о. Бачки Грачац (тачка број 22). Од ове тачке, граница се креће у правцу северозапада, међном линијом к.п. број 3236 и 3235 К.о. Бачки Грачац у дужини од 145m (тачка број 23). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, пресеца к.п. број 3236, 3237, 3238, 3239, 3240, 3241, 3242, 3243, 3244, 3245, 3246, 3247, 3248, 3930 до тромеђе к.п. број 3930, 3249 и 3932 К.о. Бачки Грачац (тачка број 24). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада до тромеђе к.п. број 3930, 3932 и 3343 К.о. Бачки Грачац (тачка број 25). Од ове тачке, граница скреће у приближно истом до тромеђе к.п. број 3343, 3344 и 1652 К.о. Бачки Грачац (тачка број 26). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 26 или тромеђе к.п. број 1517, 1652 и 3344 К.о. Бачки Грачац (тачка број 27). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до геодетске тачке број 27 (тачка број 28). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада до геодетске тачке број 28 или тромеђе к.п. број 3344, 1519 и 1594 К.о. Бачки Грачац (тачка број 29). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до геодетске тачке број 29 или тромеђе к.п. број 3345/1, 1594 и 3811 К.о. Бачки Грачац (тачка број 30). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада, пролази кроз геодетске тачке број 30 и 31 и долази до геодетске тачке број 32 или тромеђе к.п. број 3829, 3347 и 1591 К.о. Бачки Грачац (тачка број 31). Од ове тачке, граница се креће северозападном међном линијом к.п. број 1591 К.о. Бачки грачац до тромеђе к.п. број 1591, 3356 и 3357 К.о. Бачки Грачац (тачка број 32). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада до тромеђе к.п. број 3356, 3357

и 3940 К.о. Бачки Грачац (тачка број 33). Од ове тачке, граница пресеца пут и долази до тромеђе к.п. број 3940, 3363 и 3362 К.о. Бачки Грачац (тачка број 34). Од ове тачке, граница се креће у правцу северозапада и долази до тромеђе к.п. број 3363, 3362 и 3941 К.о. Бачки Грачац (тачка број 35). Од ове тачке, граница пресеца пут и долази до тромеђе к.п. број 3941, 3403 и 3404 К.о. Бачки Грачац (тачка број 36). Од ове тачке, граница се креће у правцу северозапада и долази до тромеђе к.п. број 3403, 3404 и 3942 К.о. Бачки Грачац (тачка број 37). Од ове тачке, граница пресеца пут и долази до тромеђе к.п. број 3942, 3414 и 3413 К.о. Бачки Грачац (тачка број 38). Од ове тачке, граница се креће у правцу северозапада и долази до тромеђе к.п. број 3413, 3414 и 3763 К.о. Бачки Грачац (тачка број 39). Од ове тачке, граница скреће у правцу севера до тромеђе к.п. број 3408, 3763 и 1650 К.о. Бачки Грачац (тачка број 40). Од ове тачке, граница се креће у правцу северозапада и долази до геодетске тачке број 36 (тачка број 41). Од ове тачке граница скреће у правцу североистока до тромеђе к.п. број 3763, 1653/1 и 1628 К.о. Бачки Грачац (тачка број 42). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада, пресеца канал и долази до тромеђе к.п. број 3763, 2133 и 2132 К.о. Бачки Грачац (тачка број 43). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, међном линијом к.п. број 2132 и 2133 К.о. Бачки Грачац до тромеђе к.п. број 2129, 2132 и 2133 К.о. Бачки Грачац (тачка број 44). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до тромеђе к.п. број 2133, 2129 и 3897 К.о. Бачки Грачац (тачка број 45). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада до тромеђе к.п. број 3897, 3794 и 2135 К.о. Бачки Грачац (тачка број 46). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, међном линијом к.п. број 2135 и 3897 К.о. Бачки Грачац до тромеђе к.п. број 3897, 2135 и 2134 К.о. Бачки Грачац (тачка број 47). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу и долази до тромеђе к.п. број 2134, 3897 и 3795 К.о. Бачки Грачац (тачка број 48). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 2118, 3897 и 2117 К.о. Бачки Грачац (тачка број 49). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 3897, 2117 и 2119 К.о. Бачки Грачац (тачка број 50). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада до тромеђе к.п. број 2119/1, 2116 и 3896 К.о. Бачки Грачац (тачка број 51). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу североистока до тромеђе к.п. број 2116, 2115 и 3896 К.о. Бачки Грачац (тачка број 52). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до тромеђе к.п. број 3795, 2116 и 2115 К.о. Бачки Грачац (тачка број 53). Од ове тачке, граница се креће у истом правцу, пресеца канал до пресека са међном линијом к.п. број 3795 и 2137 К.о. Бачки Грачац (тачка број 54). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, скреће у правцу североистока, међном линијом к.п. број 2137 и 3795 К.о. Бачки Грачац до тромеђе к.п. број 3791, 3795 и 2137 К.о. Бачки Грачац (тачка број 55). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока, међном линијом к.п. број 3791 и 2137 К.о. Бачки Грачац до тромеђе к.п. број 2137, 3791 и 3897 К.о. Бачки Грачац (тачка број 56). Од ове тачке, граница скреће у правцу истока до тромеђе к.п. број 3791, 3897 и 3763 К.о. Бачки Грачац (тачка број 57). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, пресеца канал и долази до тромеђе к.п. број 3763, 2143/1 и 1600 К.о. Бачки Грачац (тачка број 58). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу севара, међном линијом к.п. број 2143/1 и 3763 К.о. Бачки Грачац и долази до тромеђе к.п. број 2143/1, 3763 и 1702 К.о. Бачки Грачац (тачка број 59). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 1731, 3798 и 3763 К.о. Бачки Грачац (тачка број 60). Од ове тачке, граница скреће у правцу југистока до тромеђе к.п. број 1731, 1701 и 3798 К.о. Бачки Грачац (тачка број 61). Од ове тачке, граница скреће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 1701, 1732 и 3798 К.о. Бачки Грачац (тачка број 62). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 1758, 1670 и 3798 К.о. Бачки Грачац (тачка број 63). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 1670, 1669 и 3798 К.о. Бачки Грачац (тачка број 64). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 1669, 3798 и 1654 К.о. Бачки Грачац (тачка број 65). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у приближно истом правцу и долази до почетне тачке (тачка број 1).

Опис границе грађевинског подручја је приказан у графичком прилогу број 6.1. "Грађевинско подручје, намена површина и саобраћајно решење".

Унутар дефинисане границе грађевинског подручја, је Шематским приказом уређења насеља (Графички прилози број 6.1. и 6.2.) приказана претежна намена просторних целина. Грађевинско подручје је подељено на 60 блокова различите намене: центар насеља, породично становање, спортско рекреативне површине, радне површине, гробље, водозахват, уређај за пречишћавање отпадних вода, заштитно зеленило и саобраћајни коридори.

Становање заузима највећи део површине насеља Бачки Грачац.

Сем породичног становања, које ће и у будуће бити основни вид становања у насељу, у зони централних садржаја, је планирано поред породичног и вишепородично становање. Као пратеће активности у зони становања могу се јавити: снабдевање становника, задовољење друштвених потреба омладине и одраслих, угоститељски објекти, обављање занатских и услужних делатности, здравствена и социјална заштита, образовне, културне и друштвене активности и друго, без стамбеног објекта.

Сви постојећи објекти од општег интереса у овој зони се задржавају, са датом могућношћу изградње нових. Планирана је зелена пијаца на к.п. број 753 К.о. Бачки Грачац.

У зони централних садржаја не могу се лоцирати делатности које буком, загађењем ваздуха, воде и земљишта, те великим обимом транспорта, негативно утичу на животну средину (индустрија, пољопривредна производња, складишта и слично).

Изградња верског објекта је омогућена и у блоку 14, где постоји већи неизграђени простор.

Радни садржаји су првенствено привредне активности: индустрија, производно занаство, складиштење, прерада пољопривредних производа и слично. У овој зони је омогућена изградња и пратећих садржаја неопходних за функционисање привредних делатности.

Задржавају се постојеће спортско рекреативне површине.

Насељено место Бачки Брестовац

Опис границе грађевинског подручја: граница грађевинског подручја насељеног места, почиње од најзападније међне тачке к.п. број 1, или геодетске тачке број 1 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 1). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у правцу североистока до геодетске тачке број 2, или тромеђе к.п. број 3404, 1 и 4 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 2). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, скреће у правцу северозапада до геодетске тачке број 3 или четворомеђе к.п. број 3404, 4, 5391 и 5393 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 3). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу североистока до геодетске тачке број 4 или тромеђе к.п. број 4, 3405 и 5392 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 4). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 5 или четворомеђе к.п. број 2396, 5/1, 3417 и 2401 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 5). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу североистока до геодетске тачке број 6 или тромеђе к.п. број 5/2, 3412 и 3411 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 6). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 7 или тромеђе к.п. број 11, 12 и 3417 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 7). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до тромеђе к.п. број 12, 3452 и 3451 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 8). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада, до тромеђе к.п. број 3450, 3453 и 5392 (тачка број 9). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока, до тромеђе к.п. број 3453, 5392 и 5195 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 10). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до тромеђе к.п. број 3344, 5392 и 5195 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 11). Од ове тачке, граница се креће у правцу севера, пресеца под правим углом канал к.п. број 5195 К.о. Бачки Брестовац до пресека са југозападном међном линијом к.п. број 3458 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 12). Од ове тачке, граница скреће у правцу истока северном међном линијом к.п. број 5195 К.о. Бачки Брестовац, канал, до тромеђе к.п. број 5195,

3454 и 3458 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 13). Од ове тачке, граница се креће у правцу северозапада, прати североисточну међну линију к.п. број 3458 К.о. Бачки Брестовац до тромеђе к.п. број 3458, 3455 и 3460 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 14). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, се креће у правцу севера, до тромеђе к.п. број 3460, 3455 и 4350 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 15). Од ове тачке, граница се креће у истом правцу до тромеђе к.п. број 5350, 3455 и 3464 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 16). Од ове тачке, граница скреће у правцу истока и североистока, прати међну линију к.п. број 3455 и 3464 К.о. Бачки Брестовац до тромеђе к.п. број 3464, 3455 и 5349 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 17). Од ове тачке, граница се креће у правцу североистока, пресеца пут и долази до тромеђе к.п. број 3466, 5349 и 3467 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 18). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до тромеђе к.п. број 5349, 3466 и 3465 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 19). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. 3465, 5349 и 5195 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 20). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 5348, 3662 и 3661 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 21). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада и долази до најјужније међне тачке к.п. број 3662 и 5348 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 22). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 3663, 5200 и 3662 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 23). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 12 или тромеђе к.п. број 3663, 5200 и 73 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 24). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до тромеђе к.п. број 73, 114 и 5200 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 25). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 13 или тромеђе к.п. број 114, 115 и 5200 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 26). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до геодетске тачке број 14 или тромеђе к.п. број 115, 3664 и 5200 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 27). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 15 или четворомеђе к.п. број 5239, 193, 3667/2 и 2387 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 28). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 16 или четворомеђе к.п. број 2387, 197, 194 и 3674 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 29). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до геодетске тачке број 17 или тромеђе к.п. број 184, 3675 и 3674 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 30). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 18 или тромеђе к.п. број 272, 2390 и 3681 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 31). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до геодетске тачке број 19 или тромеђе к.п. број 3681, 3682 и 272 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 32). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до тромеђе к.п. број 282, 283 и 3682 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 33). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, пролази кроз геодетску тачку број 20 и долази до тромеђе к.п. број 283, 3682 и 5347 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 34). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 21 или тромеђе к.п. број 283, 5347 и 3869/1 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 35). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до тромеђе к.п. број 411, 412 и 3872 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 36). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу и долази до геодетске тачке број 22 или тромеђе к.п. број 412, 1282 и 5341 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 37). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, прати међну линију к.п. број 3874 и 5341 К.о. Бачки Брестовац и долази до тромеђе к.п. број 3874, 5341 и 5204 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 38). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада и долази до најзападније међне тачке к.п. број 5204 и 3874 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 39). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, прати међну линију к.п. број 5204 и 3874 К.о. Бачки Брестовац до тромеђе к.п. број 3874, 3876 и 5204 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 40). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до тромеђе к.п. број 5204, 3876 и 3877 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 41). Од ове тачке граница скреће у правцу југоистока, прати међну линију к.п. број 3876 и 3877 и долази до тромеђе к.п. број 5203, 3876 и 3877 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 42). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока и то под правим углом из тачке 42 на међну линију к.п. број 3877 и 5338 К.о.

Бачки Брестовац до пресека са истом (тачка број 43). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 5338, 3947 и 3946 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 44). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до геодетске тачке број 34 или тромеђе к.п. број 5203, 3953 и 2403 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 45). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, до тромеђе к.п. број 3953, 2406 и 3955 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 46). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до четворомеђе к.п. број 3953, 3955, 3957 и 3952 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 47). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу и долази до тромеђе к.п. број 3952, 3957 и 5335 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 48). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, пресеца пут и долази до тромеђе к.п. број 4870, 4871/1 и 5230 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 49). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до тромеђе к.п. број 4871/1, 4870 и 5312 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 50). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада и долази до тромеђе к.п. број 4869/1, 5312 и 2407 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 51). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу југозапада, пролази кроз геодетску тачку број 37 и долази геодетске тачке број 38 (тачка број 52). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 39 (тачка број 53). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада и долази до геодетске тачке број 40 или тромеђе к.п. број 1591, 1599 и 3978 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 54). Од ове тачке, граница грађевинског подручја, скреће у правцу југоистока до геодетске тачке број 41 или тромеђе к.п. број 1626, 3978 и 5321 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 55). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, до тромеђе к.п. број 1626, 5321 и 2389 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 56). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до тромеђе к.п. број 5319, 2389 и 1628 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 57). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 42 или тромеђе к.п. број 1628, 5319 и 3979 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 58). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу северозапада и долази до геодетске тачке број 43 или тромеђе к.п. број 1656, 1664 и 3979 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 59). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до геодетске тачке број 44 (тачка број 60). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада и долази до геодетске тачке број 45 (тачка број 61). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада и долази до геодетске тачке број 46 или тромеђе к.п. број 2418, 5320 и 3999 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 62). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу и долази до геодетске тачке број 47 (тачка број 63). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада до геодетске тачке број 48 (тачка број 64). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада и долази до геодетске тачке број 49 (тачка број 65). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада, пролази кроз геодетске тачке од броја 49, преко 50, 51, 52, 53, 54 и долази до геодетске тачке број 55 или четворомеђе к.п. број 4525/1, 2379, 4032 и 4031 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 66). Од ове тачке, граница скреће у правцу југозапада, прати северозападну међну линију к.п. број 4525/1 К.о. Бачки Брестовац и долази до најјужније тачке к.п. број 4034 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 67). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу северозапада, прати југозападну међну линију к.п. број 4034 К.о. Бачки Брестовац, до тромеђе к.п. број 4034, 4629 и 5226 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 68). Од ове тачке, граница скреће у правцу југорозапада, југоисточном међном линијом к.п. број 5226 К.о. Бачки Брестовац у дужини од око 110m (тачка број 69). Од ове тачке, граница скреће у правцу запада, пресеца канал и пут до тромеђе к.п. број 5274, 4341 и 5243 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 70). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада до тромеђе к.п. број 5224, 4339 и 4341 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 71). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада до тромеђе к.п. број 4339, 4341 и 4340 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 72). Од ове тачке, граница скреће у правцу истока, прати међну линију к.п. број 4340 и 4341 К.о. Бачки Брестовац и долази до тромеђе к.п. број 4340, 4341 и 5273 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 73). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока, прати међну линију к.п. број 5273 и 4341 К.о. Бачки Брестовац до тромеђе к.п. број 5273, 4341 и 5243 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 74). Од ове тачке,

граница скреће у правцу североистока, до тромеђе к.п. број 4271, 5243 и 5273 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 75). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 57 или тромеђе к.п. број 5243, 4271 и 2380 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 76). Од ове тачке, граница се креће међном линијом к.п. број 4271 и 2380, до тромеђе к.п. број 4271, 5269 и 2380 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 77). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у правцу североистока, до тромеђе к.п. број 2380, 5269 и 5227 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 78). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, пресеца пругу и долази до геодетске тачке број 58 или тромеђе к.п. број 2309, 2385 и 5227 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 79). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада и долази до геодетске тачке број 59 или тромеђе к.п. број 2309, 4035 и 5227 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 80). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до четворомеђе к.п. број 2309, 2307, 4035 и 4036 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 81). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у приближно истом правцу до четворомеђе к.п. број 2303, 4036, 2298 и 5408 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 82). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу и долази до геодетске тачке број 60 или тромеђе к.п. број 2298, 2297 и 5408 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 83). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу северозапада и долази до геодетске тачке број 62 или тромеђе к.п. број 5408, 2256 и 4056 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 84). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу североистока и долази до геодетске тачке број 63 или тромеђе к.п. број 2256, 4072 и 4063 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 85). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће југоисточном међном линијом к.п. број 4052 К.о. Бачки Брестовац, пролази кроз геодетску тачку број 64 и 65 и долази до геодетске тачке број 66 или тромеђе к.п. број 2255, 4072 и 2249 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 86). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу северозапада, пролази кроз геодетску тачку број 67 и долази до геодетске тачке број 68 или тромеђе к.п. број 4072, 2249 и 4066 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 87). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у правцу севера и долази до геодетске тачке број 69 или тромеђе к.п. број 4065, 4066 и 2249 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 88). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у правцу североистока, северном међном линијом к.п. број 2249 К.о. Бачки Брестовац, пролази кроз геодетску тачку број 70 и долази до тромеђе к.п. број 2249, 5240 и 4118 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 89). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу запада и долази до тромеђе к.п. број 5240, 5184 и 4118 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 90). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу северозапада и долази до тромеђе к.п. број 4116, 4115 и 4118 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 91). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом, прати међну линију к.п. број 4116 и 4118 К.о. Бачки Брестовац и долази до тромеђе к.п. број 4116, 4117 и 4118 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 92). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу североистока, прати међну линију к.п. број 4117 и 4118 К.о. Бачки Брестовац и долази до геодетске тачке број 75 или тромеђе к.п. број 4118, 4117 и 732 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 93). Од ове тачке, граница скреће у правцу северозапада и долази до тромеђе к.п. број 4117, 725 и 4119 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 94). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у приближно истом правцу до четворомеђе к.п. број 717, 716, 4119 и 5185 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 95). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу и долази до четворомеђе к.п. број 715, 716, 5185 и 4120 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 94). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу и долази до геодетске тачке број 76 (тачка број 97). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока до четворомеђе к.п. број 715, 4120, 2384 и 5231 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 98). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу, пресеца пут и долази до четворомеђе к.п. број 714/9, 3383/3, 2384 и 5186 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 99). Од ове тачке, граница се креће у приближно истом правцу до геодетске тачке број 77 или тромеђе к.п. број 714/9, 3383/3 и 3383/1 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 100). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока и долази до геодетске тачке број 78 или четворомеђе к.п. број 714/1, 712, 713

и 3384 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 101). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу североистока и долази до геодетске тачке број 79 (тачка број 102). Од ове тачке, граница скреће у правцу југоистока и долази до геодетске тачке број 80 или тромеђе к.п. број 707, 3384 и 2401 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 103). Од ове тачке, граница скреће у правцу североистока и долази до геодетске тачке број 81 (тачка број 104). Од ове тачке, граница грађевинског подручја се креће у приближно истом правцу и долази до геодетске тачке број 82 или тромеђе к.п. број 2401, 3398 и 1 К.о. Бачки Брестовац (тачка број 105). Од ове тачке, граница грађевинског подручја скреће у правцу северозапада и долази до почетне тачке (тачка број 1).

Опис границе грађевинског подручја је приказан у графичком прилогу број 7.1. "Грађевинско подручје, намена површина и саобраћајно решење".

Унутар дефинисане границе грађевинског подручја, је Шематским приказом уређења насеља (Графички прилози број 7.1. и 7.2.) приказана претежна намена просторних целина. Грађевински реон је подељен на 39 блокова различите намене: центар насеља, породично становање, спортско рекреативне површине, радне површине, гробље, водозахват, уређај за пречишћавање отпадних вода, заштитно зеленило, површине планиране за рекултивацију и саобраћајни коридори.

Становање заузима највећи део површине насеља Бачки Брестовац. Искључиво је заступљено породично становање.

Као пратеће активности у зони становања могу се јавити: снабдевање становника, задовољење друштвених потреба омладине и одраслих, угоститељски објекти, обављање занатских и услужних делатности, здравствена и социјална заштита, образовне, културне и друштвене активности и друго и без стамбеног објекта.

Зона центра насеља у просторној структури насеља представља место концентрације више функција, као и место концентрације људи, кретања и објеката. Зона централних садржаја је најдинамичнији и највитаљнији део и његов најстарији део.

Радни садржаји су првенствено привредне активности: индустрија, производно занаство, складиштење, прерада пољопривредних производа и слично. У овој зони је омогућена изградња и пратећих садржаја неопходних за функционисање привредних делатности.

Неопходна је изградња спортских терена за млађи узраст и простор за пасивну рекреацију старијих.

У насељу Бачки Брестовац је евидентиран већи број локалитета забарених површина, који се тренутно користе као дивље депоније или реципијенти атмосферских и отпадних вода. Неопходна је санација или рекултивација оваквих површина. С обзиром да су овакве површине неподобне за изградњу објеката, санацијом или рекултивацијом ових простора исти би могли да се користе као спортско-рекреативне површине, заштитно зеленило или рибњак и сл.

1.1.4.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насељеног места

Објекти у функцији туризма и рекреације у приобаљу Дунава

Изградња и опремање објеката, намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и слично, треба да буде првенствено од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима. Архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у пејзаж. Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозионих процеса и поремећаја режима вода, а уз услове и сагласност надлежног предузећа.

На просторима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан терен мора се користити заједнички без ограђивања и парцелисања. На овим теренима постојећа вегетација се не сме угрозити, због заштитне функције коју обавља.

Изградња објеката на водном земљишту Дунава, које осим речног корита, приобалног земљишта обухвата и водно земљиште, које износи 100 m од ножице насипа у брањеном делу, ће се вршити на основу Просторног плана подручја посебне намене међународног пловног пута Е – 80 Дунав (паневропски коридор VII).

Објекти у функцији туризма, спорта, рекреације, образовања и културе

У природним срединама као што су шуме, језера, канали, рибњаци и др., могу се планирати објекти или комплекси у функцији туризма: излетнички, ловни, здравствено-реhabилитациони; спорта и рекреације: спортови на води, стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени и др.; и образовања и културе: школе у природи, паркови, спомен обележја (уколико је неопходно утврдити општи интерес), уметничке колоније, летење позорнице, амфитеатри и сл.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, водопривреде, енергетике, туристичке организације и др.

На постојећим објектима дозвољени су радови на реконструкцији и изградњи, у складу са условима надлежних предузећа.

Марина на Дунаву

У складу са Студијом мреже марина на Дунаву у Војводини, у непосредној близини преводнице канала Богојево-Бечеј, је планирана изградња марине 3. категорије, за минимално 250 везова. Карактерише је саобраћајна доступност као и повезаност са мрежом канала ХС ДТД. Изградња и уређење овог простора је условљена израдом урбанистичког плана.

У складу са Правилником о врстама, минималним условима и категоризацији објеката наутичког туризма ("Службени гласник РС", број 69/94), марина треба да је опремљена следећим садржајима: техничко оспособљено привезиште са простором потребним за пристајање и прихват наутичког пловног објекта за туристичка крстарења, довољан број паркинг места, места за чување пловних објеката на копну у односу на број везова, складиште опреме пловног објекта, сервисни део изграђене обале, ресторан и угоститељски садржаји, продавнице животних намирница и дневних потреба, снабдевање горивом и бутан гасом, радионице и сервиси за поправке пловних објеката, опрема за подизање носивости, служба чувања и надзора пловила на води и копну.

Гранични прелаз за међународни друмски, железнички и речни саобраћај

Зона граничног прелаза за сва три вида саобраћаја (друмски, железнички и речни) по својој полифункционалности и међудржавном значају ће се реализовати израдом урбанистичког плана уз добијене услове и сагласности свих надлежних органа и институција. На овом простору поред обавезних садржаја које гранични прелази морају да обезбеде, планирано је и формирање робно транспортног центра (складишни и производни садржаји) и др. са организацијом слободне зоне у складу са правилницима који регулишу ову област.

Изградњу и уређење простора ускладити са Правилником о подручјима и објектима које обухватају гранични прелази за међународни саобраћај и гранични прелаз за погранични саобраћај ("Сл. лист СФРЈ", број 8/80) и Стратегијом интегрисаног управљања границом у Републици Србији („Сл. гласник РС", број 11/06).

Робно транспортни центар и лука Богојево

Простор луке Богојево, која треба да постане робно-транспортни центар (РТЦ), неопходно је разрадити урбанистичким планом како би се ближе дефинисао потребан простор за потребе ширење луке, односно РТЦ. Израдом плана пожељно је обухватити и садржаје у непосредној близини луке (друмски и железнички гранични прелаз, погранична железничка станица и др.).

На овом простору планирати изградњу нових објеката за складиштење, паковање и претовар робе. Планирати објекте и опрему неопходну за остваривање међусобне повезаности воденог, друмског и железничког саобраћаја ради бржег и економичнијег превоза робе. Проширити капацитет оперативне обале, постојећи железнички колосек од железничке станице до луке реконструисати. Обезбедити добре везе са мрежом државних путева друмског саобраћаја.

Објекти у функцији пољопривредне производње

Изградња објеката у функцији пољопривредне производње ће се вршити на пољопривредном и водном земљишту, а у складу са овим планом, Законом о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 61/06, 65/08 и 41/09), Законом о водама ("Службени гласник РС", број 46/91, 53/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05 и 30/2010) и другим законима, прописима и нормама за одређену област, а односи се на: објекте намењеним преради и финалној обради пољопривредних производа; бјекте за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња; фарме; објекти за смештај пољопривредне механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа (пољопривредне економије, машински парк); пољопривредна домаћинства (салаше) и др.

Објекти у функцији експлоатације природних ресурса

То су простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина (глина, шљунак, песак, термалне воде, нафта, гас).

Простори за ове намене планирају се на основу решења надлежног министарства за енергетику (Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине).

Уколико се простор за експлоатацију минералних сировина налази на пољопривредном земљишту, одобрење за експлоатацију се мора прибавити од Министарства за пољопривреду.

Објекти намењени преради и финалној обради пољопривредних производа

Поред дефинисаних радних зона (постојеће и планиране), омогућена је и изградња производних објеката на земљишту од 6. и више, бонитетне класе.

Организација оваквих објеката је омогућена и на постојећем изграђеном земљишту које се користи као пољопривредна економија или фарма, а у складу са прописима и нормама који дефинишу одређену делатност.

Објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривредне производње, се могу градити и уз пољопривредне објекте, како би се заокружио производни циклус, а у складу са прописима и нормама.

Новоформирани комплекс прераде и финалне обраде пољопривредних производа, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха).

Морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5m до мреже јавних путева; морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру зоне, комплекса или парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни и објекти снабдевања.

Куће за одмор

Куће за одмор се могу градити у склопу спортских, рекреативних, туристичких и сличних зона, на просторним целинама: приобаља реке Дунав и зони шума, туризма, рекреације, пољопривредне производње.

Минимална парцела је 250 m², или се задржава постојећа.

Куће за одмор се граде од природног материјала. Укупна нето површина куће за одмор износи највише 60m². Спратност куће за одмор је приземље, приземље и поткровље.

Дозвољава се изградња лођа, тремова и пергола испред и у склопу објеката према осунчаним просторима, истакнутим природним садржајима и видиковцима. Те површине, уколико нису застакљене, не улазе у састав дозвољене површине објекта.

Архитектонска обрада објекта мора се прилагодити непосредном асмбијенту и околном пејсажу. Делови зграда, њен структурални склоп су од утицаја на обликовање и визуелни изглед (прозори, стрехе, димњачке капе, тремови са гредним системом и јастуцима) уз велику примену дрвета, морају бити у духу војвођанске куће и архитектонског наслеђа овог подручја.

Радне зоне

Ради груписања објеката, односно комплекса који у погледу простора, саобраћаја, инфраструктуре или радног процеса, могу потенцијално да угрозе стање животне средине у насељима, омогућена је изградња производних, складишних и других објеката ван грађевинског подручја насеља, што ће бити дефинисано плановима детаљне регулације.

Новоформирани комплекс радне зоне, мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха).

Морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5 m до мреже јавних путева; морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру зоне, комплекса или парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни и објекти снабдевања.

Садржаји уз саобраћајне коридоре

Ова зона представља зону око државних путева I и II реда, као и општинских локалних и некатегорисаних путева, у којој се могу градити нови и реконструисати постојећи путни садржаји и садржаји транзитног туризма, у зони од 150 m са сваке стране пута. Спратност наведених објеката треба да је макс. П+1+Пот.

У заштитном појасу јавног пута могу се градити, односно постављати: водовод, топловод, канализација, железничка пруга, електро и ТТ водови, постројења и слично уз предходно прибављање сагласности и услова од управљача пута.

У појасу ширине од 150m (који чине заштитни појас и појас контролисане изградње), са обе стране државних путева I и II реда и општинских локалних и некатегорисаних путева, ван насеља, могу се градити нови и реконструисати постојећи путни и садржаји транзитног туризма. Све садржаје уз ове путеве кординисано прикључивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400m између прикључака уз услове и сагласност управљача пута.

У заштитно пружном појасу, ширини од 200m са обе стране пруге, се могу градити стамбени, пословни, помоћни и слични објекти, копање бунара, резервоара, септичких јама, подизање далековода, али не ближе од 25 метара рачунајући од осе крајњег колосека. За изградњу објеката ближе од 25m неопходна је сагласност управљача.

У заштитном појасу пловних путева дозвољена је нова изградња и реконструкција постојећих објеката у функцији водног саобраћаја као и туристичко - рекреативних садржаја.

1.2. Урбанистички и други услови за уређење и изградњу површина и објеката јавне намене и мреже саобраћајне и друге инфраструктуре

1.2.1. Површине и објекти јавне намене

На површинама намењеним за јавне потребе остварују се општи, заједнички интереси и квалитет живљења у граду, изградњом објеката јавних служби и комуналних делатности, саобраћајних површина и објеката остале инфраструктуре. Јавно коришћење простора, обезбеђује се изградњом и концентрацијом садржаја за јавну употребу и уређивањем простора на начин који одговара таквој употреби. Изградња и уређење објеката јавне намене ће се вршити у складу са нормама, условима и правилницима који их дефинишу.

Већи део јавних служби је планиран у складу са пројекцијама демографског развоја.

Површине јавне намене су:

- комунална инфраструктура,
- комунални садржаји,
- образовање,
- социјалне установе,
- здравство,
- култура,
- локална самоуправа и управа и сл.

Саобраћајни коридори, као јавна површина, ће се користити за потребе изградње објеката јавне намене, као што је: инфраструктура, паркинзи за путничке аутомобиле или теретна возила, паркови, јавне чесме, спомен обележја, рекламни панои, комунални објекти и друго.

Дате трасе инфраструктурних коридора, као и пратећих објеката су шематске, а коначне ће бити дефинисане пројектно техничком документацијом, у складу са правилницима који дефинишу одређене области. Омогућено је постављање (изградња) инфраструктурних коридора и на грађевинском земљишту у приватној својини, уз остваривање права службености пролаза.

Омогућено је формирање грађевинских парцела за потребе објеката инфраструктуре, са површинама која дозвољава несметано функционисање свих система инфраструктуре.

Јавне службе ће се развијати према нормативима и стандардима који су утврђени одговарајућим прописима. Могућа су минимална одступања према условима планираних служби и локацијским условима.

Објекти здравствене делатности и социјалне заштите

Ближи услови одређени су Правилником о условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима обављања здравствене делатности ("Службени гласник РС", број 43/06, 112/09 и 50/10).

Ближи услови за објекте социјалне заштите регулисани су Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности и нормативима и стандардима за обављање делатности установа, социјалне заштите за смештај пензионера и других старих лица ("Службени гласник РС", број 44/93, 60/93, 73/02 и 66/03, 102/04, 34/09 и 76/09).

Угоститељски објекти

Правилником о стандардима за категоризацију угоститељских објеката за смештај и разврставању ("Сл. гласник РС", број 41/10 и 103/10) разврставају се угоститељски објекти по врстама услуга које пружају и прописују минимални услови у погледу

изградње, уређења и опремања угоститељских објеката, као и услови, начин и поступак њихове категоризације.

Школски и предшколски објекти

Школски и предшколски објекти се лоцирају у стамбеним зонама, у близини саобраћајница, заштићени од буке и аерозагађења. Локација треба да има довољно простора за изградњу пратећих садржаја, као што су дечија игралишта, спортски терени и друго. Објекти морају бити снабдевени довољном количином хигијенски исправне воде за пиће и хигијенским уклањањем отпадних вода. Наведена област је регулисана Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу ("Сл. гласник РС", број 50/94, и 6/96).

Објекти културе, физичке културе, спорта и рекреације

Објекти културе су пратећи садржаји насеља. За објекте физичке културе, спорта и рекреације обезбеђују се посебне површине у насељу или издвојене од насеља са специјалним условима. Правилником о условима за обављање спортских активности и делатности ("Сл. гласник РС", број 30/99) прописани су ближи услови за наведене објекте.

Гробља

Приликом одређивања локације за гробља мора се посебно водити рачуна о заштити изворишта за снабдевање водом, објеката за снабдевање водом за пиће, геолошком саставу тла, као и санитарним и другим условима прописаним за подизање гробља сходно Закону о сахрањивању и гробљима ("Сл. гласник СРС", број 20/77, 24/85, 6/89 и "Сл. гласник РС", број 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 и др закон).

1.2.2. Саобраћај

За подручје обухвата Просторног плана општине Озаци основни услови и правила грађења за саобраћајну инфраструктуру су:

Друмски саобраћај

- Основне путне правце - државне путеве I реда, градити у оквиру планираних коридора са припадајућим експлоатационо-техничким елементима за овај ранг путева у складу са Законом о путевима Србије и другим прописима и техничким стандардима,
- При одабиру траса ових путних праваца водити рачуна да се што мање заузима ново пољопривредно земљиште, као и да се делимичном комасацијом што мање нарушава постојећа организација атара, пошто је иста урађена за територију општине,
- Дуж ових путева број укрштања са атарским путевима свести на оптималну меру,
- Елементи пута овог стандарда треба да обезбеде одговарајући ниво безбедности саобраћаја (у раскрсницама, у укрштањима са железничким пругама и др.),
- Путеви овог нивоа морају да испуњавају следеће услове:
  - минимална регулациона ширина 25m;
  - минимална носивост за средње тешки саобраћај;
  - минимално осовинско оптерећење 11,5t;
  - коловоз од минимално две саобраћајне траке (2 × 3,5 m),
- Државни пут I реда, на правцу постојећег државног пута I број 3, у 1. фази треба изградити на деоници од граничног прелаза Богојево до везе са државним путем I

- реда број 18, између Српског Милетића и Оџака, како би се функционално решили садржаји у зони граничног прелаза, као и обилазницу код насеља Лалић,
- Трасу постојећег државног пута I реда број 18, треба реконструисати и изградити обилазнице код Српског Милетића - Оџака и Дероња, са елементима који одговарају рангу осталих државних путева I реда,
  - Државне путеве II реда, број 104 (Оџаци – Ратково - Пивнице) и број 102 (Бач – Ратково - Нови Сад) пројектовати измењеном трасом код насеља Ратково, где су планиране обилазнице, са што мањим заузимањем новог пољопривредног земљишта, а са елементима који одговарају овом рангу путева; сва укрштања решити у нивоу са обезбеђењем одговарајућег нивоа безбедности; дуж ових путева број укрштања са атарским путевима свести на оптималну меру,
  - Планирани државни пут II реда Богојево – Каравуково – Дероње планиран је по постојећој траси на деоници Богојево - Каравуково, а деоницу Каравуково - Дероње у оквиру планираног коридора, пројектовати тако да што мање заузима ново пољопривредно земљиште са елементима који одговарају овом рангу пута; сва укрштања решити у нивоу са обезбеђењем одговарајућег нивоа безбедности; дуж ових путева број укрштања са атарским путевима свести на оптималну меру,
  - Планиране државне путеве II реда на правцу постојећих локалних путева: Каравуково – Оџаци - Бачки Грачац - Црвенка, Бачки Грачац - Бачки Брестовац – Стапар и Бачки Грачац - Крушчић - Црвенка радити са што мањим заузимањем новог пољопривредног земљишта, а са елементима који одговарају овом рангу путева. Број укрштања у нивоу са атарским путевима свести на оптималну меру, са обезбеђењем одговарајућег нивоа безбедности,
  - Путеви овог нивоа морају да испуњавају следеће услове:
    - минимална регулациона ширина 20m;
    - минимална носивост за средње тешки саобраћај;
    - минимално осовинско оптерећење 11,5 t;
    - коловоз од минимално две саобраћајне траке (2 × 3,5 m),
  - Општински путеве: Бачки Брестовац - Српски Милетић, Бачки Грачац - Руски Крстур, Ратково - Лалић, Каравуково – Камариште - Вајска са краком до преводнице (планиране марине), Богојево - река Дунав, Каравуково - Српски Милетић, Богојево - погранична железничка станица Богојево, пројектовати по постојећим трасама путева нижег реда и планираним коридорима са што мањим заузимањем новог пољопривредног земљишта, а са елементима који одговарају овом рангу путева а сва укрштања решити у нивоу са обезбеђењем одговарајућег нивоа безбедности,
  - Путеви овог нивоа морају да испуњавају следеће услове:
    - минимална регулациона ширина 16m;
    - минимална носивост за лаки саобраћај;
    - минимално осовинско оптерећење 6t;
    - коловоз од минимално две саобраћајне траке (2 × 2,75m),
  - Државне путеве I и II реда у насељеним местима пројектовати као насељске саобраћајнице са елементима уличног профила који омогућује диференцијацију моторног и немоторног саобраћаја, обостраним пешачким стазама и по могућству бициклистичком стазом; у зависности од обима саобраћаја предвидети светлосно регулисање саобраћаја на раскрсницама и друге мере регулативе у циљу заштите насељских функција,
  - Укрштање путева, путева и пруга обезбедити на следећи начин:
    - Међусобно укрштање државних путева I реда решити са денивелацијама,
    - Остала међусобна укрштања јавних путева обезбедити одговарајућом прегледношћу и другим мерама безбедности,
    - Укрштање железничке пруге са државним путем I реда предвидети денивелисано, а укрштање са осталим путевима осигурати са путним

- прелазима са браницима или полубраницима,
- аутобуска стајалишта ван насеља на државним путевима I и II реда морају бити одвојена за сваки смер и издвојена ван коловоза (проширење коловоза); проширење коловоза за аутобуски перон је дужине најмање 12m а ширине 3m, док на осталим путевима морају бити најмање обележена на коловозу; сва стајалишта морају бити опремљена надстрешницом за путнике, уздигнутим пешачким платоом у односу на коловоз и др.
- локација саобраћајних станица треба да обезбеди laku везу са истим или другим типом саобраћаја, да има добро урађен приступ и довољно обезбеђене површине за паркирање јавних и личних возила, долазак и одлазак путника и транспорт робе. Ближи услови одређени су Правилником о ближим саобраћајно - техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Службени класик РС", број 20/96, 18/2004, 56/2005).

Железнички саобраћај

Неопходно је у оквиру постојећег коридора магистралне железничке пруге Суботица – Богојево - државна граница извршити реконструкцију:

- колосека од пограничне железничке станице Богојево до државне границе, како би се остварио ниво техничких карактеристика као и на деоници Суботица - Богојево (дозвољено осовинско оптерећење 200 kN, дозвољена маса 72N/m'),
- реконструкцију пограничне железничке станице Богојево,
- извршити реконструкцију регионалне пруге од железничке станице Богојево до Дунавске обале, односно луке "Богојево",
- извршити електрификацију железничких пруга Нови Сад - Богојево, Суботица - Богојево и Каравуково - Бач,
- број пружних прелаза ће се оптимизирати и опремити тако да одвијање оба вида саобраћаја буде на одговарајућем сигурносно-безбедном нивоу,
- за постојеће железничке пруге, које су ван употребе, задржавају се коридори, а на основу саобраћајно-техничко-технолошке студије, коју је неопходно урадити, донеће се коначна одлука о потреби и економској оправданости за њихову ревитализацију,
- при реконструкцији и модернизацији железничке инфраструктуре неопходно је задовољити услове и нормативе Закона о железници ("Сл. Гласник РС", број 18/05) као и нормативе Железница Србије (Правилници 314 и 315).

Водни саобраћај

За пловне канале: Бечеј-Богојево, Бачки Петровац - Каравуково и Оџаци - Сомбор неопходно је обезбедити пројектоване карактеристике.

Постојеће пристаниште - товариште на каналу Бечеј - Богојево код Оџака неопходно је реконструисати.

За привреду је омогућена изградња лука и пристаништа за сопствене потребе са складишним садржајима на наведеним пловним каналима, на локацијама разрађеним плановима детаљне регулације.

Уредити и опремити марину уз Дунав на каналу Богојево - Бечеј (код преводнице).

Ваздушни саобраћај

Кад је у питању ваздушни саобраћај на пољопривредном земљишту могу се уредити-градити летишта, која треба да испуњавају услове који су прописани за безбедно полетање и слетање ваздухоплова који се користе у пољопривреди, шумарству, за спортске активности и сл. као и аеродроми који ће се користити за летење за

сопствене потребе. Локације и услови градње ће се одредити према условима надлежних (Директорат за цивилно ваздухопловство републике србије) за ову врсту објеката.

Услови за изградњу у заштићеном коридору

У заштитном појасу поред јавног пута ван насеља забрањена је изградња грађевинских објеката, као и постављање постројења, уређаја инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја пута, као и постројења, уређаја и инсталација који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу.

У заштитном појасу јавног пута могу се градити, односно постављати: водовод, топловод, канализација, железничка пруга, електрични и ТТ водови, постројења и слично уз предходно прибављање сагласности и услова од управљача пута.

Заштитни појас са сваке стране пута има ширине: за државне путеве I реда - аутопутева је 40m, за остале државне путеве I реда 20m, за путеве II реда 10m, а за општинске (локалне и некатегорисане) 5m.

У насељеним местима заштитни појас и услови градње у заштитном појасу одређују се Урбанистичким плановима насеља.

На раскрсници јавног пута са другим путем и укрштање јавног пута са железничком пругом у нивоу у зони потребне прегледности забрањена је свака градња и друге радње (подизање засада и сл.) које би ометале прегледност јавног пута.

У појасу ширине од 150m (који чине заштитни појас и појас контролисане изградње), са обе стране државних путева I и II реда и општинских локалних и некатегорисаних путева, ван насеља, могу се градити нови и реконструисати постојећи путни садржаји и садржаји транзитног туризма. Све садржаје уз ове путеве координисано прикључивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400m између прикључака уз услове и сагласност управљача пута.

Приликом пројектовања јавних путева потребно је утврдити миграторне таласе фауне како би се обезбедили пролази на јавним путевима (подземни пролази код државних путева I реда).

Заштитни појас железничке пруге обухвата земљишни појас ширине 200m са обе стране пруге рачунајући од осе крајњих колосека. Код реализације одрежених садржаја у насељу у зони железничке пруге треба имати у виду следеће :

- пружни појас обухвата простор између, испод колосека и 8m од крајњих колосека, као и ваздушни простор изнад пруге у висини од 12m, односно 14m код далековода преко 220kV, рачунајући од горње ивице шине. У пружном појасу могу се градити само објекти и постројења у власништву железнице, а изузетно уз предходну сагласност ЖТП, објекти и постројења других предузећа који служе за утовар и истовар робе на железници.

- у заштитно пружном појасу, ширини од 200m са обе стране пруге, се могу градити стамбени, пословни, помоћни и слични објекти, копање бунара, резервоара, септичких јама, подизање далековода, али не ближе од 25 метара рачунајући од осе крајњег колосека. За изградњу објеката ближе од 25m неопходна је сагласност управљача.

- у заштитно пружном појасу се могу паралелно постављати подземна комунална и друга инфраструктура, али не ближе од 8m рачунајући од осе крајњих колосека.

1.2.3. Водопривредна инфраструктура

На територији општине Оџаци за снабдевање насеља водом планиран је и општински водозахват са задржавањем постојећих насељских водозахвата као прелазног решења. Водозахват се планира северозападно од Оџака према споју канала Бечеј - Богојево и Оџаци - Сомбор. Потребно је вршити строгу контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Овај простор је потребно заштитити у смислу резервисања за ову

намену (како је дато у графичком прилогу). За простор општинског водозахвата ће се, након истражних радова којим ће се оправдати његова локација, урадити одговарајући план, који ће садржати потребне елементе заштите у складу са одредбама Правилника о начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Сл. гласник РС", број 92/08 и 30/10). Снабдевање санитарном водом и евакуација отпадних вода за објекте који се налазе на простору општине изван грађевинских реона насеља и којима није доступна насељска комунална и енергетска инфраструктура, ће се вршити за сваки објекат посебно уз потпуну примену мера заштите животне средине и уз услове надлежних предузећа (за објекте викенд зоне, спортско - рекреативних површина, граничног прелаза и луке Богојево, сточних фарми и других објеката).

Правила уређења и грађења:

- Снабдевање водом становништва вршити из артешких водоносних слојева уз строгу контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Посебну пажњу посветити избору места за бушење бунара, као и регулисања зона и појасева санитарне заштите изворишта водоснабдевања, а све према Закону о водама.
- Снабдевање технолошким водом индустрије на простору општине Оџаци могуће је из првог водоносног слоја (фреатска издан), односно захватањем из речних и каналских система уз сталну контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Висококвалитетну воду (санитарну воду) могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехрамбена индустрија) и то самосталним водозахватима (уз кондиционирање) или испоруком са насељских водозахвата.
- Око свих постојећих и планираних изворишта подземних вода, као и објеката који су у функцији водоводног система (резервоари, црпне станице и доводи) дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите изворишта према Закону о водама.
- Наставити, односно започети изградњу неопходних објеката на мрежи (резервоари, црпне станице, постројења за кондиционирање и др.), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедили потребни капацитети.
- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације.
- Трасе регионалних система, трасу за довод сирове воде са планираног општинског водозахвата до централног постројења за кондиционирање пијаће воде, односно трасе магистралних цевовода за развод до осталих насељених места пожељно је планирати уз постојеће саобраћајнице, а према усвојеним пројектним решењима.
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу и условима путне привреде.
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељском уређају за пречишћавање отпадних вода (УПОВ) до следећих параметара:

• БПК ₅ средњи дневни	до 25mg/l
• ХПК	до 125mg/l
• суспендоване материје	до 35mg/l
• укупан азот	до 15mg/l
• укупан фосфор	до 2mg/l
• масти и уља (етарски екстракт)	до 0,1mg/l
• штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама у водама ("Службени гласник СРС", број 31/82)	
- Атмосферску канализацију градити у принципу са отвореним јарковима, делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице (обострано или једнострано), у зависности од техничких и економских услова.
- Атмосферске и условно чисте техниолошке воде (расхладне и сл.) чији квалитет одговара 2.6 класи воде могу се без пречишћавања упустити у мелиорационе

канале. За атмосферске воде са зауљених или задрљаних површина (бензинска пумпа и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворене канале предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник). Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1mg/l а концентрација суспендованих материја не већа од 35mg/l.

- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти.
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама, обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима.
- Улив атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале извести на начин како би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.
- Објекте за прикупљање и третман атмосферских и санитарно-фекалних, односно технолошких вода потребно је радити сепаратно и строго одвојено.
- Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим Правилницима који обрађују ове услове, а нарочиту пажњу посветити сигурности и трајној заштити подземних и површинских вода.
- Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или реку Дунав било какве воде осим атмосферских или условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају 2.6 класи (2.класа за Дунав). Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале или Дунав, исте се морају обавезно пречистити како примарно, тако и секундарно, а до траженог степена квалитета.
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту.
- Забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама. У случају да је у насељу изграђена канализација, потребно је општинским прописом предвидети обавезно прикључење објеката.
- Уређивање отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала, биће дефинисано изразом одговарајуће пројектно-техничке документације и претходним условима надлежног водопривредног предузећа.
- Из разлога даљег несметаног функционисања мелиоративног система за одводњавање на простору општине Оџаци, неопходно је сачувати интегритет детаљне каналске мреже и припадајућих објеката, којима се ни на који начин не сме угрозити стабилност, сигурност и функционалност, као ни утицај на водни режим.
- Према одредбама Закона о водама, по круни, у косинама и у ножици насипа за одбрану од поплава није дозвољена изградња било каквих објеката који предвиђају укопавање у тело насипа, односно нису дозвољени никакви грађевински радови који задиру у геометрију насипа, чиме би се довела у питање његова стабилност и функционалност као одбрамбеног објекта који штити општину Оџаци од високих вода Дунава. У појасу од 100m у брањеној зони насипа према брањеном подручју, као и у зони од 60m од краја небрањене косине насипа (према Дунаву) није допуштена изградња било каквих објеката, укопавање цеви, засецање постојећег покровног слоја и томе слично, осим према датим условима (насипање терена, и сл.). Предвиђени објекти у наведеној зони морају бити такви да се за време њихове изградње и каснијег функционисања не наносе оштећења на водопривредним заштитним објектима. Надаље није дозвољена садња било каквог зеленила у овој зони (осим шумског заштитног појаса) пошто би то могло угрозити функционалност одбрамбене линије. Потом у небрањеном појасу између минор корита реке Дунав и насипа прве одбрамбене линије није дозвољена изградња стамбених објеката. За планирање било каквих објеката у брањеној или

небрањеној зони насипа потребно је исходovati водопривредне услове од надлежног водопривредног предузећа.

- У зони насипа друге линије одбране и 10m од ножице насипа није дозвољена градња било каквих објеката. Није дозвољено било какво прокопавање или бушење без претходних услова надлежног водопривредног предузећа. Забрањује се одношење или позајмљивање материјала који се налази у насипу друге линије и у његовој непосредној околини. Пројектована кота круне друге линије одбране износи оријентационо 84,7 m нм.
- Ради заштите даљег несметаног функционисања мелиоративног система, односно система за одвођавање на подручју обухваћеном просторним планом, односно на подручју општине Оџаци, потребно је сачувати интегритет детаљне каналске мреже и припадајућих објеката. Овај се критеријум може подвести под услов да је план потребно урадити уз поштовање услова да се ради обезбеђења радно-испекционих стаза за одржавање канала у зони 5 до 15 m од ивице канала не дозвољава изградња објеката, постављање ограда, садња трајних засада и слично. Наведено растојање би требало схватити условно, будући да оно зависи од реда, важности и положаја канала. У случају да план предвиђа неки садржај у предметној зони неког канала у накнадном поступку би се дефинисали сви потребни услови за тај конкретан случај.
- Сви садржаји предвиђени просторним планом у зони водопривредних објеката у склопу неког од система за одводњавање не смеју на било који начин да угрозе њихову стабилност, сигурност и функционалност као и да утичу на водни режим.

1.2.4. Енергетска инфраструктура

Услови за изградњу електроенергетске инфраструктуре

- Трафостанице градити као зидане, монтажно бетонске и стубне, за рад на 20kV напонском нивоу;
- Стубна трафостаница може бити изграђена у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника, најмање 3,0m од стамбених и других објеката;
- Високонапонска и средњенапонска мрежа у атару се може градити надземно, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима;
- Око надземних 110kV далековаода обезбедити коридор од 50m (по 25m од далековаода са обе стране), око 400kV обезбедити коридор од 70m (по 35m од далековаода са обе стране), у којима се не могу градити објекти без сагласности власника далековаода, а око 10kV и 20kV, надземних водова обезбедити коридор од по 5m са обе стране осе далековаода, у којем неће бити дозвољена градња, као ни засађивање високог растиња без претходне сагласности надлежног предузећа;
- Изградња електроенергетске инфраструктуре ће се вршити у складу са важећим прописима и нормама;
- Трафостаница монтажно бетонска (зидана), може бити постављена (изграђена) на јавној површини, унутар комплекса или унутар објекта на парцели власника, најмање 3 m од стамбених и других објеката.
- Опште мере предвиђене законским и другим прописима, подразумевају нормативе и стандарде који се примењују при изградњи ове врсте објеката као и при избору опреме и уређаја.

Термоенергетска инфраструктура

Гасоводи високог и средњег притиска и објекти у саставу гасовода

Уређаји у саставу гасовода високог и средњег притиска, мерно-регулационе станице, компресорске станице, чистачке станице и блок станице/блокадни вентили са

издувавањем, морају се лоцирати да задовоље прописана растојања од различитих објеката.

Код преласка у близини или паралелног вођења гасовода уз друге објекте одстојање не сме бити мање од:

- 10m од спољне ивице путног појаса магистралних путева,
- 5m од спољне ивице путног појаса регионалних и локалних путева,
- 20m од спољне ивице пружног појаса железничке пруге, осим ако је гасовод постављен на друмски или железнички мост,
- 15m од крајње осе индустријског колосека,
- 1m (мерено хоризонтално) од темеља грађевинских објеката, уколико не угрожава стабилност објекта,
- 0,5m од спољне ивице других укопаних инсталација и мелиорационих објеката,
- 10m од ножице насипа регулисаних водотока и канала, а у складу са надлежним водопривредним предузећем,
- Удаљеност укопаног гасовода средњег притиска од улучне стубне електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толико да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5m,
- ако се гасовод поставља испод саобраћајнице прокопавањем те саобраћајнице, полаже се у ров на пешчану постељицу и са двоструким антикорозионом изолацијом, према прописима,
- ако се гасовод поставља испод саобраћајнице бушењем рова испод те саобраћајнице, мора се употребити одговарајућа заштитна цев гасовода,
- при укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса треба да је између 60° и 90°,
- ове удаљености могу бити и мањи уз услове и сагласност надлежних органа и институција.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Гасовод ниског притиска се води подземно и изузетно надземно. Када се гасовод води подземно, дубина полагања гасовода је мин. 0,8m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж тупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

Траса ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре.

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње. Надземно полагање дистрибутивног гасовода се врши само изузетно, уз посебну заштиту од механичких, температурних и утицаја стварања кондензата.

Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толико да не угрожава стабилност стубова, мин. 0,5m.

Надземни делови гасовода морају бити удаљени од стубова електричне мреже за најмање висину стуба увећану за 3m, удаљеност подземног цевовода гасовода од стубова електричне мреже мора бити толика да не угрожава стабилност и електрично уземљење стуба и не сме бити мања од 1 m.

За гасоводе високог притиска заштитни коридор износи 30 m од осе гасовода на једну и другу страну (укупно 60 m).

Бушотине

- Удаљеност бушотине од заштитног појаса пловног канала, железнице, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине,
- Од ивице појаса путева првог и другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15m,
- Објекти за експлоатацију нафте, земних гасова и слојне воде не смеју бити удаљени мање од 30m од ивице јавних објеката и стамбених зграда и 10m од ивице појаса јавних саобраћајница и заштитног појаса далековода и телефонских линија,
- Удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шума,
- Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине, а код осталих објеката и постројења, од најистакнутијег дела у правцу мерења,
- У случају изградње објеката од стране будућих инвеститора, који би градили своје објекте наопходна је сагласност надлежног предузећа или установе.

1.2.5. Телекомуникациона инфраструктура

Услови за изградњу телекомуникационе и РТВ инфраструктуре

- ТТ мрежа ће се у потпуности градити подземно, изузетно надземно уколико то техничке могућности захтевају или је економски оправдано;
- Изградња мреже ће се вршити у складу са потребама, важећим прописима и нормама за одређену инфраструктуру;
- Ван насеља за потребе туристичких и других садржаја у оквиру предвиђених планом, телекомуникациона мрежа ће се полагати у коридорима саобраћајница;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена, се могу градити у привредним зонама и атару;
- Објекат за смештај телекомуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни, или смештен на стубу;
- Комплекс са телекомуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- У комплекс се поставља антенски стуб са антенама и контејнери базних станица;
- До комплекса за смештај мобилне телекомуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3,0m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободну површину комплекса озеленити;
- Антене се могу поставити и на фасаде постојећих објеката;
- За све радио релејне коридоре потребно је израдити Елаборате заштите слободних радио релејних коридора.

1.2.6. Комунални објекти

Одлагање комуналног отпада

Планом је предвиђено да се општина Озаци укључи у систем регионалног депоновања комуналног отпада. У том смислу ће се за потребе општине изградити трансфер станица и низ сакупљачких станица у насељима.

Планирана је локације трансфер станице уз постојећу депонију Озака, за коју је неопходна урбанистичка разрада.

Снабдевање водом

На територији општине Озаци за снабдевање насеља водом планиран је и општински водозахват са задржавањем постојећих насељских водозахвата као прелазног решења. Водозахват се планира северозападно од Озака према споју канала Бечеј - Богојево и Озаци - Сомбор. Потребно је вршити строгу контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Овај простор је потребно заштитити у смислу резервисања за ову намену (како је дато у графичком прилогу). За простор општинског водозахвата ће се, након истражних радова којим ће се оправдати његова локација, урадити план детаљне разраде, који ће садржати потребне елементе заштите у складу са одредбама Правилника о начину одређивања и одржавања зона изворишта водоснабдевања ("Сл. гласник СРС", број 30/10).

Снабдевање технолошком водом је из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности пре и у току експлоатације.

Снабдевање санитарном водом и евакуација отпадних вода за објекте који се налазе на простору општине изван грађевинских подручја насеља и којима није доступна насељска комунална и енергетска инфраструктура ће се вршити за сваки објекат посебно уз потпуну примену мера заштите животне средине и уз услове надлежних предузећа (викенд зона, грнични прелаз и лука Богојево, сточне фарме и други објекти).

Евакуација отпадних вода

За евакуацију отпадних вода планом се предвиђа изградња фекалне канализационе мреже за сва насеља и уређаја за пречишћавање, односно потпуна санитација свих насеља у општини.

1.3. Општи и посебни услови и мере заштите живота и здравља људи и заштите од пожара, елементарних непогода, техничко – технолошких несрећа и ратних дејстава

Објекти за производњу и промет животних намирница и предмета опште употребе (ПОУ)

Производња и промет животних намирница и ПОУ, не може бити лоцирана поред ђубришта, депонија, санитарних нужника, отворених канала, фабрика које испуштају гасове, пару, димове, прашину, као и у близини других објеката који могу штетно утицати на хигијенске услове у објекту, односно хигијенску исправност производа у њима, као и на местима где би правац дувања главних ветрова могао штетно утицати на хигијенске услове у објекту или његовој околини. Објекти не могу бити на местима где могу угрожавати становање или обављање здравствене дечије или социјалне заштите.

Објекти се лоцирају на местима где је обезбеђена снабдевеност енергетским изворима, континуираним снабдевањем хигијенски исправном водом, као и одвођење отпадних вода и других отпадних материја. Ближи услови за објекте регулисани су

Законом о здравственом надзору над животним намирницама и ПОУ ("Сл. гласник СРС", број 48/77, 24/85, 29/88, 6/89, 44/91, 53/93 и "Сл. гласник РС" број 67/96, 48/94, 101/05 - и др. закон и 41/09) и Правилником о санитарно - хигијенским условима за објекте у којима се обавља производња и промет животних намирница и ПОУ ("Сл. гласник РС", број 6/97 и 52/97).

Објекти за клање животиња, обраду, прераду производа животињског порекла треба да буду ван насеља и у подручју које неће бити урбанистичким планом предвиђено за изградњу стамбених објеката, а изграђени објекти не смеју угрожавати и бити угрожени од загађивања ваздуха из других објеката, на земљишту које је са ниским нивоом подземних вода и које је склоно клизању. Ближи услови прописани су Правилником о условима које морају да испуњавају објекти за клање животиња, обраду, прераду и ускладиштење производа животињског порекла ("Сл. лист СФРЈ", број 53/89 и "Сл. гласник РС", број 11/2008 - и др. правилник и 73/2010 и др. правилник).

Пијаце или тржнице било да су отвореног или затвореног типа лоцирају се у стамбеној зони насеља или у близини, са обезбеђеним прилазима за возила за снабдевање и потрошаче. Простор треба да је попљочан уз довољан број канализационих отвора, а чесме се постављају на тржном простору, а прописано је Правилником о ближим условима који обезбеђују хигијенско поступање са животним намирницама и могућност здравственог надзора над прометом ван просторија одређених за продају ("Сл. гласник РС", број 25/76).

За објекте у којима се врши промет и производња животних намирница и ПОУ, осим већ наведених, ближи услови регулисани су следећим прописима: Правилником о техничким нормативима за пекаре ("Сл. лист СРЈ", број 13/92), Правилником о техничким нормативима за млинове за прераду жита у млинске производе ("Службени лист СРЈ", број 13/92), Правилником о условима које треба да испуњавају кланице за клање животиња из увоза ("Сл. лист СФРЈ" број 53/83), Правилником о хигијенско-техничким и санитарним условима откупних станица и откупних места за куповину пољопривредних производа ("Сл. гласник РС", број 26/86), Правилник о условима које морају да испуњавају објекти за клање животиња, обраду, прераду и ускладиштавање производа животињског порекла ("Сл. лист СФРЈ", број 53/89 и "Сл. гласник РС", број 11/2008, 73/2010 и др. правилник) Правилника о минималним техничким условима за обављање промета робе и вршења услуга у промету робе која се продаје ван пословних просторија ("Сл. гласник РС", број 47/96, 22/97, 6/99, 99/2005, 100/2007).

Објекти за снабдевање становништва водом за пиће

Објекти за снабдевање становништва водом за пиће се обезбеђују зонама и појасевима санитарне заштите који се уносе у катастарске као и у просторне и урбанистичке планове. Зона непосредне заштите обезбеђује се оградањем и може се користити само као сенокос. У ужој зони заштите није дозвољена изградња објеката постављање уређаја и вршење радњи које могу на било који начин загадити воду. У широј зони забрањена је изградња индустријских и других објеката чије отпадне воде и друге отпадне материје из технолошког процеса производње могу загадити извориште осим објеката од посебног значаја за заштиту земље.

Пожари

Појава пожара на овом подручју могућа је у насељима. Међутим, с обзиром да су то насеља сеоског типа са претежно приземним објектима, великим двориштима и широким улицама, пожари би били мањих размера, локалног карактера. Највећа опасност избијања пожара већих размера на овом простору је у Оџацима у оквиру хемијске индустрије "Хипол" која има свој посебно организован систем заштите од пожара.

Шумски пожари су могући у шумским комплексима који заузимају највеће површине на локалитетима "Брањевина", "Камариште" "Каравуковачка шума" "Милетићка

шума". У овим шумама су углавном заступљени лишћари: храст, јасен, брест, клен, граб и друге врсте.

Евентуалне промене неконтролисаног истицања гаса, под условом да дође до формирања запаљивих и експлозивних смеша, могу угрозити гасоводни систем и његову околину.

Угроженост и повредљивост од пожара зависи од врсте објеката и његове конструкције, узајамног положаја неизграђених површина, степена искоришћености простора, количине запаљивог материјала и атмосферско - климатских услова.

Да би се смањила угроженост од пожара у насељима извршено је издвајање радних зона од зона становања. Да би се смањила опасност од избијања пожара и евентуално брзо интервенисање у случају потреба потребно је придржавати се услова и мера датим од стране Министарства унутрашњих послова - Службе за заштиту од пожара и спасавање.

У погледу мера заштите од пожара поред општих услова предвиђених Законом о планирању и изградњи, доследно применити чл. 29. Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", број 111/2009)

У вези става 1. тачка 1. поменутог члана, потребно је водити рачуна о карактеристикама објеката који се штите, те у поступку планирања, у техничком смислу се морају обезбедити таква изворишта воде која гарантују у току целе године потребан капацитет и издашност воде за гашење пожара, за минимум 2 часа гашења. Без обзира какви се извори планирају, непосредном напајању са површинских вода постављањем ватрогасних пумпи или ватрогасних возила или пак о посредном напајању преко сталних постројења за захватање, изворишта морају бити видљиво обележена, перманентно одржавана са одговарајућим прилазним путевима.

Ширина, носивост, проходност по висини, односно полупречниг кривине приступних путева дефинисани су одредбама Правилника о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара ("Сл. лист СРЈ", број 8/95). Ова одредба примењивала би се у смислу става 1. тачка 4. поменутог члана.

У вези става 1. тачке 2. поменутог члана напомињемо да одредбе представљају елементе за програмску концепцију планских аката из области заштите од пожара, тј. "технолошко – превентивних планова заштите од пожара" нарочито у организацији мреже за инфраструктуру због могућности настанка токсичних и димних продуката и других опасних испарења приликом евентуално насталих пожара или експлозија, као и могућност угрожавања топлотним исијавањем. Такође је потребно водити рачуна о сигурносним растојањима од опасних објеката (производних или складишних простора) као и о количини опасних материја.

Уколико су око објекта изведени платои, посебно ако се ради о високим објектима, нужно је обезбедити поред носивости и довољну величину платоа и возила обезбедити од евентуалног рушења објеката.

Заштита од елементарних непогода и ратних разарања

Под елементарним непогодама подразумевају се земљотреси, екстремне климатске појаве, пожари, поплаве, високе подземне воде, епидемије болести већих размера и друге несреће.

На подручју Оџака ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица сеизмичких, климатских, хидролошких, орографских карактеристика на овом простору.

Заштита од земљотреса

Подручје насељеног мрста Оџаци спада у зону са могућим интензитетом земљотреса од 8 степени по МЦЗ скали за повратни период од 500 година (Републички сизмолoшки завод, Београд).

Урбанистичке мере заштите се односе на поштовање процента изграђености, обезбеђење слободних површина и проходности, а техничке мере заштите огледају се у поштовању прописа за пројектовање и изградњу објеката у сеизмичким подручјима.

Заштита од екстремно неповољних климатских карактеристика

На подручју општине Оџаци могу се јавити у одређеним условима, екстремно неповољне вредности климатских фактора, који могу неповољно утицати на насељске и ваннасељске просторе и на ремећење редовних активности становништва.

Ветар

Ветрови који дувају у току године немају неки посебан карактер, већ се одликују особинама карактеристичним за шире подручје средње Бачке. Доминантни правци дувања ветра су из југоисточног и северозападног правца. Број дана са јаким ветром од 6 и више Бофора износи на годишњем нивоу у просеку 18 дана.

Предвиђене мере заштите се огледају у поштовању грађевинско-техничких мера при пројектовању, постављањем објеката дужом страном у правцу дувања ветра где год је то могуће. Дендролошке мере се огледају у подизању зелених појасева одређених ширина, густина и врста дрвећа (високо дрвеће) попречно на правац дувања ветра, тамо где за то постоје услови.

Град и грмљавинске непогоде

Повремени продори олујних и градосносних облака проузрокују појаву града, који може да прузрокује веома велике последице на пољопривредном земљишту, а и у самом насељу. Заштита од града се спроводи изградњом противградних станица на најугроженијим подручјима и њиховим правовременим деловањем, односно повезивањем у систем противградне заштите на територији Војводине.

Угроженост од поплава

Заштита од поплава које би могле настати услед екстремно високог водостаја Дунава, ће се остваривати одржавањем прве и друге линије насипа за одбрану од поплава.

Заштита од површинских вода спроводиће се преко изграђеног и планираног отвореног каналског система. Димензионисање система за одвођење атмосферских вода треба да одговара појави меродавне падавине и према којој ће се димензионисати каналска мрежа и објекти на њој.

Заштита од подземних вода решиће се издизањем терена насипањем, изградњом канализације атмосферских вода, реконструкцијом и одржавањем отворене каналске мреже мелиорационих система.

Објекти за заштиту од штетног дејства вода (насипи)

Мере заштите живонтне средине од штетног дејства вода подразумевају и изградњу насипа 1. и 2. линије одбране.

У зонама насипа према одредбама Закона о водама, по круни, косинама и у ножици није дозвољена изградња било каквих објеката који предвиђају укопавање у тело насипа тј. нису дозвољени никакви грађевински радови који задиру у геометрију насипа чиме би се довела у питање његова стабилности функционалност као одбрамбеног објекта који штити општину Оџаци од штетног дејства воде Дунава.

Код заштите од штетног дејства вода одржавање и експлоатација заштитних објеката подразумева предузимање потребних мера и радова ради спречавања њиховог оштећења и обезбеђења перманентне функционалности ових објеката.

Не постоји потпуна заштита од поплава него се само могу повећати степени заштите који су примерени значају објеката који се штите, величини потенцијалних штета и могућностима државе.

Као активне мере заштите од поплава, могу се примењивати узводне акумулације и ретензије. Активна заштита од великих вода спроводи се у каналима хидросистема ДТД јер се управљањем уставама таласи великих вода усмеравају према реципијентима на оптималан начин тако да не изазову велике штете. С обзиром да нема довољно простора за изградњу акумулација и да је таква мера доста скупа па се она веома ретко примењује и то само у случајевима када су угрожени велики урбани и привредни центри.

Коштање система за одбрану од поплава и њихово ваљано одржавање расте са повећањем степена заштите од поплава, зато нове објекте не треба излагати ризицима грађењем у угроженим зонама.

Подручје општине Оџаци је већим делом заштићено од високих поплавних вода Дунава изградњом насипа прве и друге линије одбране од поплава. Међутим, потребно је извршити реконструкцију насипа на потезу од железничког моста до преводнице на ОКМ (од 93+500 до 96+930 km). Реконструкцијом насипа и редовним одржавањем прве и друге линије одбране од поплава, редовним одржавањем каналске мреже и пратећих објеката створиће се услови високог степена заштите од поплава како насеља тако и пољопривредног земљишта.

У циљу спровођења заштите од поплава потребно је још дефинисати и успоставити:

- систем веза и начине јављања,
- начин осматрања заштитних објеката у свакој фази одбране,
- врсте појаве и могуће интервенције у свакој фази одбране,
- обим осматрачке и оперативне службе у свакој фази одбране,
- оптималне количине материјала, опреме и механизације за услове теже ванредне одбране,
- организациону шему са комплетном организацијом за сваку фазу одбране,
- правила за спровођење одбране од великих вода.

Појаве на објектима заштитног система које се дешавају за време великих вода у току редовне и ванредне одбране, уколико се не региструју благовремено (осматрачка служба и не предузимају благовремене интервентне мере /оперативна служба/ могу проузроковати и рушење објеката заштитног система односно пробијање насипа при чему ће простор алувијалне равани Дунава бити угрожен а могуће и насеља која се налазе на контакту алувијалне равни и алувијалне терасе. Због тога је потребно одржавати, као што је наведено, 1. и 2. линију одбране од поплава која штити насеља од високих вода Дунава, као и систем каналске мреже и објеката на њима.

Епидемије

Према дејству појединачних фактора, физичке, хемијске и биолошке животне средине, у условима мира, елементарних непогода и ратних разарања, треба пратити штетне утицаје јер су у тим условима нарушени односи у животној средини и штетно се одражавају на здравље становништва.

Спречавање избијања епидемија болести подразумева активни здравствени надзор, брзу дијагностику, хоспитализацију и лечење, дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију у зависности од конкретне ситуације.

У случају епидемија већих размера сахрањивање умрлих ће се обављати на насељском гробљу.

1.4. Други посебни услови

- Све постојеће и планиране активности на простору општине је потребно ускладити са одредбама Закона о заштити животне средине, Закона о процени утицаја на животну средину и са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину.
- Успоставити систем праћења квалитета животне средине на територији читаве општине,
- Дефинисати припремити и спровести мониторинг животне средине, природних вредности и биолошке разноврсности, што мора бити усаглашено са међународним стандардима из ове области и програмом мониторинга који доноси Влада,
- Очувати природне и културно – историјске вредности и омогућити њихово одрживо коришћење,
- Очувати и одрживо користити обновљиве и необновљиве природне ресурсе,
- Довести квалитет површинских вода на ниво прописан Уредбом, односно у IIa и IIb класу квалитета водотока,
- Очувати и заштитити простор планираног за општински водозахват, који се налази северозападно од Оџака према споју канала Бечеј - Богојево и Каравуково - Бачки Петровац,
- Повећати шумовитост општине подизањем шума на чистом шумском земљишту или пољопривредном земљишту са нижим бонитетним класама VI, VII и VIII бонитетна класа, подизати ветрозаштитне зелене појасеве уз инфраструктурне коридоре (саобраћајне, водне и сл.), и зеленило уз радне зоне, на просторима предвиђеним за рекултивацију, спорско-рекреативним, туристичким и сличним просторима,
- Извршити измештање транзитних саобраћајница изван насељских простора,
- Спровести гасификацију свих насеља на територији општине,
- Инфраструктурно опремити сва насеља у општини првенствено са фекалном канализационом мрежом и уређајима за пречишћавање,
- Успоставити систем регионалног управљања отпадом у складу са Националном стратегијом управљања отпадом, међуопштинским Споразумом о формирању региона за управљање отпадом и Законом о управљању отпадом.
- У складу са Севесо II директивом и Правиником о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/10) и Правилником о садржини обавештења о новом севесо постројењу, односно комплексу, постојећем севесо постројењу, односно комплексу и о трајном престанку рада севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", број 41/10), обавеза је да се идентификују постројења која подлежу изади техничке документације и издавању интегрисане дозволе.
- У прелиминарној Листи постројења утврђеној од стране Министарства животне средине и просторног планирања, на територији општине Оџаци, у обавези да изради техничку документацију и интегрисану дозволу у складу са одредбама наведених докумената је комплекс "Хипол-а" А.Д. Ова листа није коначна, што значи да се у складу са наведеним прописима могу утврдити и друга постројења и комплекси који могу подлегати изради интегрисане дозволе и других докумената у складу са наведеним прописима.

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правила грађења се односе на подручја у обухвату плана за која није предвиђена даља планска разрада кроз доношење планског документа ужег подручја, као и за насеља која су разрађена шематским приказом уређења.

2.1. Пољопривредно земљиште

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта, на пољопривредном земљишту се могу градити следећи садржаји:

- изградња објеката у функцији пољопривредне производње и пољопривредних објеката;
- експлоатација минералних сировина;
- изградња ветроелектрана, уколико није другачије одређено;
- изградња малих хидроелектрана уз претходну прибављену сагласност министарства надлежног за пољопривредне послове;
- изградња водопривредних објеката, комуналних и других у складу са планом, уколико није другачије одређено.

На мочварама и ритовима ће бити омогућено постављање мобилијара за потребе рекреације (клупе, мостићи, видиковци, пешачке и бициклистичке стазе, чесме и др.) као и пратећи објекти.

Стакленици, пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника, са свом неопходном опремом.

Минимална удаљеност оваквих објеката од међних линија је мин. 5 m.

Парцеле са културом воћњак, виноград, повртњак и сл. се могу оградити транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1 m од међне линије.

Објекти у функцији експлоатације природних ресурса

То су простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина (глина, шљунак, песак, термалне воде, нафта, гас).

Простори за ове намене планирају се на основу решења надлежног министарства за енергетику (Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине).

Уколико се простор за експлоатацију минералних сировина налази на пољопривредном земљишту, одобрење за експлоатацију се мора прибавити од Министарства за пољопривреду.

Објекти за гајење печурки, пужева и риба

Изградња оваквих објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту, а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област.

Максимални степен заузетости парцеле је 70%.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10,0m (изузетно ова удаљеност може бити мин. 4,0m уз сагласност власника суседне парцеле).

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине максимално 2,20m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

2.2. Шуме, шумско земљиште и ловишта

Уређење и опремање ловишта и шумског земљишта ће се вршити и у складу са ловном и шумском основом.

Изградња ловних објеката ће се вршити у складу са ловном основом регистрованих ловишта, као и другим прописима који регулишу ову област.

На овим просторима ће бити омогућено постављање мобилијара за потребе рекреације (клупе, мостићи, видиковци, пешачке и бициклическе стазе, чесме и др.) као и пратећих објеката.

Фазанерије

Фарме за производњу фазанске дивљачи могу се градити у склопу шумског, водног и пољопривредног земљишта. Локације и објекти за ову намену морају испуњавати ветеринарско - санитарне и друге услове прописане за узгој ове врсте дивљачи. Спратност објеката је П+О.

Заштитни зелени појасеви

Заштитно зеленило у виду ветрозаштитних и пољозаштитних појасева је потребно формирати у оквиру саобраћајне, водопривредне инфраструктуре и пољопривредног земљишта. Пројектном документацијом је потребно одредити оптималне ширине и типове заштитних појасева, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта. Препоручују се вишередни ажурни појасеви ширине 10-15m. Потребно је студијом оценити оправданост подизања појасева који би били на пољопривредном земљишту или ван линија путног појаса.

У складу са основама и програмом газдовања шумама ће се вршити пошумљавање одређених подручја.

Рекултивација и санација постојећих легалних и дивљих депонија ће унапредити стање животне средине, формирањем пошумљених површина, у складу са правилницима који дефинишу ову област.

2.3. Водно земљиште

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на и уз водно земљиште се могу градити следећи садржаји:

- изградња објеката у функцији водопривреде, одржавање и реконструкција водотока, пловних путева, речног саобраћаја;
- изградња објеката мелирационих система;
- изградња малих хидроелектрана;
- изградња објеката за експлоатацију речног материјала;
- изградња објеката у функцији пољопривредне производње, уколико није другачије одређено, а све у складу са условима надлежног Водопривредног предузећа.

Изградња и уређење канала ће се вршити у складу са условима водопривредног предузећа и овим планом, уколико није другачије одређено.

Изградња малих хидроелектрана ће се вршити на основу овог плана, уз услове и сагласност надлежних предузећа и других институција, у складу са Просторним планом РС, на начин да се правилима уређења и грађења за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичког плана пропише да се на водотоцима у обухвату плана дозвољава изградња малих хидроелектрана и издавање урбанистичких аката за изградњу малих хидроелектрана на основу техничке документације израђене од стране овлашћеног пројектанта уз прибављање услова заштите природе и услове водопривреде и неугрожавање осталих корисника простора. Мале хидроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

2.4. Грађевинско земљиште

2.4.1. Грађевинско подручје насеља Бачки Брестовац, Бачки Грачац и Лалић

Правила грађења у зони породичног становања

1. Услови за формирање грађевинске парцеле

Грађевинска парцела је најмања честица на којој се може градити, приступачна са јавног пута (обезбеђен директан колски приступ), чија је најмања ширина уличног фронта 12 m или се задржава постојећа, под условом да је обезбеђен колски прилаз на грађевинску парцелу од минимум 3 m (слободан или преко ајнфора), свом дужином грађевинске парцеле.

Најмања површина грађевинске парцеле у зони породичног становања је 500m², или се задржава постојећа. Величина парцеле за јавне и друге објекте ће зависити и од правила и норматива који дефинишу одређену област.

2. Врста и намена објеката који се могу градити

У зони породичног становања је дозвољена изградња: породичних стамбених објеката са највише четири стамбене јединице (или се задржава постојећи број, или се повећава у оквиру постојећег изграђеног објекта - пренаменом), организованих у једном или више објеката; пословних објеката; објеката услужног занаства; помоћних објеката; објеката јавне намене; верских објеката; спомен обележја; спортско рекреативних објеката; објеката социјалне заштите; објеката у функцији културе, здравства, образовања и слично.

У зони породичног становања је дозвољена изградња објеката и без функције породичног становања.

У блоку број 27 на к.п. број 753 К.о. Бачки Грачац, ће се вршити изградња зелене пијаци, у складу са прописима за ову врсту објеката и минималној удаљености објеката од међних линија од 1 m.

У зони породичног становања, се не дозвољава обављање делатности са Листе Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину – то су пројекти за које је обавезна процена утицаја на животну средину и Листе II колоне 1. наведене Уредбе - то су пројекти за које се процењује значајан утицај на животну средину.

Пословни и други простори на грађевинској парцели се могу организовати у слободностојећем објекту, у саставу стамбеног објекта, или у саставу другог објекта, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

Дозвољена је реконструкција, пренамена и доградња постојећих објеката, а у складу са наменом просторне целине.

У склопу грађевинске парцеле намењене породичном становању, није дозвољена изградња и реконструкција простора, који буком, вибрацијама и другим негативним дејствима могу угрозити услове становања, што је регулисано одлукама и правилницима.

3. Положај објекта у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Објекат може бити постављен на грађевинској парцели: у непрекинутом низу (објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле); у прекинутом низу (објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле); слободно стојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Уколико се објекат поставља тако да додирује једну или више међних линија грађевинске парцеле, неопходни су услови и сагласност власника суседне грађевинске парцеле.

Дозвољена је реконструкција објеката који додирују једну од међних линија, под условом да се кроз израду пројектно техничке документације и при извођењу радова обезбеди стабилност суседног објекта.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије северне (неповољније) оријентације је 1 m под условом да стреха не прелази међну линију и да је обезбеђено одводњавање атмосферских вода са кровних површина на сопствену парцелу, или на уличну атмосферску канализацију. Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије јужне (дворишне) оријентације је 3 m. Ове удаљености могу бити и мање, уз услове и сагласност власника суседне парцеле, под условом да је обезбеђен колски приступ на парцелу (слободан или преко ајнфора), од мин. 3 m свом дужином грађевинске парцеле. Оријентација објекта се одређује на основу оријентације постојећих објеката у улици.

Удаљеност између објеката суседних парцела је мин. 4 m. Ова удаљеност може бити и мања уз услове и сагласност власника суседне парцеле, или суседног објекта. Уколико је суседни објекат већ постављен на међну линију, ова удаљеност може бити мин. 3 m.

Удаљеност објеката од регулационе линије је 0 - 7m.

4. Највећа дозвољена спратност, висина објеката и остали елементи

Највећа дозвољена спратност објеката на грађевинској парцели је П+1+Пот. Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Максимална висина објеката је 12 m, осим економских где ће висина зависити од намене.

Кота приземља објекта се одређује, по правилу, у односу на коту нивелете приступног пута. Кота приземља нових објеката не може бити нижа од коте тротоара. За објекте који у приземљу имају нестамбену намену (пословање и друге делатности), кота приземља може бити највише 0,2 m виша од коте тротоара, разлику између коте пода и коте тротоара решити унутар грађевинске парцеле.

Испад на објекту не могу прелазити регулациону линију више од 1,2 m и то на делу објекта вишем од 3 m. На објектима се могу поставити конзолне надстрешнице и рекламе, на висини од 3 m од коте тротоара. Исти могу прелазити регулациону линију максимално 1,2 m.

Отворене спољне степенице се могу поставити у оквиру грађевинске парцеле.

На објектима северне (неповољније) стране, се могу отворати отвори помоћних просторија и то на висини од мин. 1,8m од коте пода (изузетак су објекти који су на овој страни удаљени 3 m и више од међне линије). Ово може бити и другачије уз услове и сагласност власника објекта према којем су постављени отвори. Овај услов ће се примењивати и код реконструкције објеката, уколико се отварају нови отвори.

5. Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели се могу градити и други објекти у функцији основне намене грађевинске парцеле, до дозвољеног максималног индекса заузетости, односно изграђености.

На грађевинској парцели се може одобрити изградња економских објеката. Сточне стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), испусти за стоку, водонепропусне ђубришне јаме, ђубришта и др. се могу поставити на минималном растојању од 20 m од било ког другог стамбеног објекта или објекта од општег друштвеног интереса и слично, изведених и коришћених у складу са прописима о држању животиња. Ови и други економски објекти се не могу лоцирати испред стамбених објеката према регулационој линији.

На катастарским парцелама унутар блокова, је дозвољена изградња стакленика, пластеника, бунара и других објеката у функцији пољопривредне производње, повртарства, воћарства и слично, под условом да је обезбеђено право службености пролаза на јавни пут. Минимална удаљеност оваквих објеката од међних линија је 3 m и за исте се не примењују дозвољене вредности индекса заузетости односно изграђености.

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом, или транспарентном оградом до висине од 1,8 m. Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови оgrade и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује. Суседне грађевинске парцеле могу се ограђивати и живом зеленом оградом, која се сади у осовини међне линије грађевинске парцеле. Врата и капија на уличној огради не могу се отворати ван регулационе линије.

Контејнери за привремено одлагање смећа, се постављају у оквиру грађевинске парцеле власника објекта. Исти морају бити затворени и удаљени од стамбених објеката

Локација објеката евидентираних као културно историјски споменици и археолошки локалитети, ће се реконструисати или градити у складу са условима Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

6. Највећи дозвољени индекси заузетости и изграђености грађевинске парцеле

Максимални индекс заузетости је 60%.

Максимални индекс изграђености је 1,2.

На постојећим грађевинским парцелама чији је индекс заузетости односно изграђености, већи од дозвољеног, дозвољена је реконструкција и пренамена постојећих објеката.

7. Приступ на грађевинску парцелу и простор за паркирање возила

Приступ на грађевинску парцелу је директан са јавне површине, планираног или постојећег уличног коридора.

Колско пешачки прилази могу се прикључити на јавну саобраћајницу тако да не нарушавају одводњавање исте и нивелете коловоза и тротоара уз услове и сагласност надлежне организације за саобраћајнице. Најмања дозвољена ширина колског прилаза је 3 метара.

Прикључке на постојећу инфраструктуру, по правилу изводити подземно (изузетно надземно), уз сагласност надлежног предузећа или организације, као саставни део пројектно техничке документације.

Паркирање возила за сопствене потребе, власници објеката обезбеђују на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.

Правила грађења у центру насеља

1. Услови за формирање грађевинске парцеле

Грађевинска парцела је најмања честица на којој се може градити, приступачна са јавног пута (обезбеђен директан колски приступ), чија је најмања ширина уличног фронта 10 m, или се задржава постојећа, под условом да је обезбеђен колски прилаз на грађевинску парцелу од минимум 3 m (слободан или преко ајнфора) свом дужином грађевинске парцеле.

Најмања површина грађевинске парцеле у зони центра насеља, је 300m², или се задржава постојећа. Величина парцеле за јавне и друге објекте ће зависити и од правила и норматива који дефинишу одређену област.

2. Врста и намена објеката који се могу градити

У зони центра насеља је дозвољена изградња објеката у области друштвених активности, пословних делатности, објеката услужног занаства, администрације, трговине, угоститељства, финансијских активности, верских објеката, образовних, културних, објеката спорта и рекреације, спомен обележја и слично, као и породичних и вишепородичних стамбених објеката, где објекти породичног становања могу бити организовани у највише четири стамбене јединице, организоване у једном или више објеката.

Пословни простор на грађевинској парцели се може организовати у слободностојећем објекту, у саставу стамбеног објекта, или у саставу другог објекта, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

У овој зони, се не дозвољава обављање делатности са Листе Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину – то су пројекти за које је обавезна процена утицаја на животну средину и Листе II колоне 1. наведене Уредбе - то су пројекти за које се процењује значајан утицај на животну средину.

У зони центра насеља није дозвољена изградња нових производних и складишних објеката.

Дозвољена је реконструкција, пренамена и доградња постојећих објеката, а у складу са наменом просторне целине.

3. Положај објекта у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Објекат може бити постављен на грађевинској парцели: у непрекинутом низу (објекат на парцели додирује обе бочне линије грађевинске парцеле); у прекинутом низу (објекат додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле); слободно стојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Уколико се објекат поставља тако да додирује једну или више међних линија грађевинске парцеле, неопходни су услови и сагласност власника суседне парцеле.

Дозвољена је реконструкција објеката који додирују једну од међних линија, под условом да се кроз израду пројектног техничке документације и при извођењу радова обезбеди стабилност суседног објекта.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије северне (неповољније) оријентације је 1 m под условом да стреха не прелази међну линију и да је обезбеђено одводњавање атмосферских вода са кровних површина на сопствену парцелу, или на уличну атмосферску канализацију. Минимална удаљеност објеката (са испадима) од међне линије јужне (дворишне) оријентације је 3 m. Ове удаљености могу бити и мање, уз услове и сагласност власника суседне парцеле, под условом да је обезбеђен колски приступ на парцелу (слободан или преко ајнфора), од мин. 3 m свом дужином грађевинске парцеле. Оријентација објекта се одређује на основу оријентације постојећих објеката у улици.

Удаљеност између објеката суседних парцела је мин. 4 m. Ова удаљеност може бити и мања уз услове и сагласност власника суседне парцеле, или суседног објекта. Уколико је суседни објекат већ постављен на међну линију, ова удаљеност може бити мин. 3 m.

Нови објекти се постављају на регулациону линију, како би се задржала постојећа матрица просторних целина у централном делу насеља. Код изградње јавних објеката за које се утврђује општи интерес, се може одступити од овог правила, уколико је неопходна организација пешачких површина испред објекта.

4. Највећа дозвољена спратност, висина објеката и остали елементи

Највећа дозвољена спратност објеката на грађевинској парцели је П+2+Пот. Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Максимална висина објеката је 15 m, изузев верских и објеката јавне намене.

Кота приземља објекта се одређује, по правилу, у односу на коту нивелете приступног пута.

Кота приземља нових објеката не може бити нижа од коте тротоара.

За објекте који у приземљу имају нестамбену намену (пословање и друге делатности), кота приземља може бити мин. 0,2 m виша од коте тротоара, разлику између коте пода и коте тротоара решити унутар објекта.

Испади на објекту не могу прелазити регулациону линију више од 1,2 m и то на делу објекта вишем од 3 m.

На објектима се могу поставити конзолне надстрешнице и рекламе, на висини од 3 m од коте тротоара. Исти могу прелазити регулациону линију максимално 1,2 m.

На бочним странама објеката, који су удаљени од међне линије мање од 3 m се могу отварати отвори само помоћних просторија и то на висини од мин. 1,8m од коте пода. Ово може бити и другачије уз услове и сагласност власника објекта према којем су постављени отвори. Овај услов ће се примењивати и код реконструкције објеката.

Отворене спољне степенице се могу поставити у оквиру грађевинске парцеле.

5. Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели се могу градити и други објекти у функцији основне намене грађевинске парцеле, до дозвољеног максималног степена искоришћености, односно изграђености.

У склопу грађевинске парцеле, није дозвољена реконструкција и изградња простора, који буком, вибрацијама и другим негативним дејствима могу угрозити услове становања, што је регулисано одлукама и правилницима.

На грађевинској парцели се може одобрити изградња економских објеката. Сточне стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), испусти за стоку, водонепропусне ђубришне јаме, ђубришта и др. се могу поставити на минималном растојању од 20 m од било ког другог стамбеног објекта или објекта од општег друштвеног интереса и слично, изведених и коришћених у складу са прописима о држању животиња. Ови и други економски објекти се не могу лоцирати испред стамбених објеката према регулационој линији. Није дозвољена изградња фарми.

Грађевинске парцеле могу се оградавати зиданом, или транспарентном оградом до висине од 1,8 m. Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови оgrade и капије буду на грађевинској парцели која се оградаује. Суседне грађевинске парцеле могу се оградавати и живом зеленом оградом, која се сади у осовини међне линије грађевинске парцеле. Врата и капија на уличној огради не могу се отварати ван регулационе линије.

Контејнери за привремено одлагање смећа, се постављају у оквиру грађевинске парцеле власника објекта. Исти морају бити: затворени, на довољној удаљености од стамбених објеката.

Локација објеката евидентираних као културно историјски споменици и археолошки локалитети, ће се реконструисати или градити у складу са условима Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

6. Највећи дозвољени индекси заузетости и изграђености грађевинске парцеле

Максимални индекс заузетости је 70%.

Максимални индекс изграђености је 2,4.

На постојећим грађевинским парцелама чији је индекс заузетости односно изграђености, већи од дозвољеног, дозвољена је реконструкција и пренамена постојећих објеката.

7. Приступ на грађевинску парцелу и простор за паркирање возила

Приступ на грађевинску парцелу је директан са јавне површине, планираног или постојећег уличног коридора.

Колско пешачки прилази могу се прикључити на јавну саобраћајницу тако да не нарушавају одводњавање исте и нивелете коловоза и тротоара уз услове и сагласност надлежне организације за саобраћајнице. Најмања дозвољена ширина колског прилаза је 3,0 метара.

Прикључке на постојећу инфраструктуру, по правилу изводити подземно (изузетно надземно), уз сагласност надлежног предузећа или организације, као саставни део пројектно техничке документације.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници објеката, обезбеђују на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.

Правила грађења у радној зони

1. Услови за формирање грађевинске парцеле

Грађевинска парцела је најмања честица на којој се може градити, приступачна са јавног пута (обезбеђен директан колски приступ), чија је најмања ширина уличног фронта 15 m, или се задржава постојећа, под условом да је обезбеђен колски прилаз на грађевинску парцелу од минимум 3 m (слободан или преко ајнфора), свом дужином грађевинске парцеле.

Најмања површина грађевинске парцеле у радној зони, је 500m², или се задржава постојећа. Величина парцеле ће зависити и од правилника и норми који дефинишу одређену област, као и од дефинисаних правила грађења.

2. Врста и намена објеката који се могу градити

У радној зони је дозвољена изградња привредних, складишних, услужних и сличних објеката.

Дозвољена је реконструкција и доградња постојећих објеката, а у складу са наменом просторне целине и правилницима који регулишу одређену делатност.

3. Положај објекта у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Објект може бити постављен на грађевинској парцели: у прекинутом низу (објект додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле); слободно стојећи (објект не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Уколико се објект поставља тако да додирује линију грађевинске парцеле, неопходни су услови и сагласност власника суседне парцеле.

Дозвољена је реконструкција објеката који додирују једну од међних линија, под условом да се кроз израду пројектно техничке документације и при извођењу радова обезбеди стабилност суседног објекта.

Минимална удаљеност објекта (са испадима) од међне линије северне (неповољније) оријентације је 1 m под условом да стреха не прелази међну линију и да је обезбеђено одводњавање атмосферских вода са кровних површина на сопствену парцелу, или на уличну атмосферску канализацију. Минимална удаљеност објеката (са испадима) од међне линије јужне (дворишне) оријентације је 3 m. Ове удаљености могу бити и мање, уз услове и сагласност власника суседне парцеле, под условом да је обезбеђен колски приступ на парцелу (слободан или преко ајнфора), од мин. 3 m свом дужином грађевинске парцеле. Низ објекта се одређује на основу постојећег низа објеката у улици.

Удаљеност објеката од регулационе линије је од мин. 0 m.

4. Највећа дозвољена спратност, висина објеката и остали елементи

Највећа дозвољена спратност објеката на грађевинској парцели је П+1+Пот.

Висина и спратност објеката зависи и од технологије производње. Објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Кота приземља објекта се одређује, по правилу, у односу на коту нивелете приступног пута.

Кота приземља нових објеката не може бити нижа од коте тротоара.

Исподи на објекту не могу прелазити регулациону линију више од 1,2 m и то на делу објекта вишем од 3 m.

На објектима се могу поставити конзолне надстрешнице и рекламе, на висини од 3 m од коте тротоара. Исти могу прелазити регулациону линију максимално 1,2 m.

Отворене спољне степенице се могу поставити у оквиру грађевинске парцеле.

5. Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели се могу градити и други објекти у функцији основне намене грађевинске парцеле, до дозвољеног максималног степена искоришћености,

односно изграђености. Дозвољава се изградња објекта породичног становања за смештај домара (чувара).

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом или транспарентном оградом до висине од 2,2 m (рачунајући од коте тротоара). Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови ограде и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује. Врата и капија на уличној огради не могу се отворати ван регулационе линије.

Контејнери за привремено одлагање смећа, се постављају у оквиру грађевинске парцеле власника објекта. Исти морају бити: затворени, на довољној удаљености од стамбених објеката.

Локација објеката евидентираних као културно историјски споменици и археолошки локалитети, ће се реконструисати или градити у складу са условима Покрајинског завода.

6. Највећи дозвољени индекси заузетости и изграђености грађевинске парцеле

Максимални индекс заузетости је 70%.

Максимални индекс изграђености је 1,2.

На постојећим грађевинским парцелама чији је степен заузетости односно изграђености, већи од дозвољеног, дозвољена је реконструкција постојећих објеката.

7. Приступ на грађевинску парцелу и простор за паркирање возила

Приступ на грађевинску парцелу је директан са јавне површине, планираног или постојећег уличног коридора.

Колско пешачки прилази могу се прикључити на јавну саобраћајницу тако да не нарушавају одводњавање исте и нивелете коловоза и тротоара уз услове и сагласност надлежне организације за саобраћајнице. Најмања дозвољена ширина колског прилаза је 3 метара.

Прикључке на постојећу инфраструктуру, по правилу изводити подземно (изузетно надземно), уз сагласност надлежног предузећа или организације, као саставни део пројектно техничке документације.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници објеката, обезбеђују на сопственој грађевинској парцели, изван површине јавног пута.

Гробље

Задржавају се постојеће локације гробља, са могућношћу проширења на околни поростор. Дозвољени су радови на уређењу истог, уз могућност изградње пратећих комуналних и других садржаја и објеката у функцији намене простора, а у складу са правилницима који дефинишу овакве просторе и датим условима.

Гробља, према Закону о културним добрима, уживају претходну заштиту, те се без посебне евиденције она третирају као заштићене целине.

Правила грађења комуналних објеката и инфраструктуре

Изградња комуналних објеката и уређење комуналних површина ће се вршити на дефинисаним просторима одређене намене, а у складу са потребама и условима и нормама који дефинишу одређену област (гробља, водозахват, УПОВ, паркови, зелене пијаце, заштитно зеленило и др). На истим површинама ће се вршити изградња и пратећих садржаја неопходних за несметано функционисање.

Локација мерно регулационих станица (МРС), као део гасоводне мреже, ће бити дефинисане идејним пројектима, са могућношћу формирања грађевинских парцела.

Изградња инфраструктуре ће се вршити у складу са предложеним трасама датим у графичким прилозима, уз дату могућност одступања што зависи од услова и правила грађење одређених инфраструктурних коридора, месних прилика и др.

Улична мрежа насеља

Уличну мрежу насеља издиференцирати према функцији у насељу и ширем окружењу. Функцију главних насељских саобраћајница имају улице којима пролазе државни и општински путеви преко којих се остварује веза насеља са широм мрежом основних путних праваца друмског саобраћаја. Функцију сабирних улица имају саобраћајнице којим се међусоно повезују насељске целине и насеље са атаром, док остале припадају групи стамбених улица и колско-пешачких прилаза. Функционална подела приказана је у графичком прилогу.

Регулациона ширина постојећих улица према функцији коју свака од њих има у склопу насељске мреже је задовољавајућа, а уколико се укаже потреба за проширењем регулационе ширине појединих улица или формирањем нових унутар блокова, неопходна је разрада одговарајућим урбанистичким планом, а минимална регулациона ширина износи 8 метара.

За ефикасно двосмерно одвијање саобраћаја неопходно је да све главне саобраћајнице и сабирне улице имају минимум две саобраћајне траке.

Неопходно је извршити реконструкцију и доградњу постојећих коловоза, а недостајуће изградити тако да експлоатационо-техничке карактеристике одговарају функцији саобраћајница у насељској уличној мрежи.

Мрежу пешачких стаза неопходно је комплетирати изградњом истих бар са једне стране улице, уз регулациону линију у минималној ширини за два реда пешака.

Површинско одводњавање саобраћајница решити обновом и комплетирањем атмосферске канализације.

За потребе јавног путничког превоза постојећа и нова аутобуска стајалишта неопходно је лоцирати, изградити и опремити у складу са прописима (пероне за аутобусе и путнике, чекаоницу и др.). Снабдевање возила погонским горивом омогућити изградњом пумпних станица уз коридор улазно-излазних путних праваца из насеља. Пратећи садржаји ових станица могу бити: ауто сервиси, ресторани, мотели, продавнице и слично. Локације ових станица неопходно је разрадити урбанистичким пројектима.

Како су постојећи јавни паркинзи за путничка возила лоцирани у централној зони насеља неповољно лоцирани у односу на коловоз и раскрснице угрожавајући безбедност саобраћаја, неопходно је исте преуредити тако да физички буду одвојени од коловоза и не ометају прегледност у зони раскрсница.

Водозахват

Оријентација ка регионалном систему водоснабдевања је стратешка одлука и своје упориште налази у Водопривредној основи Србије. До тренутка када ће се стећи сви параметри неопходни за овакво решење, дозвољава се решавање квалитета пијаће воде путем локалних постројења за кондиционирање. Планском документацијом простори предвиђени за водозахвате пружају довољно простора за бушење нових бунара, као и за изградњу постројења за кондиционирање воде за пиће. Снабдевање насеља водом ће се вршити из артерских водоносних слојева уз строгу контролу исправности воде за пиће пре и у току експлоатације. Прецизна локација самих бунара, као и позиције водоносног хоризонта за каптирање ће се утврдити након пробних геолошких бушотина. Снабдевање технолошким водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности воде.

Имајући у виду квалитет сирове воде на околним водозахватима, намеће се закључак како ће кондиционирање пијаће воде бити неопходно.

У сваком случају треба предвидети да се евентуални пожари унутар насеља морају гасити са водоводне мреже (уз одговарајући број хидраната), те предметна количина воде за гашење пожара мора бити обезбеђена на изворишту.

Проширење изворишта водоснабдевање ће се вршити у оквиру постојећег водозахвата. Уколико је потребна нова локација изворишта, потребна је израда плана

детаљне регулације, уколико се не изнађе повољна локација у оквиру граница грађевинског подручја насеља.

Заштита изворишта водоснабдевања

Према Правилнику о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Службени гласник РС" број 30/10), зоне заштите изворшта водоснабдевања су подељене на:

Зона I - изворишта подземне воде се формира на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. У овој зони уколико због надзирања борави стално запослена особа, иста се ограђује заштитном оградом која не може бити ближа од 10 m од водоносног објекта којег окружује, уколико не борави стално запослена особа ова зона се ограђује оградом од 3 m од водоносног објекта којег окружује.

У овој зони се могу налазити само објекти који су у функцији водозавхвата и у њу може да улази само стално запослена особа. За улазак другог лица у ову зону мора се тражити одобрење од управљача система за водоснабдевање о чему се води посебна евиденција.

Зона II - изворишта подземне воде, се може изједначити са зоном I, уколико је водоносна средина издани покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача, а у случају да је покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача, простирање зоне II не може да биде краће од 50 m од водозахватног објекта.

У овој зони се не могу градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:

- изградња или употреба објекта и постројења, коришћење земљишта или вршење делатности које су забрањене и у зони III
- стамбена изградња
- употреба хемијског ђубрива, течног и чврстог стајњака
- употреба пестицида, хербицида и инсектицида
- узгајање, кретање и испаша стоке
- камповање, вашари и дуга окупљања људи
- изградња и коришћење спортских објекта
- изградња и коришћење угоститељских и других објекта за смештај гостију
- продубљивање корита и вађење шљунка и песка
- формирање нових гробаља и проширење капацитета постојећих

Зона III - је у водоносној средини која је покривена повлатним заштитним слојем који умањује утицај загађивача, простирање зоне III не може да буде краће од 500 m од водозахватног објекта.

У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:

- трајно подземно и надземно складиште опасних материја које се не смеју директно и индиректно уносити у водотоке,
- производња, превоз и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју директно или индиректно уносити у воде,
- комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата,
- испуштање отпадне воде и воде која служи за расхлађивање индустријских постројења,
- изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода,
- експлоатација нафте, гаса, радиоактивних материја, угља и минералних сировина,

- неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материја и материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем
- неконтролисано крчење шума,
- изградња и коришћење ваздушне луке,
- површински и подповршински радови, минирање тла, продор у слој који застире подземну воду и одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако ти радови нису у функцији водоснабдевања,
- одржавање ауто и мото трка.

Реципијенти атмосферке и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.) чији квалитет одговара 2.6. класи квалитета вода, могу се без пречишћавања упуштати у мелиорационе канале. За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (банзинска пумпа и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворене канале потребно би било предвидети одговарајући предтретман. Забрањено је упуштати у мелиорационе канале било какве воде осим атмосферских или условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају 2.6 класи.

Уређај за пречишћавање отпадних вода

Простор предвиђен за исти је довољан за савремено или екстензивно решење пречишћавање отпадних вода. Пречишћене санитарно-фекалне воде и технолошке воде се могу упуштати у отворене канале с тим да задовољавају 2.6 класу квалитета вода. За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача као и пречишћавање на пречистачу пре упуштања у мелиорациони канал, тако да упуштена вода задовољава 2.6 класу квалитета вода.

За насељске пречистаче отпадних вода може се предвидети у складу са Директивом ЕУ екстензивни начин пречишћавања отпадних вода за које је потребно предвидети око 4m²/јединичној потрошњи. На оваквим пречистачима могу се третирати и процедне воде са насељских депонија отпада. Неопходно би било напоменути како сем екстензивног постоји и (уобичајен до сада) интензиван начин пречишћавања отпадних вода који подразумева: задржавање крупних отпадака на решетки, измену гасова, таложeње, флотацију, хемијску коагулацију, хемијску преципитацију, биолошку флокулацију и преципитацију, филтрирање и дезинфекцију, као и третман муља.

Изградња уређаја за пречишћавање отпадних вода за насеље Бачки Брестовац ће се вршити на к.п. број 3661 и/или 3662 К.о. Бачки Брестовац. Изградња уређаја за пречишћавање отпадних вода за насеље Бачки Грачац ће се вршити на к.п. број 2138/2 и/или 2139 К.о. Бачки Грачац. Изградња уређаја за пречишћавање отпадних вода за насеље Лалић ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уколико се не изнађе повољна локација у оквиру граница грађевинског подручја насеља.

Омогућена је прерада отпадних вода на заједничкој локацији за два или више насеља.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени на одређени начин да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.

Услови за изградњу електроенергетске инфраструктуре

- трафостанице градити као зидане, монтажно бетонске и стубне, за рад на 20kV напонском нивоу;
- трафостаница монтажно бетонска (зидана), може бити постављена (изграђена) на јавној површини, унутар комплекса и унутар објекта на парцели власника, најмање 3 m од стамбених и других објеката;
- електроенергетска кабловска мрежа градиће се у складу са важећим прописима и нормама;

- електроенергетску мрежу у насељу, у централним деловима, парковским површинама, у зонама за вишепородичним становањем, у радним зонама, као и зонама за спорт и рекреацију обавезно каблирати;
- на периферним деловима насеља мрежа ће бити ваздушна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима,
- у центру насеља, парковским површинама, зонама спорта и рекреације, светилке за јавно осветлење поставити на канделаберске стубове;
- у деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена ваздушно, светилке јавног осветлења поставити на стубове електроенергетске мреже;
- ван насеља за потребе садржаја предвиђених планом, електроенергетска каблирана мрежа ће се полагати у коридорима саобраћајница и некатегорисаних путева.

2.4.2. Правила грађења за објекте ван граница грађевинског подручја насељеног места

Пољопривредна домаћинства (салаши)

На пољопривредном земљишту је омогућена изградња објеката пољопривредних домаћинства, где су објекти породичног становања у функцији пољопривредне производње.

Поред стамбеног објекта дозвољена је изградња: објеката за смештај пољопривредне механизације, фарми за узгој стоке, објеката за прераду и складиштење пољопривредних производа, стакленика, објеката за употребу у туристичке, културне и рекреативне сврхе, помоћних објеката и сл. уз примену санитарно - ветеринарских, хигијенско - техничких, еколошких, противпожарних и других услова и комплетну инфраструктурну опремљеност.

Уколико се на локацији граде објекти за робно сточарску производњу (стаје за узгој стоке), удаљеност од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са законом и другим парвилницима који регулишу ову област.

Није дозвољена изградња стамбених објеката, без изградње објеката пољопривредне производње.

Максимални степен заузетости парцеле је 70% од чега је максимална површина габарита стамбеног објекта 250m². Максимални степен изграђености је 0,6 што се не односи на изградњу пластеника и стакленика.

Минимална удаљеност стамбеног објекта од суседних парцела је 5 m.

Минимална удаљеност економског објекта од суседних парцела је 10 m, удаљеност пластеника и стакленика од суседних парцела је мин 5 m (изузетно ова удаљеност може бити мин. 3 m уз сагласност власника суседне парцеле).

Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Изградња стакленика и пластеника је дозвољена на постојећим парцелама и без функције становања.

Парцеле се могу оградаивати транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1 m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

До реализације планских и урбанистичких решења на постојећим изграђеним стамбеним објектима у атару, су дозвољени радови на реконструкцији.

Виноградарске и воћарске куће

За потребе узгоја култура воћњак, повртњак или виноград, могућа је изградња виноградарских кућица. Максимална спратност објекта је П+Пот са подрумом (уколико то хидротехнички услови дозвољавају), по потреби продуженог у виду надстрешница, тремова или пергола. Максимални габарит затвореног дела објекта 25m².

Минимална удаљеност од границе суседне парцеле је 1 m а од суседног објекта 10m.

Осим изградње виноградарских кућица, бунара, пољског нужника, магацина за смештај воћа и поврћа и слично, не дозвољава се изградња других објеката.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом до висине од 1,4 m. Ограде и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1 m од међне линије.

Парцеле на којима се гаје воћарске, повртарске и друге културе се могу оградавати транспарентном оградом, под условом да се обезбеди обрада и коришћење суседне парцеле.

Објекти за смештај пољопривредне механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа (пољопривредне економије, машински парк)

Објекти за смештај пољопривредне механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, су условљена израдом акта са провером инфраструктурне опремљености, а у складу са нормама и прописима који регулишу ову област.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско - техничких, еколошких, противпожарних и других услова и комплетну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

Максимални степен заузетости парцеле је 30%, максимални степен изграђености је 0,3.

Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10 m (изузетно ова удаљеност може бити мин. 4 m уз сагласност власника суседне парцеле).

Максимална спратност објеката је П+0, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1 m од међне линије.

Задржавају се постојећи простори ратарских економија за смештај пољопривредне механизације, уз примену законски прописаних услова.

Фарме

На фармама је дозвољена изградња економских објеката у функцији сточарске производње, уз примену санитарно - ветеринарских, хигијенско - техничких, еколошких, противпожарних и других услова, комплетну инфраструктурну опремљеност и уз примену прописа за овакву врсту објеката.

Удаљеност фарми од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми различите врсте стоке, мора бити у складу са законом и правилницима који регулишу ову област.

Максимални степен заузетости парцеле је 30%, максимални степен изграђености је 0,3.

Минимална удаљеност економских објеката од суседних парцела је 10 m (изузетно ова удаљеност може бити мин. 4 m уз сагласност власника суседне парцеле).

Максимална спратност објеката је П+Пот.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1 m од међне линије.

Организација објеката фарме је омогућена:

- на новим локацијама, у складу са наведеним условима, уз примену дефинисаних ветеринарских и техничких мера,
- на постојећим фармама са увођењем ветеринарских, техничких и других мера прописаним важећим законима.

Постојеће фарме које не могу да задовоље прописане мере за коришћење, пренамениће се у друге садржаје везане за пољопривредну производњу.

Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката.

Објекти за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња

Овакви објекти се могу формирати по принципу салаша.

Уколико се на локацији граде сточне стаје, удаљеност од грађевинског реона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са Законом и другим парвилницима који регулишу ову област.

Максимални степен заузетости парцеле је 70%. Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 10 m (изузетно ова удаљеност може бити мин. 4 m уз сагласност власника суседне парцеле). Максимална спратност објеката је П+Пот, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1 m од међне линије.

Комплекс, мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама и др.

IV ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним јединицама локалне самоуправе, у земљи и иностранству, је основни услов одрживог развоја једне локалне самоуправе. На тај начин се, кроз поступак планирања, кооперације и координације обезбеђује сталност привредних активности и сталност становништва на одређеној територији, што је услов постојања локалне заједнице.

Подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним јединицама локалне самоуправе, у земљи и иностранству, подразумева:

- подизање конкурентности локалног подручја,
- смањење неравномерности између локалних заједница, мањих и већих функционалних заједница и сиромаштва и
- изградњу институционалне инфраструктуре која омогућава имплементацију мера. Постизање ток циља захтева:
  - реализацију неопходне инфраструктуре, транспортних и комуникационих веза,
  - децентрализацију урбаних центара у оквиру функционалног подручја,
  - сарадњу, на свим нивоима, урбаних центара и сеоских подручја,
  - сарадњу урбаних центара у оквиру функционалног урбаног подручја и сарадњу са суседним функционалним подручјима, у земљи и у иностранству, у свим аспектима од значаја за локалну заједницу,
  - повећање улоге села у организацији јавних и других активности и др.

Према критеријумима привредне развијености Општина Оџаци, тренутно, спада у ред неразвијених локалних заједница. Унутар локалне самоуправе, пак, постоје значајније разлике у привредној развијености, док је ниво комуналне опремљености уравнотеженији. У односу на локалне самоуправе у непосредном окружењу, може се констатовати да постоји тенденција заостајања развоја Општине Оџаци, што су узроковали многи фактори, пре свега проблеми погрешне приватизације а и проблеми у целој држави.

Да би се те разлике ублажиле и, на крају, елиминисале, потребно је:

- кроз SWOT анализу утврдити компаративне предности Општине у односу на друге, али и све недостатке који утичу на овакво стање. Сврха је да се, у новонасталим околностима различитог стања економија других локалних самоуправа, других регија и других држава, оцене компаративне предности привреде и становништва Општине ради развоја оних делатности где су те предности изражене (пољопривреда, рибарство, прехранбена индустрија, металопрерађивачка, индустрија грађевинског материјала, туризам итд). Такође, да се кроз координацију, кооперацију и рационализацију са другим околним заједницама надокнаде недостајући садржаји и делатности (у области здравства, образовања, неких комуналних делатности, итд);

- извршити евалуацију важеће Стратегије одрживог развоја Општине и, по потреби, извршити корекције у циљевима и инструментарију за реализацију циљева. Сврха је да се, везано за урађену SWOT анализу, установе/новелирају дугорочни циљеви и механизми развоја Општине као и способност континуиране евалуације и регулације у складу са стањем у датом тренутку. Ово посебно због тога, што постоје јасно изражене тенденције у окружењу (ужем и ширем) сеобе капитала из гране у грану и из места у место, са јасно израженим тенденцијама промене технологија (унапређење и "чисте" технологије), те би сваки застој у евалуацији донео и застој у развоју;
- у сарадњи са представницима локалних заједница (насељених места) сагледати стање, потребе и могућности реализације политике унапређења комуналне инфраструктуре, пре свега локалних путева, водовodne, канализационе и енергетске (термо, електро и гасне) инфраструктуре. Сврха је да се рационалније користе постојећи ресурси, а да се недостајући надоместе кооперацијом у ужем или ширем окружењу и рационалнијим коришћењем постојећих или новонабављених. У том смислу, потребно је сагледати стање, потребе и могућности развоја водовodne и канализационе инфраструктуре у режиму подсистема већег система (регионали систем водоснабдевања, регионални систем сакупљања и третмана отпадних вода). Такође, потребно је сагледати стање и могућности кооперације у коришћењу енергетских ресурса локалне заједнице, пре свега у сфери обновљивих извора (биомаса, ветар, термални извори) кроз заједничке пројекте изградње термоелектрана - топлана, тамо где за то постоји потреба и могућности, односно изградње мини хидрицентрала и ветрогенератора тамо где постоје природни или вештачки створен услови. Пошто су путеви (државни или локални), као и свака друга саобраћајна инфраструктура, од круцијалне важности за опстанак и развој сваке заједнице, неопходно је, самостално и у координацији са околним заједницама редефинисати мрежу и значај путева са циљем побољшања стања постојећих и изградњом нових путних праваца, који ће обезбедити бољу и сигурнију повезаност свих насељених места међусобно, како у Општини тако и у широј функционалној заједници;
- сагледати и, по потреби, кориговати планове размештаја и величине радних зона, тако да се обезбеди равномерни привредни развој у циљу стабилизације миграторних кретања и попуњености простора становништвом. Сврха је да се, водећи рачуна о економичности транспорта, заштити природних добара и стању и тенденцијама развоја комуналне инфраструктуре, равномерно разместе делатности које одговарају како локалној тако и широј заједници, пре свега због потребе одржавања степена попуњености простора ради његове заштите и коришћења. Било би добро да се, водећи рачуна о поштовању урбанистичких норми, неке постојеће радне зоне или парцеле, искористе и у будућем развоју за исте или друге привредне намене, с обзиром на чињеницу да је према њима пружана и развијана комунална и саобраћајна инфраструктура (вода, струја, канализација, гас, путеви, ПТТ, итд);
- сагледати и, по потреби, унапредити размештај образовних, културних, спортских, здравствених и социјалних установа, како на територији Општине, тако и у ширем окружењу. Сврха је да се на рационалан начин, а опет на задовољство користица и пружалаца услуга, распореде објекти и садржаји који ће на оптималан начин задовољити потребе становништва за спортом и рекреацијом. Посебно при томе треба указати на потребу, на нивоу Општине, повећања броја и квалитета спортских објеката (спортске хале, базени, мултифункционални стадиони, итд.) који би услугу могли пружити и околним срединама, где таквих садржаја нема. То се односи и на друге спортско-рекреативне садржаје (аква-паркови, бициклистичке стазе, простори за паинт и соф-бол, итд.). У области здравства, неопходно је прилагодити обим и садржину примарне и секундарне здравствене заштите, које

пружа Дом здравља, потребама становништва, посебно у руралним подручјима, чиме би се побољшала примарна заштита, а унапредила секундарна.

- сагледати стање и, по потреби, у оквиру Општине или заједно са већим функционалним подручјем, државом или интернационално, предузимати мере на заштити, очувању и унапређењу стања животне средине. Сврха је да се кроз програме очувања животне средине, заштите природни и антропогени артефакти, односно створе услови за развој индустрије засноване на "чистим" технологијама, услужних делатности, пре свега туризма, као и услови за унапређење квалитета живота становништва. Посебан акценат је потребно ставити на евакуацију, складиштење и обраду отпадних вода и чврстог отпада, као и трајни смештај нерастворивих, неразградивих и по безбедност и здравље опасних материја. Такви проблеми се морају решавати у кооперацији са већим функционалним подручјима, а за неке облике отпада и на државном нивоу;
- сагледати и, по потреби, развити и унапредити системе локалних подстицаја ради подстицања равномерног развоја. Сврха је да се кроз развој и унапређење мера локалних подстицаја, усмерава привредни развој, било у форми приватних и јавних инвестиција или у форми приватно-јавног партнерства. Међу мере које се у овој групи мера најчешће примењују су додела парцела у радним зонама на коришћење без накнаде, регресирање или помоћ у решавању инфраструктурних проблема на парцелама инвеститора (изградња трафостаница, бесплатно прикључење на водоводну или канализациону инсталацију, итд.), подстицаји у форми стимулација за ново запошљавање (регресирање трошкова зарада новозапослених), подстицаји у форми ослобођења или умањења фискалних и парафискалних давања за које је надлежна локална самоуправа. У циљу спречавања нелојалне конкуренције међу локалним самоуправама, нужно је у оквиру веће функционалне целине извршити усклађивање подстицајних мера, јер би се кроз нелојалну конкуренцију неравномерности развоја са нижег, пренеле на виши ниво;
- сагледати могућности формирања, сопственог или заједно са другима, развојног фонда са карактеристикама инвестиционе банке, као и могућности и потребе коришћења свих форми предприступне помоћи ЕУ (IPA 2007-2013, Вишекорисничка IPA (Multi Beneficiaru IPA, Program SEE, HELP) и појединих земаља у оквиру прекограничне сарадње (Мађарска, Хрватска). Сврха је да се кроз координацију и кооперацију реализују заједнички дефинисани циљеви, као и да се унапреди међусобно разумевање и методологија заједничког решавања проблема;
- стручно и организационо јачати локалну управу, јер без добре, ефикасне, стручне, некорумптивне локалне управе нема ни услова да се било шта од напред наведеног реализује на ефикасан, економичан и квалитетан начин. Сврха је да се обезбеде кадрови који би обезбедили локалној заједници ефикасност, транспарентност, компетентност, визионарство и економичност у раду, а самим тим добар имиџ локалне заједнице пред инвеститорима и другим субјектима у земљи и иностранству.

2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

Планска разрада овог Просторног плана спроводиће се:

- Директним издавањем локацијске дозволе, односно, информације о локацији на основу овог плана,
- Израдом Планова генералне регулације за насеља,
- Израдом планова детаљне регулације,
- Израдом урбанистичких пројеката.

2.1. Зоне за директну примену Просторног плана општине

Изградња и уређење пољопривредног, шумског и водног земљишта, ће се вршити на основу овог плана и услова надлежних предузећа и институција, ако другачије није дефинисано.

Изградња: пољопривредних домаћинстава (салаша); виноградарских и воћарских кућа; објеката за смештај пољопривредне механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа (пољопривредне економије, машински парк); фарми; објеката за потребе гајења и приказивања старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња; постојећих радних зона, ће се вршити на основу овог плана и услова надлежних предузећа и институција.

Поједини садржаји ван граница грађевинског подручја, саобраћајни коридори и друга инфраструктура, за које је дефинисано грађевинско земљиште, као и његова регулација у односу на површине јавне намене и није потребно утврђивање јавног интереса, а који су притом усклађени са наменом површина из овог плана, ће се реализовати на основу смерница дефинисаним овим планом и условима надлежних органа и институција.

Подручја која су разрађена шематским приказом уређења, насељена места: Лалић, Бачки Грачац и Бачки Брестовац ће се уређивати на основу овог плана и услова надлежних предузећа и институција.

2.2. Просторни планови

У складу са Просторним планом републике Србије ("Сл. гласник РС", борј 88/2010) изградња и уређење тока Дунава као европског коридора VII ће се вршити на основу просторног плана подручја посебне намене. Исти планови ће се доносити и за подручје које због природних, културно – историјских или амбијенталних вредности, експлоатације минералних сировина, искоришћења туристичких и хидропотенцијала или изградње објеката за које грађевинску дозволу издаје орган аутономне покрајине, захтева посебан режим организације, уређења, коришћења и заштите простора.

2.3. Урбанистички планови

Планови генералне регулације

Планови генералне регулације ће разрађивати насељена места: Озаци, Ратково, Каравуково, Дериње, Српски Милетић и Богојево.

Донети планови генералне регулације насељених места: Озаци, Ратково, Каравуково, Дериње и Богојево ће се и даље примењивати, са могућношћу прилагођавања стварним потребама, кроз израду нових или измена и допуна постојећих планова, у складу са Законом.

Омогућена је израда планова генералне регулације за насељена места: Бачки Грачац, Бачки Брестовац и Лалић. Њиховим доношењем престала би да важе правила уређења и грађења дефинисана овим планом.

Донети Планови генералне регулације робно транспортног центра и обилазница државних путева насеља Озаци, се задржавају, обзиром да имају довољно елемената за директну примену и реализацију планских решења.

Планови детаљне регулације

Планови детаљне регулације ће се радити за:

- спортско – рекреативно – туристички комплекс "Штранд",
- гранични прелаз "Богојево",
- Лука "Богојево",

- Богојевски рит,
- марина на Дунаву,
- археолошки локалитет "Доња Брањевина",
- Стари рукавац реке Мостонге код Дeroња,
- "Тамбурица фест" Дeroње,
- спортско рекреативне површине код Каравукова,
- трансфер станица комуналног отпада Оџаци,
- спортско рекреативне површине код Бачког Грачаца,
- планирана пристаништа – товаришта,
- планиране радне зоне,
- објекти намењени преради и финалној обради пољопривредних производа,
- садржаји уз саобраћајне коридоре,
- туристичко рекреативни садржаји,
- куће за одмор и др.

Планови детаљне регулације ће се донети и за простор изван грађевинског подручја насељених места:

- за објекте и површине за које је потребно дефинисати грађевинско подручје: планиране саобраћајнице, проширење регулације постојећих саобраћајница, изградња или проширење објеката комуналне и линијске инфраструктуре и друго;
- на површинама јавне намене, а у складу са посебним законима: дефинисање границе водног земљишта, дефинисање границе инфраструктурних коридора и сл.

Постојећи донети планови детаљне регулације: "Гранични прелаз Богојево", "Марина на Дунаву", "Трансфер станица комуналног отпада Оџаци", ће се и даље примењивати, са могућношћу прилагођавања стварним потребама, кроз израду нових или измена и допуна постојећих планова, у складу са Законом.

До израде планова детаљне регулације за локалитете: Богојевски рит, Археолошки локалитет "Доња Брањевина", Стари рукавац реке Мостонге код Дeroња, спортско рекреативне површине код Каравукова, уређење простора ће се вршити на основу овог плана, где ће бити омогућено постављање мобилијара за потребе рекреације (клупе, мостићи, видиковци, пешачке и бициклистичке стазе, чесме и др.).

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Привреда

- реконструкција граничног прелаза за међународни друмски, железнички и речни саобраћај, са реконструкцијом постојећих железничких коридора и пограничне железничке станице и изградњом друмских саобраћајница,
- реконструкција и модернизација луке Богојево на ниво пристаништа за међународни саобраћај,
- реконструкција и проширење радне зоне у циљу формирања робно-транспортног центра са елементима за формирање слободне зоне.

Индустрија

- рехабилитација и ревитализација постојећих производних капацитета у свим индустријским гранама које су заступљене на територији општине, ради обезбеђивања веће запослености и апсорпције продукционих могућности сировинске базе – акенат треба дати рехабилитацији прехранбене индустрије, индустрије пољопривредне опреме, текстилне и хемијскопрерађивачке индустрије,
- подстицање формирања мањих индустријских погона у свим насељима општине у оквиру постојећих или новоформираних радних зона – акенат дати на производњу која има сировинску базу у околини, ради равномернијег развоја и спречавања одумирања насеља,

- формирање општинског инвестиционог фонда за подршку новоформираним привредним субјектима (старт уп), а посебно привредним субјектима који се баве новим технологијама.

Трговина

- обезбеђивање повољних локација за развој савремених трговинских објеката типа хипер и мега маркет,
- подстицање равномерног распореда трговинских објеката у свим насељима,
- обезбеђивање локација за подизање (постављање) продајних објеката сталног карактера или типа киоск у туристичко – рекреативним зонама у складу са принципом носећег капацитета простора.

Угоститељство

- реконструкција и ревитализација свих објеката типа хотел / мотел / пансион, пре свих мотела "Шумице" у Оџацима,
- подстицање и обезбеђивање простора за изградњу нових смештајних капацитета у складу са туристичком стратегијом општине, посебно у зонама транзитног и рекреативног туризма,
- подстицање очувања кулинарске баштине средине путем формирања угоститељских етно – кућа на погодним локацијама,
- подстицање подизања нивоа угоститељских услуга у свим објектима уз смањење објеката типа бар и кафе – бар, а повећањем броја објеката типа ресторан са вишом категоријом.

Занатство и друге услуге

- подстицање отварања предузетничких радњи за обављање занатских и других услуга путем подстицајног општинског фонда у свим насељима, сагласно потребама насеља и учесталости пружања услуга,
- обезбеђивање услова за школовање ученика и спровођење практичне наставе за ове делатности,
- посебно подстицати очување старих и традиционалних заната у складу са туристичком стратегијом као комплементарном делатношћу етно – туризма.

Саобраћај

Реализација планских решења и активности предвиђених Просторним планом зависиће од укупног развоја АП Војводине и Републике Србије с обзиром на неопходна велика финансијска средства. Приоритетне активности за имплементацију плана је следећи:

- изградња обилазнице, односно нове деонице државног пута I реда (на правцу постојећег М-3) на потезу од граничног прелаза до укрштања са државним путем I реда (постојећи М-18) између Српског Милетића и Оџака,
- изградња обилазница, односно нових деоница државног пута I реда (постојећег пута М-18), код насеља Српски Милетић, Оџаци и Дeroње,
- изградња обилазнице постојећег државног пута број 3 (планирани државни пут II реда) код Лалића,
- изградња обилазница на правцу постојећег државног пута II реда брОЈ 104 код Раткова,
- рехабилитација државних путева и то : I реда број 3, 18 и II реда број 104, 102 и 101 и изградња деонице планираног пута II реда Каравуково - Дeroње,
- реконструкција постојећег локалног пута Б. Грачац – Крушчић - Црвенка са елементима одговарајућим путу II реда,
- реконструкција железничког моста на Дунаву и колосека од пограничне железничке станице Богојево до државне границе,

- изградња савременог међународног граничног прелаза за друмски, железнички и водени саобраћај код Богојева;
- реконструкцију пограничне железничке станице Богојево,
- реконструкцију колосека од станице Богојево до луке Богојево,
- проширење капацитета луке Богојево (оперативне обале и складишта),
- реконструкцију товаришта на пловном каналу;

Туризам

У односу на потенцијале и садржаје у наредном периоду од четири године, као приоритети развоја у туризму могу се издвојити:

- заштита, очување и правилна валоризација културно историјског наслеђа,
- изградња и реконструкција смештајних капацитета, туристичке сигнализације, паркинг простора и сл.
- изградња рекреативно спортских садржаја,
- заштита и унапређење ловишта у складу са ловном основом.

Пољопривреда

Пољопривреда, као најзначајнија привредна делатност, проистекла из природних услова, има велике развојне могућности. Ради ефикаснијег привређивања у 1. фази ће се интензивирати следеће активности:

- перманентна едукација пољопривредних произвођача о новим сазнањима и технологијама у пољопривредној производњи,
- подстицање удруживања пољопривредника ради рационалнијег коришћења опрема, унапређење продаје и подизање кредитне способности произвођача,
- подстицање измене производне структуре у корист профитабилнијих производа,
- подстицање комплементарности између: ратарства, повртарства и воћарства са сточарством; пољопривреде и водопривреде; пољопривреде и прехранбене индустрије; пољопривреде и туризма и угоститељства; и др.

Водопривреда

- даљи развој водоснабдевања у свим насељима општине,
- наставак изградње канализационе мреже у свим насељима,
- реконструкција, одмуљивање и чишћење запуштених атарских мелиоративних канала.

Гасоводна инфраструктура

- изградња разводног гасовода Кула-Оџаци до ГМРС у Оџацима за сва насеља у општини,
- гасификација свих насељених места у општини Оџаци.

Електроенергетска инфраструктура

- изградња далековода 110kV Оџаци - Бач,
- спајање ваздушним далеководом насеља Лалић са ТС 110/20 kV Оџаци.

Заштита животне средине

- санација и рекултивација постојеће депоније код Оџака, као депоније која ће се користити у 1. фази за потребе општине, а затим као локација трансфер станице, а у складу са критеријумима датим у Националној стратегији управљања отпадом,
- рекултивација и санација осталих постојећих и дивљих депонија на територији општине,
- организовање сакупљачких станица по насељима,
- формирање заштитног зеленила дуж магистралних и других саобраћајница, око радних и комуналних површина, пловних путева канала ХС ДТД и др.
- обезбеђење заштите земљишта приобаља Дунава од поплава,

- реконструкција постојеће атмосферске канализације и изградња фекалне канализације са одговарајућим третманом отпадних вода,
- успостављање мониторинга ваздуха, воде и земљишта.

Заштита шума, шумског земљишта

- подизање заштитних појасева,
- унапређење стања постојећих шума, превођењем изданаčkih шума у високе,
- обнова заштитних шума уз Дунав,
- заштита и унапређење шума у складу са Законом о шумама ("Службени гласник РС", број 46/91, 83/92, 53/93, 54/93, 60/93, 67/93, 48/94, 54/96, 101/05, 30/10 и 74/2010).

Заштита природних добара

- формирање заштићених подручја кроз картирање и валоризацију, за природна добра која су у поступку заштите и подручја предвиђена за заштиту.

Заштита непокретних културних добара

- покретање поступка заштите евидентираних непокретности под претходном заштитом,
- примена услова заштите непокретних културних добара.

Социјалне активности и јавне службе

- реконструкција, адаптација постојећих објеката школства, здравства, културе и др,
- изградња геронтолошког дома.

4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

У имплементацији плана учествују:

- Управа царина, Београд,
- ЈП "Путеви Србије"
- ЈП Железнице Србије, Београд
- Пловпут, Београд
- Покрајински завод за заштиту природе,
- Покрајински завод за заштиту споменика културе , Нови Сад,
- ЈП "Србијагас",
- ТЕЛЕКОМ СРБИЈА, Сектор за мрежу, Београд
- ЈВП "Воде Војводине" Нови Сад,
- ЈП "Војводинашуме" Петроварадин,
- ЈП "Електромрежа Србије" Нови Сад,
- "Електровојводина", Електродистрибуција "Сомбор", Сомбор,
- "Електроисток" Нови Сад,
- Одсек за одбрану Сомбор,
- ЈП "Дирекција за изградњу" Оџаци,
- ЈКП "Услуга" Оџаци,
- Месна заједница Оџаци,
- Месна заједница Бачки Брестовац,
- Месна заједница Бачки Грачац,
- Месна заједница Ратково,
- Месна заједница Лалић,
- Месна заједница Дероње,
- Месна заједница Каравуково,
- Месна заједница Српски Милетић,
- Месна заједница Богојево,
- Туристичка организација општине Оџаци.

Средства за финансирање активности на имплементацији просторног плана, обезбедиће се из Средстава републике Србије, АП Војводине, општине Оџаци, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата плана.

5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Важећи документи

Основни плански документ вишег реда, на коме је заснована израда плана, је Просторни план републике Србије, чије су одредбе у потпуности испоштоване у контексту просторних решења за ово подручје, основних начела и критеријума за заштиту природних добара и заштиту животне средине, основних смерница за коришћење и уређење шума и шумског земљишта и дефинисања коридора основних инфраструктурних система.

Поред тога су коришћени закони, правилници, стратегије и студије: Стратегија локалног одрживог развоја општине Оџаци, Национална стратегија управљања отпадом, Студија мреже marina на Дунаву у АП Војводини, Одлука о одређивању пристаништа за међународни саобраћај, Стратегија развоја туризма општине Оџаци и друго.

Важећа урбанистичка документација је такође испоштована у циљу реализације оптималне организације одрживог развоја простора обраде: План генералне регулације насеља Оџаци ("Сл. лист општине Оџаци", број 4/11); План генералне регулације насеља Каравуково ("Сл. лист општине Оџаци", број 13/08); План генералне регулације Раткова ("Сл. лист општине Оџаци", број 8/10); План генералне регулације насеља Дeroње ("Сл. лист општине Оџаци", број 8/07); План генералне регулације насеља Богојево ("Сл. лист општине Оџаци", број 11/05); План генералне регулације робно транспортног центра у Богојеву ("Сл. лист општине Оџаци", број 18/10); План генералне регулације обилазнице магистралних путева М-3 и М-18 у Оџацима ("Сл. лист општине Оџаци", број 4/07); План детаљне регулације граничног прелаза "Богојево" Богојево ("Сл. лист општине Оџаци", број 6/07); План детаљне регулације марине канал - Богојево на Дунаву ("Сл. лист општине Оџаци", број 7/09); План детаљне регулације трансфер станице комуналног отпада у Оџацима ("Сл. лист општине Оџаци", број 2/11).

Доношењем овог плана престаје да важи Просторни план општине Оџаци ("Сл. лист општине Оџаци", број 4/07);

Нови документи

Даља разрада Просторног плана општине вршиће се изградом урбанистичке документације, а у складу са Законом и датим смерницама Просторног плана општине. Овај план ће се спроводити уграђивањем његових одредби у: планове и програме републичких дирекција (за развој, геолошка истраживања, пољопривреду, шумарство, екологију, путеве и др.), посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (уређење пољопривредног и шумског земљишта, рекултивација деградираног земљишта, заштита животне средине и др.), план за проглашење ерозивних подручја на територији општине Оџаци, посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (уређење пољопривредног и шумског земљишта, рекултивација деградираног земљишта, заштита животне средине и др.).